

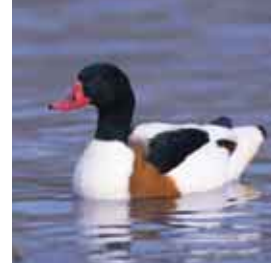
Årsredovisning 2003

Bilderna uppifrån:
 Anas crecca
 Tadorna tadorna
 Anas penelope
 Bucephala clangula
 Anas platyrhynchos

Omslagsbild:
 Somateria mollissima

ANDEFÅGLAR

Andfåglarna omfattar 120 arter i världen. De tjugotal arter som häckar i Norden förekommer i många olika miljöer. Simänder, som gräsand (*Anas platyrhynchos*) och kricka (*Anas crecca*), lever vid sjöstränder. Dykänder, som knipa (*Bucephala clangula*) och brunand (*Aythya ferina*), söker sin föda på djupare vatten. Av dykänderna är ejdern (*Somateria mollissima*) och svärtan (*Melanitta fusca*) bäst anpassade till havsmiljö. Därtill kommer skrakarna ur familjen *Mergus*, hos vilka näbben skiljer sig från de övriga ändernas.

I Norden påträffas änderna framför allt under sommaren då de häckar. Till vintern flyttar de söderut i Europa, somliga flyger ända till Afrika. Ett undantag är gräsanden och viggen (*Aythya fuligula*) som kan övervintra i städernas isfria vatten.

Ändernas parningsaktivitet pågår under hela vintern. Hanen stannar hos honan vid boplaten tills hon lagt sina ägg. Därefter flyttar hanen till ruggningsplatsen. Honorna lägger vanligtvis åtta till tio ägg i ett rede nära stranden. Vissa arter, som knipan, har sina bohål i träd.

Den minsta av änderna är krickan som bara väger 300 gram. Krickorna blir flygfärdiga på en knapp månad, medan det för de två kilo tunga ejdrarna tar nästan två och en halv månad innan de kan flyga.

Sommartid äter änderna framför allt vattenlevande småkryp, ungarna äter i huvudsak insekter som kläcks i vattnet. Framåt hösten består födan i allt större utsträckning av vattenväxters frön och säd. Ejdern är specialiserad på att äta musslor, medan skrakarna fångar fisk.

Sakkunnig: Petri Nummi, docent, Helsingfors universitet.

INNEHÅLL

Detta är NIB	4
Mission och strategi	5
Verkställande direktörens översikt	6
Fem år i sammandrag	10
Nordens ekonomi	12
Upplåning och kapitalförvaltning	16
NIB:s kapital	19
Nordisk utlåning	20
Internationell utlåning	23
Nordens närområden	26
NIB och miljön	30
Finansiella riktlinjer och riskstyrning	34
Styrelsens förvaltningsberättelse	38
Resultaträkning	44
Balansräkning	45
Förändringar i eget kapital	46
Kassaflödesanalys	47
Noter till bokslutet	48
Revisionsberättelser	66
Kontrollkommittén	67
Styrelsen	68
Ledningsgruppen	69
NIB:s organisation	70
Personal	71
Långfristig upplåning 2003	72
Nordiska lån 2003	74
Internationella lån 2003	77
Förkortningar	79

DETTA ÄR NIB

Nordiska Investeringsbanken (NIB) finansierar privata och offentliga projekt som prioriteras i de nordiska länderna och av låntagarna. Banken finansierar projekt både i och utanför Norden.

NIB är en multilateral finansieringsinstitution, som ägs av de fem nordiska länderna och drivs enligt bankmässiga principer. Ägarna utser ledamöterna i bankens styrelse och kontrollkommitté.

Bankens verksamhet styrs av en internationell överenskommelse mellan de fem nordiska länderna, samt därtill anslutna städer.

NIB erbjuder sina kunder långfristiga lån och garantier på konkurrenskraftiga, marknadsmässiga villkor. Banken anskaffar medlen för sin utlåning genom upplåning på den internationella kapitalmarknaden. NIB:s obligationer åtnjuter högsta möjliga kreditvärdighet, AAA/Aaa hos de ledande kreditvärderingsinstituten Standard & Poor's och Moody's.

NIB har huvudkontor i Helsingfors samt kontor i Köpenhamn, Oslo, Reykjavík, Stockholm och Singapore. Banken hade per 31/12 2003 sammanlagt 147 anställda, som kommer från alla nordiska länder.

DETTA FINANSIERAR NIB

NIB finansierar investeringsprojekt och projektexport av ömsesidigt intresse för Norden och för låntagarna. Hög prioritet har investeringar som främjar det ekonomiska samarbetet inom Norden. Lån och garantier ges till investeringar som tryggar energiförsörjning, förbättrar infrastruktur eller stöder forskning och utveckling. Hög prioritet har också projekt som förbättrar miljön i Norden och i dess närområden.

NIB kan delta i finansieringen av inkommande direktinvesteringar med satsningsfrämjande effekter i Norden.

NIB finansierar olika internationella

projekt såväl på tillväxtmarknaderna som inom OECD-området. Banken ger lån till projekt som stöder den ekonomiska utvecklingen i Nordens närområden samt till investeringar i olika delar av världen som är av ömsesidigt intresse för mottagarlandet och för Norden.

Utöver att ge lån beviljar NIB garantier för projekt som uppfyller bankens villkor.

De projekt som banken överväger att finansiera genomgår en analys där projektens bärkraft och miljökonsekvenser undersöks. Dessutom beaktas sociala konsekvenser i växande utsträckning.

LÅN I NORDEN

Investeringslån

NIB beviljar medel- och långfristiga investeringslån med en löptid på 5 till 15 år. Lånen beviljas i olika valutor till fast eller rörlig, marknadsmässig ränta och för upp till hälften av projektets totalkostnad.

NIB finansierar projekt inom:

- tillverkningsindustrin, bl.a. investeringar i anläggningar
- infrastruktur, satsningar inom energisektorn, samfärdslinjer, telekommunikation, vattenförsörjning och avfallshantering
- miljöområdet, både inom den privata och den offentliga sektorn
- forskning och utveckling
- gränsöverskridande investeringar bl.a. företagsförvärv
- utländska investeringar i Norden.

Regionallån

Regionallån beviljas nationella regionalpolitiska kreditinstitut för vidareutveckling av näringslivet i regionalpolitiskt prioriterade områden.

LÅN UTANFÖR NORDEN

Kärnan i NIB:s utlåning utanför Norden är lån under bankens projektinvesterings-

låneordning. Det är långfristiga lån – upp till 20 år – för projekt på tillväxtmarknaderna i Asien, Mellanöstern, Central- och Östeuropa, Latinamerika samt Afrika. Lånen ges företrädesvis till låntagarlandets regering eller en offentlig finansinstitution. Projektinvesteringslån beviljas även utan statsgaranti, främst till infrastrukturinvesteringar inom privatsektorn. Lån beviljas för upp till hälften av projektets totalkostnad. Lånen kan användas för finansiering av alla typer av projektkostnader inklusive de lokala kostnaderna. Lånen ges till marknadsmässig ränta och i den valuta som kunden önskar. Hittills har projektinvesteringslån lämnats för projekt i ca 40 länder.

NIB beviljar även lån till nordiska företags investeringar – bl.a. samriskföretag och företagsförvärv – inom OECD-området och Baltikum.

Nordens närområden

NIB prioriterar finansiering av offentliga och privata infrastruktur- och industriinvesteringar i Nordens närområden. Vidare deltar NIB i finansiering av projekt i Baltikum genom investeringslån till företag som investerar i de baltiska länderna.

Högsta prioritet har offentliga och privata miljöprojekt i Polen, Kaliningradområdet, Estland, Lettland, Litauen samt nordvästra Ryssland (S:t Petersburg, Leningradområdet, Karelen och Barentsregionen). Projekten skall bidra till att minska miljöbelastningen och därmed också de gränsöverskridande föroreningarna. Miljöinvesteringslån beviljas på bankmässiga villkor till stater, myndigheter, institutioner och företag.

Nyckeltal (i miljoner EUR)

	2003	2002
Räntenetto	155	150
Kärnöverskott	139	135
Överskott	151	142
Utbetalade lån	1 841	1 648
Avtalade lån	1 859	1 807
Utestående lån	10 522	10 110
Garantiåtaganden	29	32
Nyupplåning	3 258	3 320
Utestående upplåning		
mot skuldbervis	13 087	13 150
Nettolikviditet	2 744	2 947
Balansomslutning	16 666	15 948
Eget kapital/balansomslutning (%)	9,9	9,7
Överskott/genomsnittligt		
eget kapital (%)	9,5	9,5
Antal anställda	147	144

År 2003 i korthet

- ett gott resultat, fortsatt stabil resultatutveckling
- överskott 151 miljoner EUR, räntenetto 155 miljoner EUR
- utdelning till ägarna 41,3 miljoner EUR
- bibehållen hög kvalitet på låneportföljen
- nyutlåning på totalt 1 841 miljoner EUR
- kraftig ökning av miljölån i Norden, nya viktiga låneavtal om miljöprojekt i Östersjöregionen
- beslut om Estlands, Lettlands och Litauens medlemskap i NIB
- utvidgade möjligheter att ge lån till länder utanför Norden

MISSION OCH STRATEGI

MISSION

Nordiska Investeringsbanken, som upprättats som Nordens gemensamma internationella finansieringsinstitution för att stärka och ytterligare utveckla det nordiska samarbetet, har som främsta syfte att främja de nordiska ekonomiernas tillväxt genom långfristig långivning till privata och offentliga projekt.

Lån beviljas och garantier ställs på marknadsmässiga villkor inom och utanför Norden för projekt som är av ömsesidigt intresse för Norden och för låntagarlandet. Banken bedrivs affärsmässigt och eftersträvar att skapa mervärde för sina kunder genom kreditgivning som kompletterar andra finansieringskällor. Samtidigt skall NIB uppnå skäligen och stabil förräntning av det kapital som ägarna satsat i banken.

Inom Norden deltar NIB i finansieringen av gränsöverskridande investeringar samt projekt inom näringslivet som berör flera nordiska länder. Banken deltar i finansiering av projekt som förbättrar Nordens infrastruktur, tryggar energiförsörjningen eller stöder konkreta projekt inom forskning och utveckling. Projekt med miljöförbättrande verkan prioriteras.

På tillväxtmarknaderna utanför Norden finansierar banken projekt av ömsesidigt intresse för låntagarländerna och Norden. Östersjö- och Barentsregionerna är prioriterade områden i bankens verksamhet. Banken beviljar lån till projekt som stöder den ekonomiska utvecklingen i Nordens närområden och särskilt miljöförbättrande projekt. Inom ramen för Nordiska finansgruppen i Helsingfors eftersträvar NIB att vidareutveckla gruppens gemensamma finansieringskompetens.

STRATEGI

NIB eftersträvar att uppnå sina ägares målsättningar och möta sina kunders behov i enlighet med sin mission genom att:

- verka som katalysator för nordiskt samarbete inom näringslivet genom finansiering av nyinvesteringar, infrastruktursatsningar och strukturförbättringar, i synnerhet gränsöverskridande investeringar.
- delta i finansiering av inkommande investeringar i Norden och nordiska företags satsningar utanför Norden.
- i egenskap av multilateral finansinstitution delta i finansiering av projekt på tillväxtmarknaderna utanför Norden

som främjar det nordiska näringslivets globalisering och därigenom samarbetet mellan företag i utvecklings- och transitionsländer och nordiska företag.

- bidra med finansiering till den ekonomiska omvandlingen och utvecklingen i Nordens närområden.
- spela en viktig roll i finansieringen av miljöförbättrande investeringar i Norden och i Östersjö- och Barentsregionerna.
- samarbeta med och komplettera andra nordiska eller internationella kreditgivare. Finansiering av små och medelstora företags investeringar är en viktig uppgift inom detta samarbete.
- utveckla personalens specialkunskaper och kompetens inom bankens verksamhetsområde.
- vinnlägga sig om att bibehålla högsta kreditvärdighet för att kunna komplettera det nordiska kreditväsendet med långa krediter på förmånliga villkor. För detta ändamål, som är grundläggande för bankens affärsidé, söker banken vara i främsta ledet inom finansiell riskstyrning och kostnadseffektivitet.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERSIKT

Det gångna året var rikt på positiva händelser för Nordiska Investeringsbanken. Trots den internationella konjunktursvackan fortsatte den balanserade tillväxten i bankens kreditgivning. Kvaliteten på bankens tillgångar, både lånestock och finansiella portföljer, var vid utgången av året något högre än vid årets början. Resultatet var det bästa hittills i bankens historia med ett överskott på 151 miljoner euro jämfört med 142 miljoner euro året innan. Styrelsen har föreslagit en utdelning till ägarna på 41,3 miljoner euro. Därmed uppgår de dividender banken betalat till sina ägare de senaste tio åren till totalt 350 miljoner euro.

Bankens huvudsyfte är att främja hållbar ekonomisk utveckling i medlemsländerna och närområdena genom

långfristig finansiering av gränsöverskridande investeringar inom industri och infrastruktur med företräde för projekt med positiva miljöeffekter. Stort vikt ges också åt att stärka näringslivets internationalisering genom finansiering av projekt som medför fördelar såväl för medlemsländerna som låntagarländer utanför Norden.

Under år 2003 lyckades banken framgångsrikt förena det trefaldiga uppdraget avseende integration, miljöskydd och internationalisering med god avkastning på det egna kapitalet. Avkastningen på eget kapital 2003 uppgick till 9,5 %, vilket är 6 procentenheter högre än NIB:s räntebenchmark, den femåriga euroräntan i swapkontrakt. Marginalen över euroräntan är i stort sett densamma som, eller något bättre än, banken oavbrutet uppvisat de senaste tio åren.

Tack vare det goda resultatet och den solida ägarkretsen har NIB en stark ställning på de internationella kapitalmarknaderna. Under 2003 uppgick bankens nyupplåning till 3,3 miljarder euro. Bland annat gjordes en framgångsrik global benchmarkemission på 1 miljard amerikanska dollar. Investerarerna från fyra kontinenter köpte obligationerna. Bankens effektiva upplåningskostnad motsvarar övriga multilaterala bankers.

Årets viktigaste händelse för banken var de nordiska regeringarnas erbjudande till Estland, Lettland och Litauen att bli medlemmar i NIB och dessa länders accept av denna inbjudan.

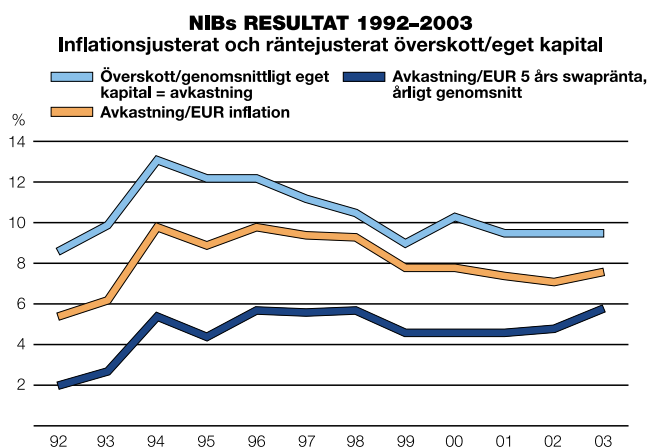
RAMARNA FÖR LÅNEVERKSAMHETEN

Utlåningen inom Norden kommer fortsättningsvis att utgöra kärnan i bankens låneverksamhet. Vid årets slut

uppgick utestående lån under bankens ordinarie utlåning till 8,5 miljarder euro. Taket är för närvarande 12,5 miljarder euro. Det finns således gott om tillväxtutrymme för bankens kärnverksamhet. Utlåningen inom Norden har visat en sund tillväxt under de senaste tio åren. Ökningen i lånestocken i sin helhet under dessa tio år uppgår till 131 %, eller i genomsnitt 8,6 % per år.

Lån till projekt utanför Norden har fått en växande roll i låneverksamheten. Projektinvesteringslåneordningen (PIL) utgör hörnstenen för denna utlåning. PIL-lånen har ökat de senaste åren och utgjorde vid årets slut 2,0 miljarder euro, vilket innebär mer än en tredubbling på tio år. Låneengagemangen under PIL-ordningen närmade sig under året lånetaket på 3,3 miljarder euro, varför styrelsen för ägarna föreslog en höjning av PIL-ramen till 4,0 miljarder euro. I slutet av oktober 2003 fattade ägarna beslut om höjningen som träder i kraft i mitten av 2004.

Ägarna har ställt särskilda garantier för PIL-ordningen. Med hänsyn dels till att dessa garantier under mer än två årtionden ej återopats, dels till bankens starka finansiella ställning, beslutade ägarna att utvidga PIL-ramen till 4,0 miljarder euro utan höjning av det totala garantibeloppet på 1,8 miljarder euro. Med samma motiveringar kommer riktlinjerna för återopande av PIL-garantierna att justeras, vilket innebär att banken själv bär ansvaret för de första kreditförlusterna under PIL-ordningen upp till det belopp som finns avsatt i bankens särskilda reservfond för PIL. Avsikten är att utöka reservfonden genom betydande årliga avsättningar, den första i bokslutet för år 2003.

Utvidgningen av PIL-ramen skapar utrymme för fortsatt tillväxt i NIB:s internationella verksamhet. Av stor vikt är också ökningen av låneramen för miljölån i Nordens närområden (MIL) från 100 till 300 miljoner euro. Ökningen trädde i kraft i början av året och understöder NIB:s miljö- och internationaliseringsuppdrag. MIL-ordningen bygger på speciella ägargarantier och är avsedd för finansiering av angelägna miljöinvesteringar i Östersjö- och Barentsregionerna. MIL-ordningen utgör också grunden för NIB:s aktiva roll inom Nordliga dimensionens miljöpartnerskap (NDEP), som består av multilaterala banker, bilaterala biståndsgivare, EU och Ryssland, med uppgift att lösa akuta miljöproblem i nordvästra Ryssland.

Utvidgningen av NIB:s speciella låneordningar skapar underlag för en fortsatt ökning av andelen lån till projekt utanför Norden. För närvarande utgör lån till motparter inom Norden 79 % och lån till motparter utanför Norden 21 % av lånestocken. I slutet av år 1993

var fördelningen av lånestocken 85 % inom och 15 % utanför Norden. Med hänsyn till bankens redan beslutade låneramar kan den internationella andelen, i enlighet med bankens strategi, förväntas växa de närmaste fem till sex åren från en femtedel till en fjärdedel av lånestocken.

MILJÖUPPDRAGET

En viktig del av NIB:s mission är bankens miljöuppdrag. Av de totala låneutbetalningarna svarade miljölånen för nästan en femtedel. I Nordens närområden deltog banken i ett flertal miljöprojekt som redan är inne i byggnadsfasen. Det viktigaste av dessa projekt är utan tvekan färdigställandet av Sydvästra reningsverket i S:t Petersburg som har formen av ett *public private partnership*-företag, med aktieägare från både Ryssland och Norden. Låneavtalet under-tecknades i mars 2003 efter tre års förarbete och förhandlingar under NIB:s ledning. Reningsverket, det första NDEP-projekt som genomförts, kommer drastiskt att minska utsläppet av

obehandlat avloppsvatten från S:t Petersburg, den största enskilda föroreningskällan vid Östersjöns kust.

Miljöuppdraget kommer att vara ett viktigt område för bankens verksamhet under de kommande åren. I bankens och EU:s nya medlemsländer blir samarbete med EU:s kohesions- och strukturfonder och med andra finansörer ett viktigt instrument för finansiering av miljöinvesteringar.

ESTLANDS, LETTLANDS OCH LITAUENS MEDLEMSKAP I NIB

Vid statsministtermötet i Oslo i slutet av oktober, där de baltiska regeringscheferna sammanträdde med sina nordiska kolleger, kom de åtta regeringscheferna överens om de allmänna villkoren för en utvidgning av NIB. De gav i uppdrag åt sina finans- och ekonomiministrar att förhandla fram en mellanstatlig överenskommelse för att förverkliga baltiskt medlemskap. Förhandlingarna slutfördes vid årsskiftet.

Förhandlingsparterna enades om en ny överenskommelse samt nya stadgar för banken. Efter nationell ratificering under år 2004 förväntas de tre baltiska länderna bli fullvärdiga medlemmar i NIB den 1 januari 2005.

Överenskommelsen innebär att Estland, Lettland och Litauen blir medlemmar i NIB på lika villkor som de nuvarande fem medlemmarna Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Alla medlemmar skall ha samma rättigheter och skyldigheter som gäller under den nuvarande överenskommelsen. Den nya överenskommelsen bevarar grunddragen i NIB:s finansiella struktur, vilket säkerställer bankens höga kreditvärdighet.

Estlands, Lettlands och Litauens medlemskap kommer att medföra en

ökning av bankens grundkapital med 142 miljoner euro och en ökning av reserverna inom eget kapital med 42 miljoner euro. Av grundkapitalet inbetalas 14,3 miljoner euro. Reserverna inbetalas till fullo. De nya medlemsländernas andel av bankens kapitalbas blir 3,4 %. Bankens ordinarie lånekapacitet, som i dag är 12,5 miljarder euro, ökar som en följd av det nya avtalet med 460 miljoner euro.

Ökningen av låneutrymmet är dock inte den viktigaste konsekvensen av ett utvidgat medlemskap. Den mest betydande effekten blir att bankens integrationsmandat i framtiden kommer att gälla ett större geografiskt område och omfatta länder som befinner sig i en kapitalkrävande omvandling och anpassning till EU/EES-områdets spelregler.

NIB har varit aktiv i de baltiska länderna sedan de återvann sin självständighet år 1991, inledningsvis inom Baltiska investeringsprogrammet (BIP), som etablerades år 1992 och bestod av en låneordning, tekniskt bistånd och aktieinvesteringar i lokala finansieringsinstitut. Efter att BIP-programmet avslutades år 2000 har bankens låneverksamhet i Baltikum skett genom projektfinansieringslån och de senaste åren genom ordinarie lån. För varje år har samarbetet med de baltiska staterna fördjupats. Bankens låneengagemang i Baltikum har vuxit till betydande belopp under de senaste tio åren och uppgick vid årsskiftet till över 600 miljoner euro.

NIB är i dag den största enskilda externa finansiären inom energisektorn i Baltikum och en av de största inom transportsektorn. NIB har även emitterat obligationslån denominerade i baltiska valutor.

Beslutet om baltiskt medlemskap kan betecknas som en naturlig följd av utvecklingen av bankens verksamhet det senaste årtiondet. Frågan om medlemskap har ofta diskuterats i bankens relationer med de baltiska ländernas representanter sedan 1990-talets mitt. Det är därför mycket tillfredsställande att nu se utvidgningen förverkligas.

När det gäller omvandlingen till öppna marknadsekonomier ligger Estland, Lettland och Litauen i täten bland accessionsländerna. De har de senaste åren varit bland Europas snabbast växande ekonomier. Länderna har stora investeringsbehov och ett stort behov av kapital.

För att stödja en fortsatt positiv utveckling i Baltikum behövs inte minst finansiering av infrastruktur och gränsöverskridande investeringar. Här kan NIB fortsätta att spela en viktig roll. Estlands, Lettlands och Litauens inträde som medlemmar i NIB är en milstolpe i bankens utveckling. Utvidgningen innebär en spännande uppgift för banken under kommande år – en utmaning som enbart är att betrakta som positiv.

Företag och institutioner visar sin livskraft genom förmågan att anpassa sig till och handskas med förändringar i omgivningen. Denna förmåga har NIB i kraft av sin finansiella och institutionella styrka, som bygger på personalens engagemang och ägarnas stöd.

Helsingfors, mars 2004

Jón Sigurðsson

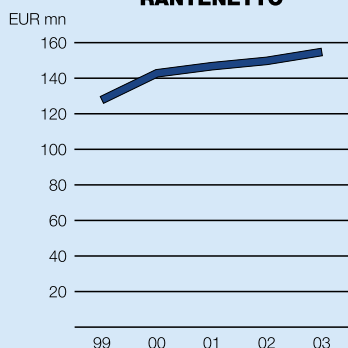
Bilderna uppifrån:
Mergus merganser
Anas platyrhynchos
Mergus merganser
Aythya fuligula
Mergus albellus

FEM ÅR I SAMMANDRAG (I MILJONER EUR)

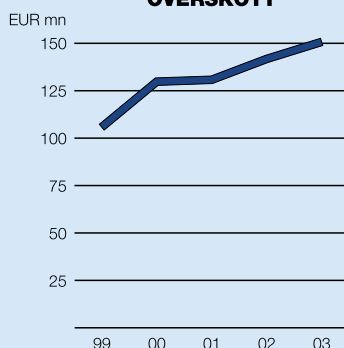
	2003	2002	2001	2000	1999
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	155	150	147	143	128
Provisionsintäkter och -kostnader m.m.	6	7	7	6	4
Administrationskostnader, av- och nedskrivningar	-22	-22	-23	-20	-17
Kärnöverskott ¹⁾	139	135	130	128	115
Kurseffekter i tradingportföljen	3	10	3	4	-7
Reservering för befarade kreditförluster	-	-3	-	-2	-2
Anpassning till säkringsredovisning	8	-	-3	-	-
Årets överskott	151	142	131	130	106
BALANSRÄKNING					
<i>Tillgångar</i>					
Likvida medel, placeringar och fordringsbevis	4 384	4 304	3 734	3 922	3 747
Utestående lån	10 522	10 110	10 067	9 288	8 854
Immateriella och materiella tillgångar	37	36	36	40	41
Upplupna räntor och övriga tillgångar	1 723	1 498	1 187	600	638
Balansomslutning	16 666	15 948	15 024	13 850	13 281
<i>Skulder och eget kapital</i>					
Upplåning från kreditinstitut	367	381	254	228	228
Utestående upplåning mot skuldbevis	13 087	13 150	12 298	11 326	11 280
Upplupna räntor och övriga skulder	1 563	877	1 031	970	552
Inbetalat grundkapital	404	404	404	394	384
Reservfond	645	554	529	469	449
Kreditriskfonder	440	429	362	332	281
Andra värdejusteringar	10	11	14	-	-
Årets överskott	151	142	131	130	106
Balansomslutning	16 666	15 948	15 024	13 850	13 281
VERKSAMHETEN					
<i>Utbetalade</i>					
Nordiska lån	1 277	1 268	1 179	842	1 000
Internationella lån	564	380	482	259	322
Utbetalade lån totalt	1 841	1 648	1 661	1 101	1 322
<i>Utställda</i>					
Nordiska garantier	-	-	25	-	-
Internationella garantier	-	-	-	3	-
Utställda garantier totalt	-	-	25	3	-
<i>Utestående vid årets slut</i>					
Nordiska lån	8 350	7 975	7 748	7 357	7 141
Internationella lån	2 172	2 135	2 319	1 931	1 713
Utestående lån totalt	10 522	10 110	10 067	9 288	8 854
<i>Garantiåtaganden vid årets slut</i>					
Nordiska garantier	29	32	33	8	9
Internationella garantier	-	-	-	25	22
Garantiåtaganden totalt	29	32	33	33	31
<i>Årlig upplåning mot skuldbevis</i> (inklusive kapitaliseringar)					
	3 258	3 320	2 099	1 865	2 478
<i>Antal anställda (vid årets slut)</i>	147	144	137	129	131

¹⁾ Kärnöverskottet består av årets överskott korrigerat med Anpassning till säkringsredovisningen och kurseffekter i den marknadsvärderade portföljen samt reserveringar för befarade kreditförluster och återföringar av dessa.

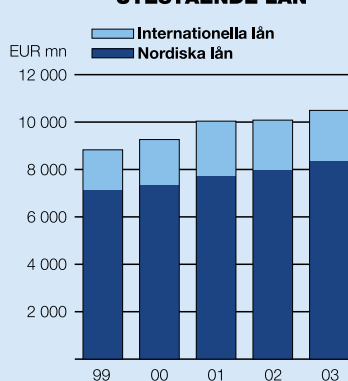
RÄNTENETTO

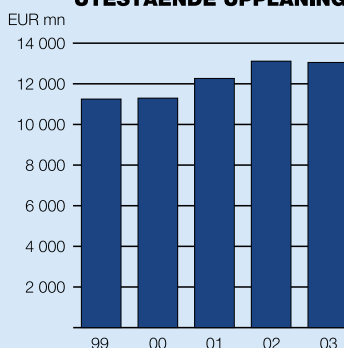
ÖVERSKOTT

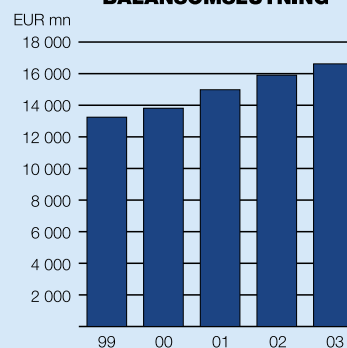
UTESTÅENDE LÅN

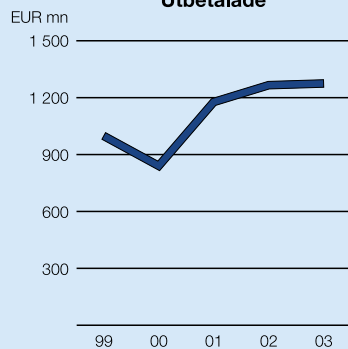
UTESTÅENDE UPPLÅNING

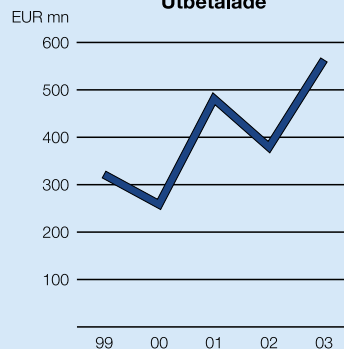
BALANSOMSLUTNING

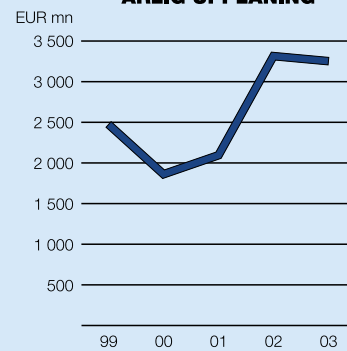
NORDISKA LÅN Utbetalade

INTERNATIONELLA LÅN Utbetalade

ÅRLIG UPPLÅNING

NORDENS EKONOMI

Det internationella konjunkturläget blir bättre, men bilden är inte enhetlig. Den ekonomiska tillväxttakten i Europa är fortfarande svag, medan de viktigaste makroekonomiska indikatorerna främst i USA och i de industrialiserade länderna i Asien visar flera tecken på uppgång. I USA kan dock obalansen i ekonomin leda till ett avbrott i uppsvinget. För de nordiska länderna med viktiga marknader i Europa innebär den fortsatt svaga europeiska utvecklingen att en tydlig konjunkturuppgång troligen låter vänta på sig till slutet av 2004 eller början av 2005. Den genomsnittliga BNP-tillväxten i Norden förutses bli 2,3 % år 2004, medan EU-området förväntas få en uppgång i BNP på ca 1,8 %. Med främst USA som drivkraft bedöms den ekonomiska tillväxten i OECD-länderna stiga till 3 % år 2004.

Den utdragna lågkonjunkturen har inneburit att de nordiska länderna har tvingats till en expansiv finanspolitik. Följden har blivit att den offentliga sektorns nettoöverskott successivt har gått ned. De stimulansåtgärder som regeringarna har vidtagit väntas fortsätta år 2004, men i minskad grad, och överskottet i de offentliga finanserna väntas falla till ca 0,1 % av BNP. Den ekonomiska politiken i de nordiska länderna fortsätter på den linje, som har följts sedan slutet av 1990-talet och som har visat goda resultat.

Tack vare det goda utgångsläget för de nordiska länderna när konjunktur nedgången började 2000/2001 har länderna kunnat föra en expansiv finanspolitik för att begränsa nedgången. Den ekonomiska tillväxten i de nordiska länderna har legat på en nivå mellan 1,1 % och 1,8 % per år under perioden

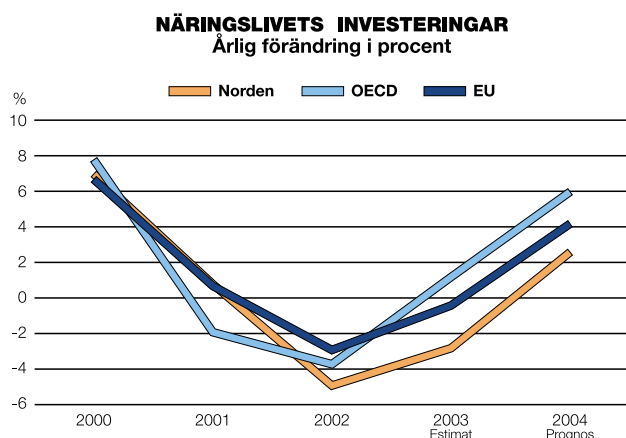
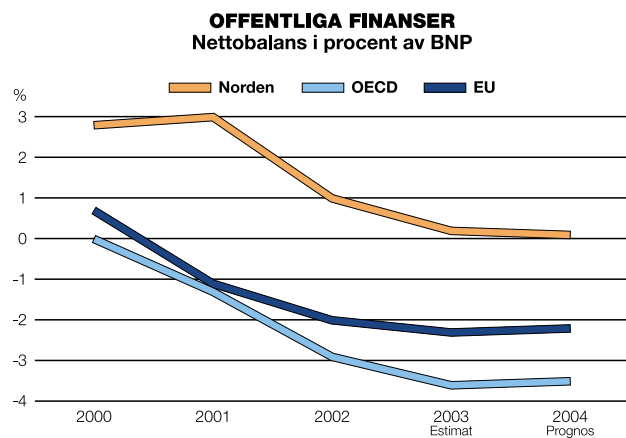
2001–2003. Detta är något under tillväxttakten i OECD-länderna, men över motsvarande genomsnitt för EU-området. Tack vare den relativt goda ekonomiska balansen i de nordiska länderna är utsikterna för de närmaste åren gynnsamma. Produktionskapaciteten är tillräcklig för att länderna skall kunna möta en stigande efterfrågan som konjunkturuppgången väntas föra med sig.

Den inhemska konsumtionen väntas överlag vara drivkraften för den ekonomiska utvecklingen i de nordiska länderna år 2004. Världshandeln förutses få en bättre tillväxt år 2004 än under tidigare år, men konkurrenssituationen för den nordiska exportindustrin blir svårare. Den starka euron begränsar Finlands exportmöjligheter och även i de övriga nordiska länderna har valutorna stärkts gentemot den amerikanska dollarn.

Investeringsutvecklingen i de nordiska länderna har under ett par års tid varit svag. Bruttoinvesteringarna har minskat med drygt 2 % per år under perioden 2002–2003. Samtliga nordiska länder förväntas få en ökning i investeringarna år 2004, och år 2005 antas ökningen bli än mer tydlig. Den genomsnittliga ökningen i bruttoinvesteringar i de nordiska länderna väntas bli 2,5 % år 2004 och ca 4 % år 2005. De tecken som tyder på en vändning uppåt i de internationella konjunkturerna väntas ge det nordiska näringslivet signaler som gynnar investeringsbeslut. Förändringen i näringslivets investeringar förväntas bli 2,6 % år 2004 och 3,9 % år 2005. Den offentliga sektorns investeringar förutses vara så gott som oförändrade under de närmaste två åren.

De svaga ekonomiska konjunkturerna har gett en liten ökning i arbetslöshetsgraden i de flesta nordiska länder. Arbetslöshetsgraden är på en acceptabel nivå i Norden, med undantag av Finland där strukturella problem har lett till en fortsatt hög arbetslöshetsgrad. Emellertid väntas arbetslöshetsgraden i Finland inte heller öka trots den svaga konjunkturutvecklingen. I flera av de nordiska länderna har man år 2003 haft en uppsagningsvåg som väntas avta år 2004.

I takt med att de ekonomiska konjunkturerna bedöms vända uppåt förutses gradvis stigande räntenivåer. Med de

senaste två årens låga räntenivåer har också önskade makroekonomiska effekter uppnåtts. Euroräntan väntas hålla en låg nivå under första halvåret 2004, medan den amerikanska dollarrens räntenivå kan börja stiga redan något tidigare. Räntenivåerna antas stiga i en långsam takt.

De nordiska länderna förväntas överlag få en positiv ekonomisk utveck-

ling år 2004 och som en följd av de gynnsamma konjunkturerna internationellt antas den ekonomiska tillväxten år 2005 öka ytterligare.

DANMARK

Tillväxten i dansk ekonomi blev svag år 2003. BNP uppskattas ha ökat med knappt 1 %, främst på grund av en svag inhemsk efterfrågan, men också på grund av en svag ökning i exporten. Den offentliga sektorns nettoöverskott i Danmark har minskat från 1,5 % år 2002 till 1,2 % år 2003 och väntas minska ytterligare till 1,1 % år 2004. Detta är en följd av regeringens expansiva finanspolitik. Med bl.a. skattesänkningar och ökande offentliga investeringar har Danmark kunnat upprätthålla en positiv BNP-tillväxt. Den inhemska efterfrågan kommer år 2004 att vara den viktigaste drivkraften för landets ekonomiska tillväxt.

Förutom en ökning i konsumtionen, väntas en ökning i investeringarna år 2004 efter en minskning med drygt 3 % år 2003. Minskningen berodde i första hand på de svaga internationella konjunkturerna som dämpade den konjunkturskänsliga industrins behov av nya investeringar. Emellertid förväntas näringslivets investeringar öka igen år 2004 med ca 1 % och år 2005 med drygt 3 %. Den fortsatt svaga uppgången i investeringarna beror dels på den svaga utvecklingen i Europa, dels på förväntningar om stigande räntenivåer år 2004 och 2005. Den expansiva finanspolitik som varit rådande i Danmark under ett par år väntas upprätthålla en tillväxttakt för de offentliga investeringarna på ca 3 % år 2004 och ca 2 % år 2005.

Sammantaget antas BNP i Danmark öka med 2,5 % år 2004. Arbetslösheten har ökat något under lågkonjunktureren och en minskning väntas ske först fr.o.m. 2005.

FINLAND

BNP i Finland estimeras ha ökat med 1,4 % år 2003. Den svaga utvecklingen berodde främst på nedgången i exporten och investeringarna. År 2004 kan den finländska exportindustrin dra nytta av den förväntade uppgången i världshandeln. Exporten till de övriga euroländerna väntas öka, men den starka euron kan försvaga konkurrenskraften något på övriga marknader. En svag ökning i investeringstakten förutspås för

år 2004, men först år 2005 då konjunkturuppgången bedöms bli mer stabil ökar investeringsaktiviteten mer märkbart. Näringslivets investeringar minskade med ca 4 % år 2003. År 2004 väntas de öka med knappt 2 % och år 2005 med närmare 3 %. Den offentliga sektorns investeringar kommer att minska år 2004 och 2005.

Sammantaget förväntas BNP öka med 2,7 % år 2004. De strukturella problemen då det gäller sysselsättningen består. Det innebär att arbetslöshetsgraden på cirka 9 % inte antas minska under de närmaste åren. Inflationen förväntas gå ned till under 1 % i genomsnitt på årsbasis. Den långsamma ökningen i lönenivåerna och den starka euron är de främsta orsakerna till den låga inflationen.

ISLAND

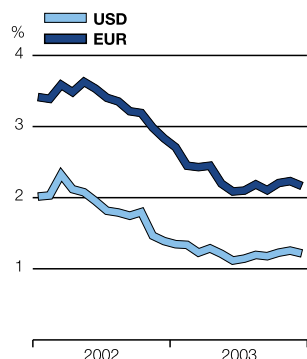
Den ekonomiska tillväxten på Island uppskattas till 2,5 % år 2003. Den svaga tillväxttakten i ekonomin beror på att några viktiga investeringsprojekt har försenats eller skjutits upp och på en markant ökning i importen. Den isländska ekonomin och tillväxten blir under de närmaste åren beroende av flera omfattande investeringar i landet. De ekonomiska prognoserna domineras för några år framöver av stora projekt, såsom kraftverket i Kárahnjúkar och aluminiumsmältverket i Reyðarförður. Projektet har en betydande inverkan på den ekonomiska tillväxten på Island. Näringslivets investeringar ökade år 2003 med ca 15 % och de väntas öka med 22 % år 2004 och med 11 % år 2005. Den offentliga sektorn väntas dämpa investeringstakten under motsvarande period och investeringarna antas minska med 8 % år 2004 och med 3,5 % år 2005, jämfört med en ökning på ca 10 % år 2003.

Emellertid begränsas den totala tillväxttakten av att en betydande del av investeringarna görs med importerade kapitalvaror. Sammantaget väntas Island tack vare en god tillväxt i den inhemska efterfrågan få en BNP-tillväxt på 3 % år 2004. Arbetslöshetsgraden är på en låg nivå och förväntas förbli oförändrad, 2–2,5 %, år 2004. Inflationen i landet är låg och väntas bli ca 2,5 % år 2004.

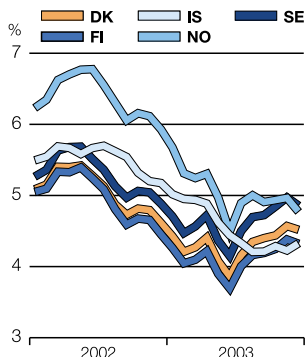
NORGE

En svag utveckling för den konkurrenssatta industrin och en låg elproduktion ledde till att BNP-ökningen i Norge år

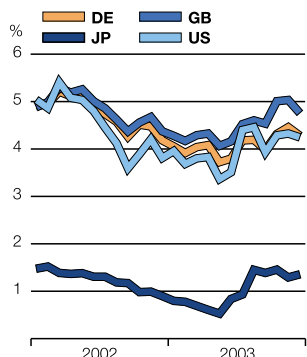
6 MÅNADERS DOLLAR- OCH EURORÄNTA

NORDISKA RÄNTOR 10 års statsobligationer

INTERNATIONELLA RÄNTOR 10 års statsobligationer

2003 blev ca 0,6 %. För Fastlands-Norge blev BNP-tillväxten något svagare. En ökning i den inhemska konsumtionen, i första hand privatkonsumtionen, förväntas ge Norge en ökning i den ekonomiska tillväxttakten år 2004.

De senaste årens svaga produktions-tillväxt inom fastlandsindustrin har lett till en nedgång i investeringsaktiviteten. Näringslivets investeringar har minskat med mer än 15 % sedan slutet av 1999. Utsikterna för en konjunkturuppgång internationellt och en ökning i offshore-sektorns investeringar antas åren 2004 och 2005 främja investeringarna i Fastlands-Norge. Trots detta bedöms näringslivets investeringar öka med endast ca 0,2 % år 2004 och de väntas vara oförändrade år 2005. Den offentliga sektorns investeringar bedöms ha ökat med ca 1,3 % år 2003 och de förutses öka med 1,5 % år 2004. Det är främst infrastrukturinvesteringar i vägar och anläggningar som är aktuella under de närmaste åren.

Sammantaget bedöms BNP-tillväxten i Norge bli ca 2,3 % år 2004, för Fastlands-Norges del beräknas BNP öka med 2,6 %. Arbetslöshetsgraden väntas hålla en stabil nivå om ca 4,6 %. Inflationen är låg och konsumentpriserna uppskattas öka med 1,5 % år 2004.

SVERIGE

År 2003 beräknas BNP i Sverige ha ökat med 1,4 %. Den svaga tillväxttakten berodde på en nedgång i bruttoinvesteringarna och en svag export. År 2004 väntas tillväxten i svensk ekonomi basera sig på en stabil ökning i privatkonsumtionen och investeringarna.

Det är främst uppgången i bostadsbyggandet och industrins maskininvesteringar som höjer investeringstakten under de närmaste åren. Näringslivets investeringar har minskat tre år i följd p.g.a. de svaga internationella konjunkturerna och som en konsekvens av den vid sekelskiftet strukturellt sett höga investeringsnivån i landet. Näringslivets investeringar bedöms ha minskat med drygt 2 % år 2003. År 2004 antas tillväxten bli ca 3,2 % och år 2005 ca 5,5 %. Den expansiva finanspolitik som förts under de senaste åren innebär att den offentliga sektorn nu står inför en konsolideringsperiod för att återfå finansiell balans. De offentliga investeringarna ökade med 1 % år 2003 och de väntas öka i samma takt åren 2004 till 2005.

BNP i Sverige förutses öka med 2 % år 2004. Arbetslöshetsgraden fluktuerar. De svaga konjunkturerna under de senaste åren har sänkt efterfrågan på arbetskraft. Även om en vändning i de ekonomiska konjunkturerna kan skönjas bedöms fördröjningen på arbetsmarknaden innebära att sysselsättningsläget i Sverige förstärks först mot slutet av 2004. Arbetslöshetsgraden väntas vara ca 4,7 % år 2004. Den ekonomiska politiken i Sverige har under en längre tid kunnat hålla inflationstrycket nere. För 2004 förutses en inflation på 2,1 %, främst orsakad av höjda energipriser.

INTERNORDISKA DIREKTINVESTERINGAR

Direktinvesteringarna inom Norden har fortsättningsvis en stor volym, även om en nedgång har skett efter de mycket stora investeringsströmmar som de nordiska länderna upplevde åren 2000 och 2001. Den sjunkande trend som kan ses i de internordiska direktinvesteringarna sedan år 2000 är främst en korrigering till strukturellt mer normala nivåer från den överhettade ekonomiska aktivitet som de nordiska länderna upplevde i slutet av 1990-talet. Sedan dess har de internordiska direktinvesteringsströmmarna hållit ett årligt genomsnitt på drygt 10 miljarder EUR. Direktinvesteringsströmmarna inom de fyra stora nordiska länderna fördelade sig relativt jämnt år 2000. Under de senaste två åren dominerade Sverige som den största mottagaren av nordiska direktinvesteringar, även om Finland och Norge också kunde locka till sig bety-

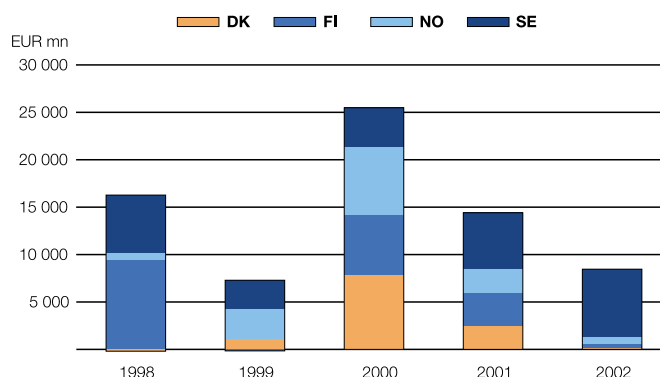
dande volymer. Globaliseringen påverkar nordisk industri – internationella etableringar blir allmännare och nordiska direktinvesteringar i Baltikum, Central- och Östeuropa, Asien och Latinamerika har visat en klar volymökning under de senaste åren.

KONJUNKTURUPPGÅNG

Under den senare hälften av 2003 gavs flera signaler om att en vändning uppåt för de internationella ekonomiska konjunkturerna är på gång. Främst produktionssiffrorna i USA visar en tydlig ökning i tillväxttakten och den ekonomiska tillväxten i de industrialiserade länderna i Asien har tilltagit markant under det senaste året. En god ökning i världshandeln förutses för 2004 och 2005.

Den genomsnittliga BNP-tillväxten i OECD-länderna förutses bli ca 3 % åren 2004 och 2005, medan den i Europa fortfarande bedöms vara under 2 % år 2004 och öka svagt till 2,5 % år 2005. En utpräglad försiktighet kan skönjas bland internationella analytiker när det gäller den närmaste framtidens tillväxtprognoser. Många faktorer, främst i USA, kan fortfarande ge oönskade bakslag i konjunkturuppgången. I USA är ett stort underskott i bytesbalansen och ett växande budgetunderskott problem som landet förväntas åtgärda. Den svaga amerikanska dollarn och de låga räntenivåerna är andra faktorer som bör uppmärksammas såväl inom som utanför USA när prognoserna för den globala ekonomiska tillväxten läggs upp. I Asien och Latinamerika förväntas totalproduktionen öka i god takt. Detsamma gäller

GRÄNSÖVERSKRIDANDE DIREKTINVESTERINGAR INOM NORDEN Nettoflöden till respektive land från de övriga nordiska länderna

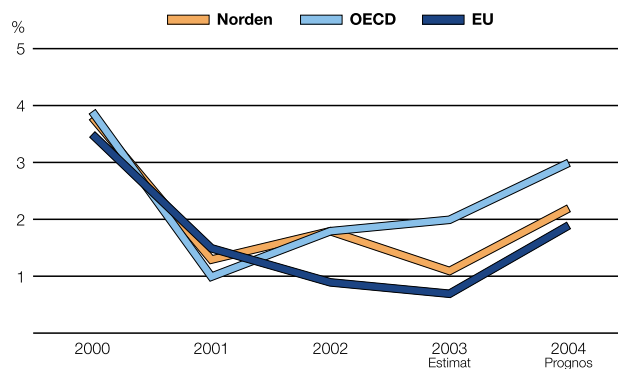

Central- och Östeuropa där tillväxten i genomsnitt har legat över EU-genomsnittet.

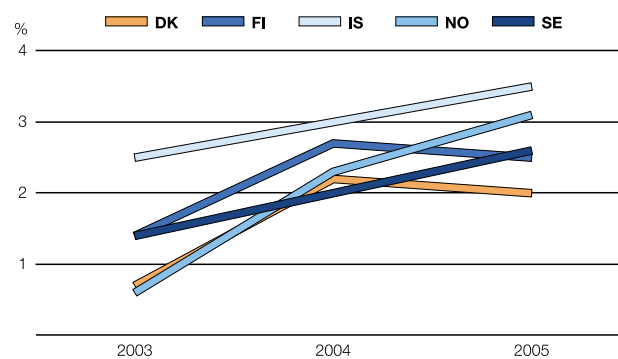
De nordiska ländernas ekonomi påverkas i hög grad av den internationella utvecklingen främst på exportmarknaderna i Europa. Den senaste tidens svaga utveckling där indikerar att återhämtningen sannolikt låter vänta på sig till slutet av 2004. De nordiska länderna har dock i allt högre grad kunnat diversifiera sina exportmarknader framför allt till Asien, och de nordiska investeringarna utanför Europa ökar. Den genomsnittliga BNP-ökningen i Norden väntas bli 2,3 % år 2004 och 2,6 % år 2005, vilket är något mer än den genomsnittliga tillväxten i EU-området.

Statistik och prognoser baserar sig på tillgängligt material från de nordiska statistikbyråerna, de nordiska ländernas finans- och ekonomiministerier och centralbanker samt från OECD-Paris och IMF

BRUTTONATIONALPRODUKT Årlig förändring i procent

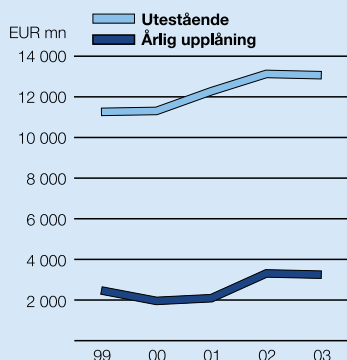

BNP-PROGNOSE Årlig förändring i procent

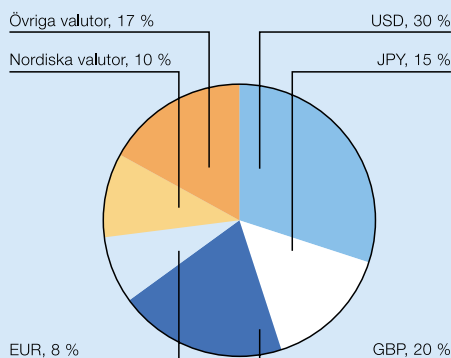

UPPLÅNING OCH KAPITALFÖRVALTNING

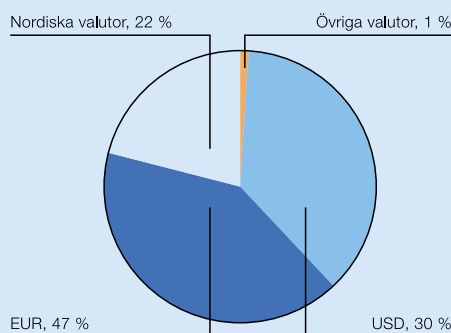
UPPLÅNING

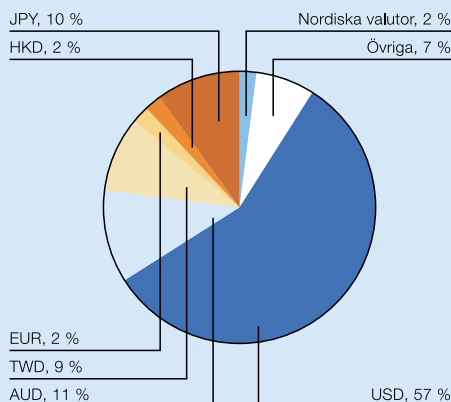
UTESTÅENDE UPPLÅNING 31/12 2003

UTESTÅENDE UPPLÅNING EFTER SWAPAVTAL 31/12 2003

NYUPPLÅNING Per valuta 2003

NIB finansierar sin utlåningsverksamhet genom att uppta lån och emittera obligationer på globala och lokala kapitalmarknader. Banken har sedan den första kreditvärderingen gjordes år 1982 haft bästa möjliga rating, AAA/Aaa, från de ledande kreditvärderingsinstituten Standard & Poor's och Moody's.

Bankens eget kapital och likviditet förvaltas enligt en strategi vars huvudsyfte är att säkra tillräckliga likviditetsreserver och bidra till en stabil, långsiktig intjänning. En stark kapitalbas och god likviditet är viktiga förutsättningar för bankens höga kreditvärdighet.

LÅNG- OCH MEDELFRISTIG UPPLÅNING

NIB är flexibel när det gäller att tillmötesgå investerarnas olika önskemål om storlek, valuta, maturitet och strukturer på de obligationer som ställs ut. En strategi om att göra globala benchmarktransaktioner påbörjades år 2002 med syfte att utvidga bankens investerarbaser ytterligare, speciellt till den nordamerikanska marknaden och till institutionella investerare såsom centralbanker i Mellanöstern och Asien. I april 2003 följdes denna strategi upp med en andra benchmarktransaktion på 1 000 miljoner USD med en maturitet på 5 år. I december 2002 gjorde NIB sin första globala benchmarktransaktion på 1 000 miljoner USD med en maturitet på 3 år.

NIB:s nyupplåning under år 2003 uppgick till totalt 3 258 miljoner EUR (2002: 3 320) och den totala utestående upplåningen mot skuldbevis i slutet av året uppgick till 13 087 miljoner EUR (13 150). Banken genomförde under året 82 (83) transaktioner fördelade på 13 (12) olika valutor. NIB har utestående upplåning i 20 olika valutor.

Av NIB:s utställda obligationer köptes under året 75 % av asiatiska investerare. Japanska investerare köpte 32 %. Nordamerikanska investerare köpte 11 % och europeiska investerare 9 % av obligationerna, medan resterande 5 % köptes av investerare i Mellanöstern och Afrika.

Amerikanska dollar

Den amerikanska dollarn var den viktigaste upplåningsvalutan under året i och med den globala benchmarkemissionen. Totalt 35 % av transaktionen gick till investerare i Nordamerika, 28 % till investerare i Asien och 22 % till investerare i Europa, medan 15 % gick till investerare i Mellanöstern och Afrika.

NIB genomförde totalt 27 transaktioner i amerikanska dollar på 2 075 miljoner USD, motsvarande 1 860 miljoner EUR, vilket utgjorde 57 % av årets upplåning.

Asiatiska valutor

Upplåningen på de asiatiska kapitalmarknaderna utgjorde sammanlagt 21 % av årets nyupplåning.

Under året gjordes 35 upplåningstransaktioner i japanska yen motsvarande 321 miljoner EUR. Yenens andel av årets upplåning utgjorde 10 %, vilket var något mindre än tidigare år. Institutionella investerare i Japan har så som tidigare huvudsakligen efterfrågat strukturerade JPY-transaktioner med långa maturiteter, men med möjlighet till förhandsinlösning efter några år. Privata japanska investerare utgjorde fortfarande en viktig marknad för NIB under år 2003. För denna målgrupp emitterade banken 11 s.k. uridashi-lån i 6 olika valutor till ett motvärde av 710 miljoner EUR (723). Den låga räntenivån i japanska yen garanterar en fortsatt efterfrågan på uridashitransaktioner i andra valutor än yen.

I Taiwan-dollar gjordes 3 transaktioner på totalt 11 miljarder TWD, motsvarande 288 miljoner EUR, vilket utgjorde 9 % av årets totala upplåning.

Hongkong-dollararnas andel av upplåningen utgjorde endast 2 %. Under året gjordes 3 upplåningstransaktioner till ett sammanlagt värde av 71 miljoner EUR.

Europeiska valutor

Upplåningen i europeiska valutor utgjorde sammanlagt 6 % av den totala upplåningen under året.

Liksom tidigare var NIB också under år 2003 aktiv på den baltiska marknaden.

Värdejusteringar enligt IAS 39 ingår inte i segmentinformation och valutafördelning i detta avsnitt.

På kapitalmarknaden i Lettland emitterades ett fyraårigt lån på 5 miljoner LAT, motsvarande 7,8 miljoner EUR. Emissionen är godkänd som säkerhet för repo-transaktioner i Lettlands centralbank. Transaktionen, som gjordes under NIB:s EMTN-program, lyder under lettisk lag och omsätts i det inhemska clearing-systemet. Transaktionen är den första i sitt slag i Lettland.

Under året gjorde NIB 2 emissioner i nordiska valutor. I början av året emitterades ett lån på 500 miljoner NOK, motsvarande 67 miljoner EUR, med en maturitet på 4 år. Obligationerna såldes till privata investerare i Beneluxländerna. Dessutom emitterades ett lån på 50 miljoner SEK, motsvarande 5 miljoner EUR, där avkastningen är knuten till utvecklingen av vissa aktieindex.

Banken gjorde 2 transaktioner i euro på totalt 64 miljoner EUR, en transaktion i brittiska pund på 21 miljoner GBP, motsvarande 30 miljoner EUR, och en transaktion i polska zloty på 70 miljoner PLZ, motsvarande 15 miljoner EUR.

Övriga valutor

Banken gjorde 4 transaktioner i australiska dollar på totalt 642 miljoner AUD, motsvarande 360 miljoner EUR, och 2 transaktioner i nyzeeländska dollar på totalt 173 miljoner NZD, motsvarande 89 miljoner EUR, samt en transaktion i kanadensiska dollar på 60 miljoner CAD, motsvarande 38 miljoner EUR. En stor del av dessa transaktioner gjordes eftersom det fanns en stor efterfrågan från privata japanska investerare på obligationer i annan valuta än japanska yen.

Valutafördelning efter swap

NIB:s upplåning motsvarar i regel inte utlåningsverksamhetens behov av valuta och ränteform. Genom pålitliga motparter används därför swapmarknaden i betydande omfattning för att anpassa upplåningen till utlåningen.

Efter swap är fördelningen av nyupplåningen år 2003 följande: amerikanska dollar 69 % och euro 31 %. Den höga andel som har swappats till amerikanska dollar beror på att swapmarknaden i denna valuta har varit den mest ändamålsenliga för bankens nya emissioner.

Nyupplåningens maturitetsprofil

	Belopp i mn EUR		Procent		Antal transaktioner	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
1–3 år	824	723	25	22	47	50
3–5 år	685	1 719	21	52	16	17
5–7 år	1 372	274	42	8	9	4
7–10 år	117	450	4	13	3	7
10 år och längre	260	154	8	5	7	5
Sammanlagt	3 258	3 320	100	100	82	83

NIB har under året swappat en del av dessa dollar vidare till andra valutor. Fördelningen av den totala upplåningen efter swap vid utgången av år 2003 var följande: euro 47 %, amerikanska dollar 30 %, nordiska valutor 22 % samt övriga valutor 1 %.

Maturitetsprofil på nyupplåningen

NIB försöker anpassa maturiteten på sin upplåning så att den i genomsnitt motsvarar utlåningens maturitetsprofil. Under 2003 var transaktionerna koncentrerade till perioden 5 till 7 år, vilket främst berodde på benchmarktransaktionen, samt att uridashitransaktionerna huvudsakligen hade en maturitet på 7 år. Det har inte funnits någon stor efterfrågan på transaktioner med maturiteter på över 10 år, vilket delvis kan förklaras av den låga räntenivån under år 2003. Den genomsnittliga maturiteten för nya transaktioner under 2003 var 4,5 år mot 4,6 år under 2002.

Strukturerade transaktioner

Strukturerade upplåningstransaktioner är obligationer och lån där räntan och återbetalningen kan knytas till utvecklingen av t.ex. räntor, valutakurser och aktieindex. Transaktionerna kan också vara s.k. nollkuponglån. Genom swaptransaktioner täcker banken den marknadsrisk som uppstår som en följd av strukturen i denna typ av upplåning. NIB har en effektiv organisation och välutvecklade riskstyrningsprocesser som möjliggör för banken att hantera transaktionerna på ett betryggande sätt.

I likhet med föregående år täcktes en relativt stor del av bankens finansieringsbehov år 2003 av strukturerade trans-

aktioner. Efterfrågan speciellt från asiatiska investerare på nollkuponglån var stor. Av årets upplåning utgjorde andelen strukturerade transaktioner 49 % (32), varav hälften var nollkuponglån.

Återköp

Banken är villig att återköpa eller omstrukturera utställda obligationer. Under året köpte NIB tillbaka obligationer för 312 miljoner EUR (130).

Låneprogram

Under år 2002 ändrade banken sitt amerikanska *medium term note*-låneprogram, som ursprungligen etablerades 1993, till ett globalt program. Samtidigt höjdes rambeloppet till 3 000 miljoner USD. Under programmet, som är registrerat hos Securities and Exchange Commission (SEC) i USA, kan banken ställa ut obligationer i olika valutor. Länkar till clearingssystem utanför USA (Euroclear och Clearstream) möjliggör globala emissioner. NIB:s två benchmarkemissioner på vardera 1 000 miljoner USD är gjorda under detta program.

Banken har ett *medium term note*-låneprogram för sin upplåning på euromarknaden. Ramen för programmet är för närvarande 15 000 miljoner EUR. Under år 2003 har 78 transaktioner till ett sammanlagt belopp om 2 031 miljoner EUR genomförts under programmet, jämfört med 79 transaktioner till ett totalbelopp om 2 078 miljoner EUR år 2002. Vid utgången av år 2003 hade banken obligationer motsvarande 8 934 miljoner EUR utestående under programmet.

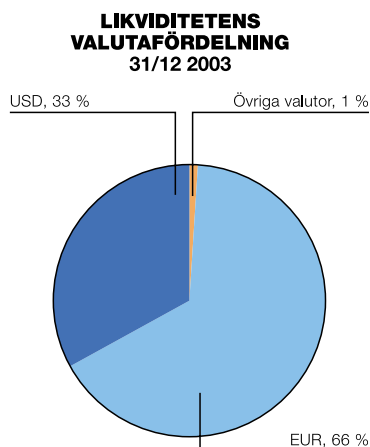
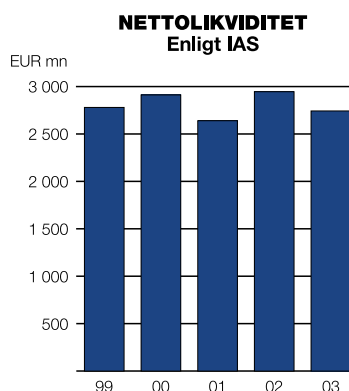
NIB har också ett *medium term note*-låneprogram på den australiska marknaden. Programmets storlek är 2 000 miljoner

AUD. Inga transaktioner har gjorts under programmet. Banken har även ett *medium term note*-program på den svenska kapitalmarknaden. Programmet storlek är 8 000 miljoner SEK. Vid utgången av året uppgick utestående belopp under programmet till 1 600 miljoner SEK.

KORTFRISTIG UPPLÅNING

NIB:s utlåning finansieras i huvudsak med långfristig upplåning. Banken har som en del av sin likviditetsberedskap också tillgång till kortfristiga medel genom sina kortfristiga låneprogram och interbankmarknaden.

Banken har *commercial paper*-program både i USA och på euromarknaden inom en låneram på 600 miljoner USD på vardera marknaden. Det fanns dock inget behov av att emittera under dessa program under år 2003, och inga lån fanns utestående under programmen vid årets utgång.

NIB har däremot använt interbankmarknaden för kortfristig finansiering under år 2003 och vid årets utgång var 367 miljoner EUR (381) utestående.

KAPITALFÖRVALTNING OCH LIKVIDITET

NIB lägger vikt vid att upprätthålla en god likviditet. Detta ger möjlighet att undvika att låna upp under perioder då marknadsförhållandena inte är gynnsamma. Dessutom ger likviditeten ett positivt bidrag till bankens räntenetto. NIB eftersträvar en nettolikviditet som motsvarar likviditetsbehovet för tolv månader framöver. Nettolikviditeten beräknad enligt IAS utgjorde vid årets utgång 2 744 miljoner EUR (2 947) jämfört med ett estimerat likviditetsbehov för år 2004 på 2 988 miljoner EUR.

Likviditeten placeras i olika instrument bl.a. i form av penningmarknadsplaceringar och obligationer med rörlig ränta eller s.k. *floating rate notes* (FRN). Investeringar i FRN avser obligationer utställda av banker och motparter med en betryggande kreditvärdighet inom den finansiella sektorn i OECD-området samt i *asset backed securities* (ABS). Investeringar i ABS har hittills endast gjorts i emissioner med högsta kreditvärdighet (AAA/Aaa) från minst två kreditvärderingsinstitut avseende långfristiga värdepapper inom sektorerna kreditkort och bostadslån.

NIB har ett program för extern förvaltning av likviditeten. Avsikten med programmet är att uppnå en högre avkastning på likviditeten samt att stärka utvecklingen av bankens interna likviditetsförvaltning. Under 2003 har banken haft avtal med en extern förvaltare med en portfölj på 53 miljoner USD (52).

Den del av likviditeten som kommer att lånas ut placeras i form av depositioner i de valutor som förväntas efterfrågas av bankens kunder. Banken ser en tendens till ökad efterfrågan på euro i och med integreringen av de europeiska kapitalmarknaderna. Mot denna bakgrund var 66 % av likviditeten placerad i euro, 33 % i amerikanska dollar och endast 1 % i övriga valutor.

INBETALAT KAPITAL OCH RESERVER

Banken har en portfölj av räntebärande värdepapper som beloppsmässigt ungefär motsvarar det egna kapitalet. Syftet med portföljen är att stärka bankens balansräkning och säkra en stabil avkastning på det egna kapitalet. Portföljens storlek vid årets utgång var 1 535 miljoner EUR.

Under år 2003 reviderades portföljens investeringsstrategi. Den långsiktiga målsättningen är att uppnå en avkastning som motsvarar en portfölj med statsobligationer i euro med en genomsnittlig duration på omkring 4,5 år.

Portföljen består av värdepapper som är avsedda att innehas till förfall (*held-to-maturity*) och marknadsvärderade värdepapper som kan köpas och säljas på basis av en värdering av marknadsutvecklingen. De marknadsvärderade värdepappren kan maximalt utgöra 35 % av det egna kapitalet. Vid årets slut utgjorde dessa värdepapper 32 % av det egna kapitalet.

Revideringen av portföljens strategi medförde att ramen för ränterisk på de marknadsvärderade värdepappren ändrades från en maximal genomsnittlig duration och *value-at-risk* på 3,5 år och 0,3 % till 5,5 år respektive 0,4 %.

Den modifierade durationen för portföljen var 3,8 år vid utgången av 2003 jämfört med 3,1 år vid utgången av 2002.

DERIVATAVTAL

NIB använder ränte- och valutaswappar för att säkra sig mot marknadsrisk och samtidigt anpassa upplåningen till den valuta, lånetid och ränteform som motsvarar bankens utlåning. Därutöver används swappar och andra derivata instrument, främst futurer och terminsaffärer, till att styra bankens allmänna ränte- och valutakursrisk.

NIBs KAPITAL

Bankens grundkapital uppgår från och med år 1999 till 4 000 miljoner EUR. Det inbetalade grundkapitalet utgjorde vid utgången av år 2003 totalt 404 miljoner EUR. Återstoden av grundkapitalet består av garantikapital som kan inkallas ifall bankens styrelse finner det nödvändigt för att uppfylla bankens skuld-förpliktelser.

Bankens ordinarie utlåningsram motsvarar 250 % av grundkapitalet och ackumulerade allmänna reserver. Efter disposition av resultatet för år 2003 i enlighet med styrelsens förslag uppgår den ordinarie utlåningsramen till 12 505 miljoner EUR.

I tillägg till den ordinarie utlåningsramen har banken följande tre särskilda låneordningar.

Bankens projektinvesteringslåneordning (PIL) uppgår till 3 300 miljoner EUR med speciella garantier från medlemsländerna. Garantierna kan återopas

av bankens styrelse enligt garantiavtal som ingåtts med bankens medlemsländer och enligt fastslagna riktlinjer upp till ett belopp på totalt 1 800 miljoner EUR. Under året godkände bankens ägare en ökning av PIL-ramen från 3 300 miljoner EUR till 4 000 miljoner EUR, med en oförändrad garantiram på 1 800 miljoner EUR. Ökningen träder i kraft den 1 juli 2004.

Bankens miljölåneordning (MIL) uppgår till 300 miljoner EUR fr.o.m. den 1 januari 2003. MIL garanteras till 100 % av bankens medlemsländer.

Den baltiska investeringslåneordningen (BIL), som löpte ut den 31 december 1999, har en ram på 60 miljoner EUR. Inga nya lån under BIL-ordningen har beviljats sedan utgången av år 1999. Utestående lån under BIL garanteras till 100 % av bankens medlemsländer.

Bankens medlemsländer har tecknat grundkapitalet och ställt garantier för de

speciella låneordningarna i relation till respektive lands bruttonationalprodukt. Efter den senaste ökningen av grundkapitalet svarar Sverige för 38 % av grundkapitalet medan Danmarks andel är 22 %, Norges 20 % och Finlands 19 %. Islands andel är 1 %.

En närmare presentation av låneordningarna, garantistrukturen och garantifördelningen ges i noterna till bokslutet, not 8, s. 55.

Med hänvisning till bankens starka kapitalbas, kvaliteten på dess tillgångar samt dess multilaterala status har de ledande kreditvärderingsinstituten Standard & Poor's och Moody's gett NIB högsta möjliga kreditvärdighet, AAA/Aaa, för långfristiga värdepapper och A-1+ respektive P-1 för kortfristiga värdepapper. NIB erhöll högsta möjliga kreditvärdighet år 1982. Denna kreditvärdighet har banken sedan dess behållit utan avbrott.

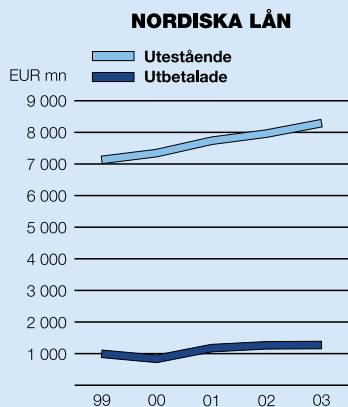

Fig. 1

UTBETALADE NORDISKA LÅN
Fördelning per land för 2003
Enligt låntagarkoncernens hemland

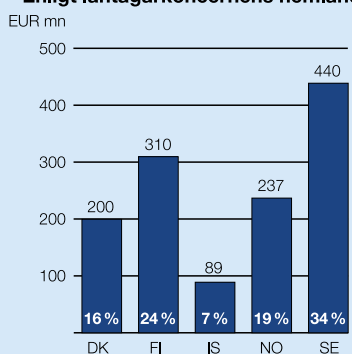

Fig. 2

UTBETALADE NORDISKA LÅN
Sektorfördelning 2003

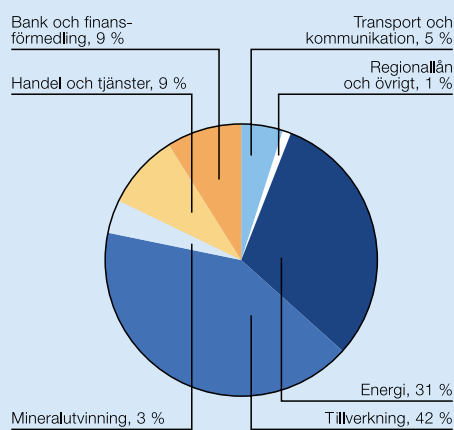

Fig. 3

UTBETALADE NORDISKA LÅN
Tillverkningsindustrin 2003

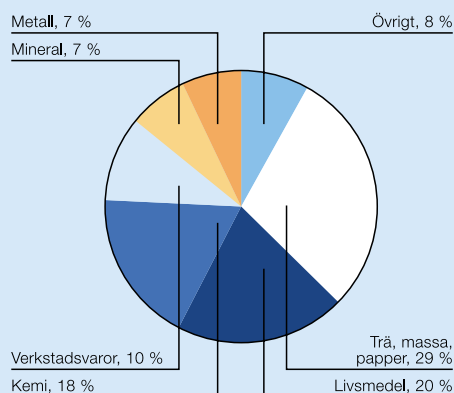

Fig. 4

NORDISK UTLÅNING

Marknadsrådet under år 2003 gjorde det möjligt för NIB att tillföra sina kunder mervärde genom låneavtal med tillfredsställande räntemarginaler och maturiteter. Som kompletterande finansiär till affärsbankerna kunde NIB erbjuda långfristig finansiering i en situation där utbudet på konkurrenskraftiga finansieringslösningar på marknaden minskade.

Den utestående lånestocken ökade med omkring 5 % under året. Utbetalningar till nordiska låntagare uppgick till 1 277 miljoner EUR jämfört med 1 268 miljoner EUR år 2002. Inga nya garantier utställdes. Fördelningen av utbetalningarna enligt låntagarkoncernens hemland framgår av fig. 2.

Av årets 62 utbetalningar gick 16 till företag eller finansiella intermediärer med vilka banken inte hade utestående engagemang vid ingången av året. Beloppsmässigt motsvarar detta 31 % av de totala utbetalningarna.

Utöver de utbetalade lånen har banken under året avtalat om lån till ett belopp av 125 miljoner EUR.

Euron är den viktigaste utbetalningsvalutan med en andel på 61 % av årets utbetalningar. Andelen utbetalningar i svenska kronor var 13 % och andelen i danska kronor var likaså 13 %, medan utlåningen i norska kronor fortsatt utgjorde 5 %. Den amerikanska dollarans andel fortsatte att minska och uppgick till 7 % av årets utbetalningar. Ett lån utbetalades i lettiska lati för ett finskt bolags etablering i Lettland. Genom att erbjuda lån i den valuta som kunden önskar kan NIB generera mervärde för sina kunder.

Av de under verksamhetsåret utbetalade lånen gavs 90 % till rörlig ränta. Den genomsnittliga maturiteten på årets låneutbetalningar var 8,8 år.

TILLVERKNING OCH ENERGI BETYDANDE SEKTORER

I fördelningen av utbetalningar enligt låntagarens näringsgren har inga märkbara förändringar skett under året jämfört med år 2002.

Tillverkningsindustrin är fortfarande den klart största sektorn med 20 utbetalade lån. Beloppsmässigt uppgår till-

verkningsindustrin till 534 miljoner EUR, motsvarande 42 % av nyutlåningen under 2003. Inom tillverkningsindustrin dominerar utbetalningar till projekt inom massa-, pappers- och pappersvarutillverkning. Dessa lån avser huvudsakligen miljö- och kapacitetsrelaterade investeringar som i flera fall är en förutsättning för anläggningarnas fortsatta drift. Som exempel kan nämnas M-reals investeringar i ett biologiskt reningsverk i Husum i Sverige, UPM-Kymmene's ombyggnad av massfabriken i Jakobstad i Finland och Billeruds investeringsprogram vid Gruvöns bruk i Sverige. Billeruds investeringar omfattar bl.a. en ny biologisk reningsanläggning och ett nytt slutet system för syrgasblekning i lövvedslinjen.

Betydande utbetalningar på totalt 109 miljoner EUR gjordes även till projekt inom livsmedels- och dryckesvaruframställning. Ett lån avsåg bl.a. Arla Foods investeringar i ett nytt mejeri i Vimmerby i Sverige, där kapacitetsökningen kommer att räcka i 10–20 år framöver. Till Danish Crown, Europas största och världens näst största slakteriverksamhet, utbetalades ett lån för miljöinvesteringar i existerande slakterier och i ett nytt slakteri i Horsens. Investeringarna innebär förbättringar av externa miljöfaktorer som lukt, förbättringar i arbetsmiljön med ergonomiska lösningar, samt resurs- och energibesparingar tack vare effektivare processer för vatten- och elförbrukning.

Till energisektorn utbetalades under året lån för ca 400 miljoner EUR till sammanlagt 16 projekt. Energisektorn står för en oförändrad andel på 31 % av utbetalningarna.

Flera av lånen avser investeringar i vindkraft. Till Arctic Wind utbetalades ett lån för uppförandet av världens nordligaste vindkraftspark på Havøygavlen i Måsøy kommun i Finnmark i Norge. Parkens 16 vindmøller beräknas producera 40 megawatt och kommer att stöda Norges strävan att uppfylla EU-direktiven om ökning av andelen förnybar kraftproduktion från 14 % till 22 % senast år 2010. I Norge deltog NIB vidare i finansieringen av investeringar i kraft-

Värdejusteringar enligt IAS 39 ingår inte i segmentinformation och valutfördelning i detta avsnitt.

produktion, distributionsnät och fjärrvärme genom lån till ytterligare fyra projekt. Investeringarna gällde bl.a. Norges största energiproducent Statkrafts kapacitetshöjande uppgraderingar i och utvidgningar av kraftverk, samt en av Norges största eldistributörer Hafslunds investeringar i distributionsnätet. Utlåningen till energisektorn utgjorde tre fjärdedelar av den totala utlåningen i Norge år 2003.

I Danmark, Finland och på Island utgjorde utlåningen till energisektorn över en tredjedel av årets utbetalningar i respektive land. I Danmark utbetalades tre lån till energisektorn, bl.a. till Elkraft System som har det övergripande ansvaret för eltransmission och utvecklingen av energisystemet och elmarknaden öster om Storebælt inklusive Bornholm. Lånet avser investeringar i elkablar och nätförstärkning mellan en vindmöllepark i havsområdet vid Rød-sand och eltransmissionsnätet på Syd-sjælland.

Till finska bolag utbetalades fem lån till projekt inom energisektorn. Det största lånet avsåg Finlands ledande energibolag Fortums förvärv av 50 % av aktie-
stocken i Birka Energi av Stockholms stad. Genom förvärvet får Fortum ett koncentrerat kundnät i Stockholmsregionen, tillgång till konkurrenskraftig kraftkapacitet och stärker dessutom sin position som en av de ledande aktörerna på den nordiska kraftmarknaden. Till Fortum har vidare ett lån utbetalats för modernisering och utbyggnad av det biobränsleeldade kraftverket Högdalen i Sverige. Investeringen leder till ökad förbränningskapacitet, minskade utsläpp av miljöfarliga rökgaser och minskade luktolägenheter. NIB har även lånat till utbyggnad och uppgradering av det finska stamnätet för kraftöverföring med ett lån till Fingrid. NIB har också bidragit till finansieringen av en ny vindkraftspark utanför Brahestad med ett lån till kraftbolaget Suomen Hyötytuuli.

På Island avsåg lån till energisektorn bl.a. Orkuveita Reykjavíkurs utbyggnad av det geotermiska kraftverket Nesjavellir. Ett lån till Norðurorka utbetalades för nya fjärrvärmeledningar från det befintliga jordvärmeområdet Hjalteyri och för anläggning av ett distributionsnätverk för fjärrvärme från Akureyri till den närliggande kommunen Svalbardsstrandhreppur.

Utbetalningar enligt sektor framgår av fig. 3 och en specifikation av tillverkningssektorn av fig. 4. En förteckning över periodens utbetalade och avtalade lån finns på s. 74–76.

FLERA LÅN TILL FÖRVÄRV ÖVER GRÄNSERNA

De utbetalade lånen har indelats i följande kategorier enligt projektens nordiska intresse: gränsöverskridande investeringar, miljöinvesteringar, forskning och utveckling, samt infrastrukturinvesteringar och lån till små och medelstora företag direkt eller via intermediärer.

Utbetalningarna till gränsöverskridande investeringar uppgick till 321 miljoner EUR, varav 189 miljoner EUR gällde investeringar inom Norden och 132 miljoner EUR investeringar utanför Norden. Till kategorin gränsöverskridande investeringar hör flera betydande förvärv av affärsverksamheter eller företag, t.ex. finska YIT:s köp av ABB-koncernens byggsystemverksamhet i Norden, Baltikum och Ryssland. Med förvärvet fick YIT verksamhet bl.a. i Danmark och Norge. Ett annat exempel är Wärtsiläs förvärv av och investeringar i bolag i Sverige, Danmark, Norge, Singapore och Kanada. Bolagets syfte är att bygga upp en från Norden ledd, världsomspännande serviceorganisation för dieselmotorer. Vidare deltog NIB i finansieringen av den svenska livsmedelsjätten Cerealias förvärv av Danmarks största bageriverksamhet Schulstad. Genom förvärvet kan Cerealia öka utbudet av främst bröd och bageriprodukter i länderna kring Östersjön. Till den norska industrikoncernen Elkem utbetalades ett lån för förvärv av aktiemajoriteten i det svenska bolaget SAPA, en av Europas största producenter av förädlad aluminium. Med förvärvet stärker Elkem sin strategi att fokusera på specialprodukter.

Låneutbetalningar till miljöinvesteringar i Norden är beloppsmässigt i nivå med föregående år eller 231 miljoner EUR. Utöver de tidigare nämnda lånen med positiva miljöeffekter utbetalades bl.a. ett lån till Nynäs Petroleum i Sverige. Lånet avsåg nya cisterner och ett helautomatiskt rörledningssystem som ger lägre energiförbrukning och minskad risk för läckage. Flera exempel på miljölån i Norden finns i avsnittet NIB och miljön, s. 30–33.

UTESTÅENDE NORDISKA LÅN Fördelning per land per 31/12 2003 Enligt låntagarkoncernens hemland

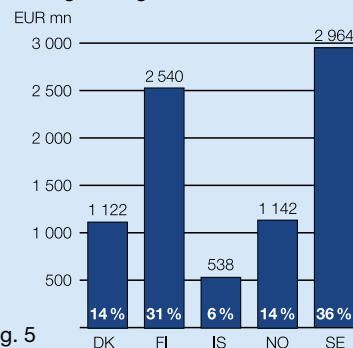

Fig. 5

UTESTÅENDE NORDISKA LÅN Sektorfördelning per 31/12 2003

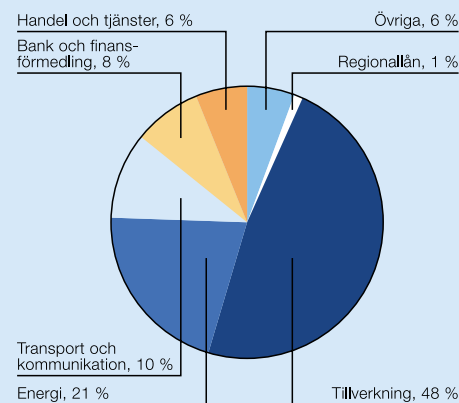

Fig. 6

UTESTÅENDE NORDISKA LÅN Tillverkningsindustrin per 31/12 2003

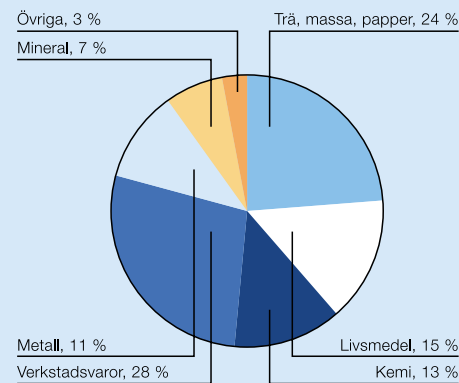

Fig. 7

UTESTÅENDE NORDISKA LÅN Koncernengagemang i storleksordning per 31/12 2003

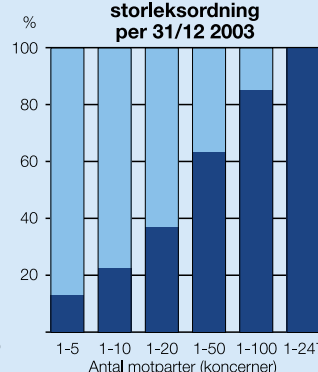

Fig. 8

Utbetalningarna på totalt 147 miljoner EUR till investeringar i forskning och utveckling koncentrerades till Sverige genom lån till bl.a. Gambro för utveckling av processerna kring dialysbehandling. Ett lån till Volvokoncernen avsåg utveckling av nya Volvo Penta dieselmotorer för främst fritidsbåtar. Målet är att samtliga nya motorer uppfyller de avgaskrav som införs i Europa och USA år 2006. I anknytning till utvecklingen av nya motorer stärker Volvo Penta och Wärtsilä samarbetet avseende service och leveranser för kommersiell sjöfart.

Utbetalningarna till infrastrukturprojekt uppgick till 310 miljoner EUR. Inom infrastruktur utgör telekomindustrin ett stort delområde. Ett av NIB:s lån gick till Telia Soneras investeringar i Netcom som är ett av de tre bolag som innehar UMTS-licens i Norge. NIB:s lån kompletterar Telia Soneras övriga upplåning och stöder bolagets strategi att anpassa upplåningen till sin investeringsprofil.

I enlighet med bankens strategi samarbetar NIB med och kompletterar andra nordiska och internationella kreditgivare. Kreditgivning till små och medelstora företag har under året skett huvudsakligen via finansiella intermediärer, dvs. banker och regionala finansinstitut.

UTESTÅENDE LÅN

Under år 2003 ökade den utestående lånestocken med 5 % från 7 975 miljoner EUR till 8 350 miljoner EUR (se fig. 1). Ökningen utan valutakursförändringar och IAS 39-effekter är 9,3 %. Utestående garantier uppgick vid årsskiftet till 29 miljoner EUR (2002: 32). Fördelningen

av låneportföljen per land är i stort sett lika som föregående år. Av fig. 5 framgår fördelningen per 31/12 2003.

Tillverkningsindustrin har en dominerande andel med lån på 3 979 miljoner EUR (3 850) eller 48 % (48) av den utestående lånestocken. Verkstadsindustrin med utestående lån på 1 115 miljoner EUR (1 194) är den största kategorin inom tillverkningssektorn, följt av trä-, massa- och papperstillverkning med utestående lån på 925 miljoner EUR (913). Verkstadsvarutillverkningens andel är 28 % och papperstillverkningens 23 % av tillverkningssektorn. Sektorfördelningen visas i fig. 6 och en specifikation av tillverkningsindustrin presenteras i fig. 7.

Kemi, livsmedel, metallvarutillverkning, mineralutvinning och gruppen övrigt uppvisar i stort sett oförändrade siffror.

Övriga betydande sektorer är el-, gas-, värme- och vattenförsörjning, med utestående lån på 1 740 miljoner EUR (1 502), vilket är en ökning från 19 % till 21 %, samt transport och kommunikation vars andel minskat till 851 miljoner EUR eller 10 % av de utestående lånen. Handels- och tjänstesektorn står oförändrat för 6 %.

Vid utgången av 2003 hade banken lån till 28 (35) nordiska banker och finansinstitutioner för finansiering av små och medelstora företags nordiska projekt. Lånen uppgår till ett sammanlagt belopp på 540 miljoner EUR (569), vilket utgör 6 % (7) av den utestående lånestocken. Därutöver har NIB utestående regional-lån med 4 (4) motparter motsvarande 87 miljoner EUR (100) eller 1 % (1) av de utestående lånen.

Bankens 10 största låntagare på koncernnivå utgör fortsatt ca 23 % av lånevolymen och de 50 största fortsatt ca 63 %.

Det största engagemanget inom NIB:s nordiska utlåning uppgick till 269 miljoner EUR och motsvarar ca 18 % av bankens eget kapital. Motsvarande siffror för det tionde största koncernengagemanget är 142 miljoner EUR eller drygt 9 % av det egna kapitalet. Tillsammans uppgår de tio största engagemangen till 1 869 miljoner EUR (1 691) motsvarande cirka 124 % av bankens eget kapital. Summan av alla engagemang som var för sig utgör mera än 10 % av bankens eget kapital uppgår till 1 869 miljoner EUR eller 132 % av bankens eget kapital. En gruppering enligt engagemangsstorlek framgår av fig. 8.

Andelen utestående lån till eller garanterade av stat eller kommun är 6 % (7) av den totala lånestocken.

Enligt NIB:s riskklassificering indelas de nordiska lånen i riskklasser från 1 till 10 enligt förlustrisk. Klassificeringen baserar sig på en kombination av motpartsrisik och erhållen säkerhet. Kvaliteten på den utestående lånestocken är fortsatt mycket god. En noggrannare beskrivning av riskklassificeringen och portföljens riskprofil presenteras i avsnittet Finansiella riktlinjer och riskstyrning, s. 34–35.

Utöver de utestående lånen och de ställda garantierna har banken dels en stock av avtalade, inte utbetalade lån på 214 miljoner EUR (174), dels en stock av beviljade, inte avtalade lån på 502 miljoner EUR (270).

En förteckning över avtalade och utbetalade lån finns på s. 74–76.

INTERNATIONELL UTLÅNING

NIB:s internationella utlåning är inriktad på finansiering av projekt med ömsesidigt intresse för Norden och de 36 tillväxt- och transitionsländer banken har samarbete med.

Efterfrågan på bankens internationella lån var god under 2003. Aktivitetsnivån var hög och både antalsmässigt och beloppsmässigt överskred de avtalade lånen fjolårets nivå även om banken beviljade något färre antal lån till totalt lägre belopp jämfört med året innan. Bankens internationella låneportfölj var de facto något lägre vid utgången av 2003 än vid utgången av 2002. Orsaken är att den amerikanska dollarn under året ytterligare försvagades med 17 % mot euron. Eftersom 73 % av de utestående internationella lånen är denominerade i amerikanska dollar påverkades volym-siffrorna starkt av svängningar i valutakursen.

Under året beviljades 35 (2002: 39) internationella lån på sammanlagt 741 miljoner EUR (789) och avtal ingicks om 27 (23) nya lån på totalt 557 miljoner EUR (518). Låneutbetalningarna uppgick till 564 miljoner EUR (380). En garanti beviljades under året på totalt 0,5 miljoner EUR (37).

LÅNEPORTFÖLJ

Vid utgången av året uppgick bankens internationella utestående och avtalade, men ännu inte utbetalade lån till totalt 2 930 miljoner EUR (3 055). Av dessa var 2 166 miljoner EUR (2 135) utestående och 764 miljoner EUR (920) avtalade men inte utbetalade. Inga garantier fanns utestående vid årsskiftet (0).

De internationella lånen avräknas under bankens låneordningar vilka kort beskrivs nedan.

Projektinvesteringslåneordningen (PIL) avser utlåning till tillväxtmarknader och transitionsländer och utgör tyngdpunkten i bankens internationella utlåning. Utestående och avtalade, ännu inte utbetalade lån under PIL utgjorde i slutet av verksamhetsåret totalt 2 634 miljoner EUR (2 901). Nordiska minister-rådet godkände under året en utvidgning av ramen för PIL från 3 300 miljoner EUR till 4 000 miljoner EUR.

Miljöinvesteringslåneordningen (MIL) inrättades år 1996 som ett komplement till PIL för att främja miljöinvesteringar i Nordens närområden. MIL uppgår, efter höjningen som trädde i kraft 1/1 2003, till 300 miljoner EUR. MIL-ramen skall koncentreras till finansiering av projekt i Baltikum, Polen och nordvästra Ryssland. Finansiering av projekt i Ukraina och Vitryssland kan också bli aktuella. Utestående och avtalade, inte utbetalade lån under MIL uppgick i slutet av året till 107 miljoner EUR (49).

Baltiska investeringslåneordningen (BIL) inrättades år 1992 och upphörde i slutet av 1999. Utestående lån under BIL var vid utgången av året 18 miljoner EUR (21).

I huvudsak är långivningen till Baltikum idag en del av bankens ordinarie utlåning. Från fall till fall kan banken också delta i finansiering av projekt inom OECD-området. Denna utlåning sker också under den ordinarie utlåningsramen. Utestående och avtalade, inte utbetalade internationella lån under den ordinarie utlåningsramen uppgick i slutet av året till 171 miljoner EUR (75).

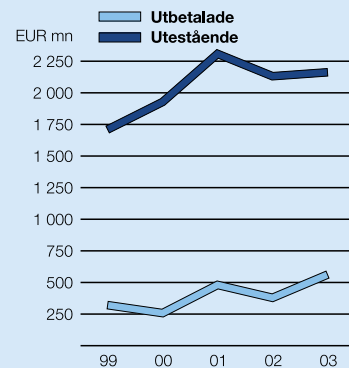
UTLÅNING

De internationella lånen ges antingen som direkta lån till enskilda projekt eller genom låneprogram till finansiella intermediärer. Banken har operativa låneprogram med drygt 30 intermediärer, som främst är statsägda utvecklingsbanker eller lokala kommersiella banker. Utlåningen genom intermediärer är i huvudsak avsedd för finansiering av små och medelstora företags projekt.

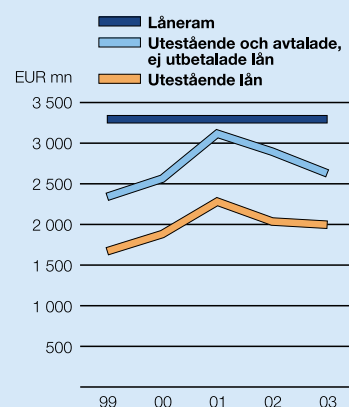
Låneprogrammen står för en stor andel av bankens internationella utlåning. I slutet av året uppgick de utestående och avtalade, inte utbetalade låneprogrammen till 1 461 miljoner EUR (1 572). Detta motsvarar 50 % (51) av låneportföljen. Banken godkände 74 (71) nya projekt under låneprogrammen under 2003 och allokeringar under programmen uppgick till totalt 299 miljoner EUR (193).

Andelen lån till privatsektorn har ökat de senaste åren, men den största delen, eller 62 % (68), av de internationella lånen var lån direkt till stater eller

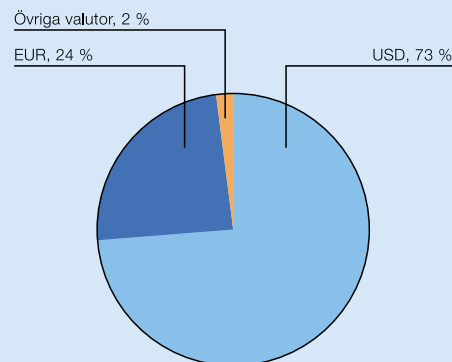
INTERNATIONELLA LÅN OCH GARANTIER

PROJEKTINVESTERINGSLÅN

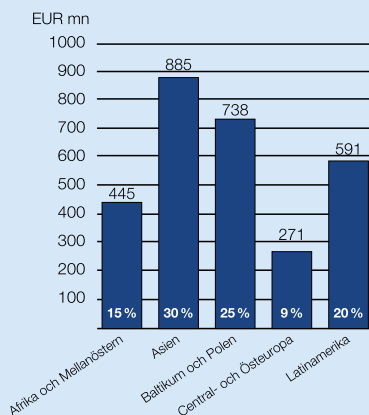
UTESTÅENDE INTERNATIONELLA LÅN Per valuta 31/12 2003

Värdejusteringar enligt IAS 39 ingår inte i segmentinformation och valutfördelning i detta avsnitt.

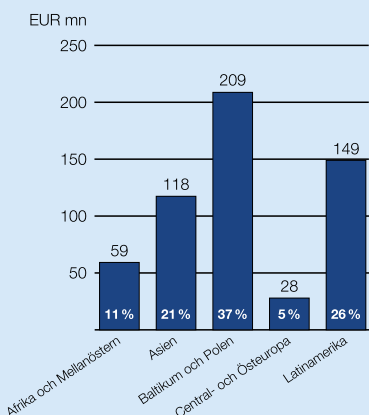
INTERNATIONELLA LÅNEPORTFÖLJEN

Geografisk fördelning per 31/12 2003

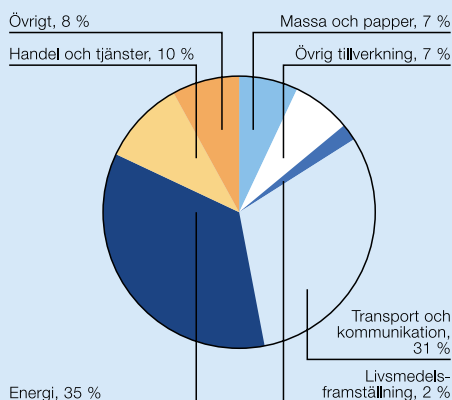
UTBETALADE INTERNATIONELLA LÅN

Geografisk fördelning för 2003

UTESTÅENDE INTERNATIONELLA LÅN

Sektorfördelning per 31/12 2003

mot statsgaranti vid utgången av 2003.

Kvaliteten på den internationella utlåningsportföljen har marginellt förbättrats under året. De senaste årens minskning av andelen engagemang i de tre sämsta riskklasserna fortsätter; dessa uppgår nu till 6 % jämfört med nästan 10 % vid förra årsskiftet. Andelen i de bättre riskklasserna har bibehållits på samma nivå som året innan. Två lån var oreglerade vid årets slut med ett sammanlagt belopp om 17,8 miljoner EUR. En noggrannare beskrivning av riskklassificeringen och portföljens riskprofil presenteras i avsnittet Finansiella riktlinjer och riskstyrning, s. 34–35.

LÅNTAGARLÄNDER

NIB har etablerat formellt samarbete med 36 tillväxt- och transitionsländer. Samarbetet med dessa länder är långsiktigt och bygger på avtal som vanligtvis ingås med respektive lands finansministerium. Bankens internationella utlåning har en geografisk regionindelning; Afrika och Mellanöstern, Asien, Baltikum och Polen, övriga Central- och Östeuropa samt Latinamerika.

Samarbetet inom ramen för låneprogram för finansiering av projekt i medlemsländerna med regionala utvecklingsbanker innebär att projekt i länder som inte tillhör de egentliga samarbetsländerna kan komma i åtnjutande av bankens finansiering. Bankens låneprogram i Latinamerika till den centralamerikanska utvecklingsbanken CABI och de andinska ländernas utvecklingsbank CAF utgör exempel på detta. Också en del av bankens andra finansiella intermediärer, bl.a. i Sydafrika, finansierar projekt utanför sitt huvudsakliga verksamhetsland.

AFRIKA OCH MELLANÖSTERN

Utestående och avtalade, inte utbetalade lån i Afrika och Mellanöstern uppgick till 445 miljoner EUR (464) vid utgången av året. Under året ingick banken ett samarbetsavtal med Namibia.

Med det tunisiska statsägda telefonbolaget Tunisie Telecom ingicks avtal om ett låneprogram på 50 miljoner EUR som avser investeringar i landets fasta och mobila telenät. Låneprogrammet är det tredje till bolaget och garanteras av den tunisiska staten.

Avtal om ett lån på 4,4 miljoner USD ingicks med hotellbolaget Al Quseir Hotel Company för finansiering

av uppförandet av ett nytt hotell i Egypten som skall drivas av Radisson SAS.

Under året undertecknades dessutom tre tilläggsavtal till ett tidigare lån till Jordanien för finansiering av utökningen av investeringarna i flygsäkerheten vid flygplatserna i huvudstaden Amman och staden Aqaba. Lånen ökar bankens engagemang i projekten med ytterligare 16 miljoner NOK och 8,7 miljoner DKK.

Avtal om ett lån på 10 miljoner USD ingicks med den turkiska staten. Lånet är avsett för finansiering av ett vattenförsörjningsprojekt i staden Erzurum som ligger i nordöstra delen av Turkiet.

ASIEN

Vid utgången av året uppgick utestående och avtalade, inte utbetalade lån i Asien till 885 miljoner EUR (1 044).

Utlåningen till Folkrepubliken Kina, som är bankens största enskilda internationella låntagare, utökades under året med två nya låneprogram. Det ena låneprogrammet uppgår till 50 miljoner USD och avser finansiering av miljöprojekt, medan det andra på 40 miljoner USD avser projekt inom hälsosektorn. Detta är bankens andra låneprogram för hälsosektorn i Kina.

Med den vietnamesiska staten ingicks under året ett avtal om en utökning av ett tidigare avtalat låneprogram med 5 miljoner USD till totalt 25 miljoner USD. Utökningen avser finansieringen av ett antal energiprojekt som skall genomföras i landet.

Vidare ingicks ett avtal om ett lån på 30 miljoner USD till den indiska telefonoperatören Bharti Cellular. Lånet är avsett för finansiering av företagets fortsatta utbyggnad av mobiltelefonnätet i Indien.

BALTIKUM OCH POLEN

Utestående och avtalade, inte utbetalade lån i Baltikum och Polen uppgick till 738 miljoner EUR (693) vid utgången av året.

Med Tallinns stad ingick banken avtal om ett lån på 20 miljoner EUR. Genom lånet finansieras investeringar i stadens infrastruktur, framförallt inom väg- och gatunätet, stadens hyresbostäder, skolor och offentliga byggnader.

Med det estniska företaget Viru Center avtalades ett lån för investeringar i ett köpcenter vid Viruplatsen i centrala Tallinn. Lånet på 6 miljoner EUR utnyttjas för finansiering av den planerade nybyggnationen och renoveringen av befintliga byggnader som tillsammans

skall utgöra det färdiga köpcentret.

Med det estniska textiltillföretaget Krenholm ingicks avtal om ett tilläggs lån på 0,5 miljoner EUR som ett led i en omstrukturerings av bolagets verksamhet.

Med Riga stad undertecknade banken ett lån för finansiering av investeringsbehov i den lettiska huvudstaden, framförallt inom väg- och gatunät, skolor, hälsovård samt offentliga kommunikationer. Lånet uppgår till 38,8 miljoner EUR.

Med det statsägda energibolaget Latvenergo i Lettland ingicks avtal om ett lån på 57 miljoner USD för modernisering av bl.a. transmissions- och distributionsnätet i landet. Detta är bankens andra lån till företaget.

Som en fortsättning på bankens tidigare låneprogram för att befrämja kvinnligt företagande i Baltikum avtalades om ett nytt låneprogram med Šiaulių Bankas i Litauen på 0,5 miljoner EUR. Detta är NIB:s andra lån till banken.

CENTRAL- OCH ÖSTEUROPA

I övriga Central- och Östeuropa uppgick de utestående och avtalade, inte utbetalade lånen till 271 miljoner EUR (249) vid utgången av året.

Under året ingicks två avtal med det rumänska energibolaget Transelectrica om lån för investeringar i det rumänska kraftnätet. Lånen, som uppgår till 18,6

miljoner USD respektive 13,3 miljoner EUR, gäller uppgraderingen av två transformatorstationer som ligger i städerna Slatina och Rosiori.

Bankens verksamhet i Central- och Östeuropa, i nordvästra Ryssland och inom ramen för Nordliga dimensionens miljöpartnerskap beskrivs närmare i avsnittet Nordens närområden, s. 26–28.

LATINAMERIKA

Utestående och avtalade, inte utbetalade lån i Latinamerika uppgick till 591 miljoner EUR (567) vid utgången av året.

Avtal om ett nytt låneprogram på 30 miljoner USD ingicks under året med den Centralamerikanska utvecklingsbanken, CABEL. Låneprogrammet, som är det andra med banken, omfattar investeringar inom olika sektorer i Centralamerika.

Under året undertecknade NIB ett låneprogram med den peruanska utvecklingsbanken COFIDE. Låneprogrammet uppgår till 30 miljoner USD och omfattar investeringar inom olika sektorer i Peru.

Samarbetet inom ramen för låneprogram utökades också i Brasilien och under året ingicks dels ett avtal med Banco Itaú BBA, dels ett med Unibanco på vardera 20 miljoner USD. Låneprogrammen till de två brasilianska kommersiella bankerna avser investeringar i olika sektorer, även om industrisektorn

förväntas komma att dominera.

I Brasilien ingicks vidare avtal om ett lån med Veracel Celulose på 70 miljoner USD för finansiering av företagets investering i en pappersmassafabrik. Projektet samfinansieras med bl.a. EIB.

Med den latinamerikanska mobiltelefonoperatören Sercotel, som har säte i Mexico, avtalades ett lån på 15 miljoner USD. Lånet gäller företagets investeringar i mobiltelefoni i Latinamerika.

I slutet av året undertecknades avtal om ett lån på 2,8 miljoner USD med Venezuela för finansiering av ett gränsövervakningsprojekt.

SEKTORFÖRDELNING

Bankens internationella lån går fortsättningsvis i huvudsak till infrastrukturinvesteringar, främst till energisektorn med en andel på 35 % samt till transport- och kommunikationssektorn med en andel på 31 % av de utestående lånen. Inom transportsektorn utgör merparten telekommunikation. Tillverkningsindustrin på nästan 16 % utgör den tredje största andelen av de utestående lånen, med finansiering främst via bankens låneprogram till finansiella intermediärer.

En förteckning över periodens avtalade lån finns på s. 77.

VERACEL

Ett av NIB:s största åtaganden under år 2003 är deltagandet i finansieringen av Veracels massafabrik i delstaten Bahia i Brasilien. Veracel ägs av skogskoncernerna Stora Enso och Aracruz, det senare ett bolag som redan driver massaproduktion i Brasilien.

Veracel avser att bygga en fabrik för produktion av 900 000 ton kortfibrig massa årligen för export till pappers-tillverkare i främst Nordamerika och Europa. Råvaran skall komma från planter med snabbväxande eukalyptus. Genom att köpa upp land av privata markägare samt köpa in kontraktsoodlad eukalyptus har man säkrat råvaruförsörjningen inom korta transportavstånd från den planerade fabriken.

Av Veracels markinnehav på 147 000 ha kommer hälften att planteras med eukalyptusträd och hälften att fredas. I den mån det inte redan växer regnskog på den fredade delen av marken, kommer bolaget att återplantera regnskog i en takt av flera hundra hektar per år. Det förbättrade skyddet av kvarvarande regnskog kommer på sikt att öka den biologiska mångfalden i området. Veracel har också utarbetat system för att minimera inverkan på grundvatten och spridning av kemikalier. Normalt europeiskt skogsbruk har i genomsnitt betydligt större kemikalieanvändning än dessa odlingar.

Fabriken, som ligger i ett fattigt område med stor arbetslöshet, skapar både direkt och indirekt nya arbets-

platser för den lokala befolkningen. Näringslivet i regionen kommer att stimuleras och Veracel mår om regionens utveckling så att en långsiktig tillgång på kvalificerad personal kan säkras. Bolaget satsar under ett antal år betydande belopp på ett utvecklingsprogram som inkluderar bl.a. skolor, hälsovård och fritidssektor i regionen.

Massafabriken kommer att utnyttja bästa tillgängliga teknik och den kommer att uppfylla alla de villkor och normer som gäller för motsvarande nordiska projekt.

En betydande del av leveranserna inom projektet kommer från Norden. Projektet samfinansieras med EIB och BNDES.

NORDENS NÄROMRÅDEN

NIB fortsatte under året sitt engagemang i Nordens närområden, dvs. Estland, Lettland, Litauen, Polen och nordvästra Ryssland inklusive Kaliningrad. I dessa områden, som är strategiskt viktiga för NIB, skall banken i enlighet med sin mission och strategi bidra med finansiering till den ekonomiska omvandlingen och utvecklingen.

NIB:s aktiviteter i närområdena intensifierades ytterligare under år 2003 då det gäller beredning av nya projekt, nya ingångna avtal och antal utbetalningar. De projekt som varit aktuella i de baltiska länderna och Polen gäller framför allt investeringar i kommunal infrastruktur, energi och miljö. Därtill utökades samarbetet inom ramen för låneprogram med finansiella intermediärer. Bankens projektarbete i nordvästra Ryssland är främst koncentrerat till stora miljöinvesteringar.

BALTIKUM OCH POLEN

Utlåningen ökade starkt i de baltiska länderna. I slutet av året var Estland det näst största låntagarlandet inom NIB:s internationella utlåning. Sedan år 2003 har nya lån till Baltikum uteslutande beviljats under bankens ordinarie utlåningsram.

Investeringsbehoven inom infrastruktur är fortfarande stora i Baltikum och Polen. Ländernas inträde i EU i maj 2004 kommer ytterligare att stärka detta behov. NIB:s ambition är att fortsätta sitt engagemang inom infrastrukturinvesteringar. Banken inriktar sig framför allt på investeringar inom energi- och transportsektorn samt inom den sociala och kommunala sektorn. Många av dessa investeringar kommer att genomföras i offentlig regi, men en utökad privatisering av ländernas infrastruktur kan förväntas.

Banken gav under 2003 sitt andra lån till det statliga lettiska energibolaget Latvenergo. Lånet avser finansiering av en fortsatt uppgradering av transmissions- och distributionsnätet, en effektivisering av den nuvarande el- och värmeproduktionen, samt en förstärkning av de existerande dammarna till vattenkraftverken vid floden Daugava.

Under året ingicks avtal om lån för infrastrukturinvesteringar med Tallinn stad och Riga stad. Ett lån till ett köpcenter i centrum av Tallinn avtalades också.

Under året ingick NIB avtal om ett tilläggs lån till ett textilföretag i Narva för effektivisering av bolagets verksamhet. Med en litauisk intermediärbank ingicks avtal om ett låneprogram för befrämjande av kvinnligt företagande i Litauen.

Låneprogram till banker och andra intermediärer spelar en viktig roll för NIB:s engagemang i finansieringen av små och medelstora företags investeringar. Under 2003 stärktes bankens möjligheter att delta i dessa investeringar genom att antalet intermediärer ytterligare utökades. De lokala intermediärerna har naturligt en närmare daglig kontakt med de lokala företagen och kan bistå dem under beredningen och genomförandet av investeringarna.

NIB har låneprogram på sammanlagt 255 miljoner EUR med 14 intermediärer i Baltikum och Polen. Under 2003 godkände banken 40 projekt och allokerade lånebelopp på totalt 79 miljoner EUR till projekten.

Låneprogram för miljöprojekt

I närområdena har NIB fortsatt att stödja utvecklingen av nationella institutioner som agerar som intermediärer eller agenter för investeringar i offentliga projekt och framför allt för investeringar i kommunala vatten- och avloppsreningsverk.

I Estland kanaliseras NIB sitt miljö-låneprogram genom den estniska miljöinvesteringssentralen KIK. NIB har hittills godkänt sammanlagt 19 projekt på totalt 8,5 miljoner EUR under miljö-låneprogrammet med KIK. Projekten avser framför allt kommunala vatten- och avloppsreningsverk.

I Lettland samarbetar banken med den lettiska investerings- och utvecklingsagenturen och det lettiska miljöministeriet. Hittills har totalt 42 lån på sammanlagt 20 miljoner EUR godkänts under det lettiska miljöprogrammet. Projekten avser effektivisering av fjärrvärmedistribution och fjärrvärmeproduktion, och omfattar bl.a. byggande av moderna pannor med hög verkningsgrad och låga utsläpp samt bränslekonvertering från fossila bränslen till bio-bränslen. Dessutom har NIB deltagit i finansieringen av energieffektivisering av offentliga byggnader. Projekten har också avsett moderniseringen av flera vatten-

och avloppsreningsverk samt avfallshanteringen i två regioner i landet.

I Litauen sker miljöfinansieringen via den centrala agenturen för projektadministration. Under det litauiska låneprogrammet har banken hittills godkänt lån på sammanlagt 27 miljoner EUR.

Finansieringen avser modernisering av avloppsreningen i fem kommuner, avfallshantering i en kommun samt energieffektivisering i cirka 150 offentliga byggnader runt om i landet.

I Polen har banken via den av staten utsedda intermediären Bank BISE säkrat genomförandet av hittills 26 kommunala miljöprojekt i olika delar av landet genom lån på totalt 10,5 miljoner EUR.

NORDVÄSTRA RYSSLAND

Nordvästra Ryssland är ett prioriterat verksamhetsområde för NIB. Aktiviteterna är främst inriktade på stora miljöprojekt. Utlåningen är tudelad. För det första finansieras stora miljöprojekt inom den kommunala sektorn. För det andra finansieras miljöprojekt i privatsektorn genom främst låneprogram i samarbete med finansiella intermediärer i Ryssland.

Nordliga dimensionens miljöpartnerskap

NIB har en aktiv roll i Nordliga dimensionens miljöpartnerskap (NDEP) som etablerades år 2001. Syftet med NDEP är att koordinera och effektivisera finansieringen av miljöinvesteringar med gränsöverskridande verkningar i Östersjö- och Barentsregionerna, med fokus på nordvästra Ryssland inklusive enklaven Kaliningrad. Inom partnerskapet samarbetar internationella finansinstitutioner (NIB, EBRD, EIB, Världsbanken), EU-kommissionen och Ryska federationen.

Partnerskapet tar sikte på att lösa angelägna miljöproblem inom EU:s nordliga dimension genom att främja projekt som leder till hållbara lösningar inom avloppsrening, avfallshantering och energiförsörjning samt hantering av nukleärt avfall. Projekten finansieras genom en kombination av långfristiga lån, biståndsfinansiering och lokala medel.

NDEP:s verksamhet leds av en styrgrupp som väljer projekt och utser en finansinstitution som ledande bank för varje enskilt projekt. Partnerskapet har en

stödfond med uppgift att tillhandahålla gävomedel för att säkerställa finansieringen av projekten. I slutet av 2003 disponerade fonden över 190 miljoner EUR som utgör bidrag från EU och enskilda deltagarländer. En del av medlen har allokerats för upprepning av kärnavfall.

NDEP omfattar för närvarande 12 projekt i nordvästra Ryssland med ett uppskattat investeringsbehov på ca 1,3 miljarder EUR. NIB leder finansieringen samt beredningen av sju av projekten. Det längst framskridna projektet som leds av NIB är Sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg, där byggnadsarbetet pågår. De övriga projekten som leds av NIB är under beredning och gäller miljöprojekt i Murmansk, Novgorod, Kaliningrad, Leningrads län och åtgärder för att minska direktutsläpp till Nevafloden. Ett nytt miljöprogram för Ladoga- och Onegaområdet introducerades under året. En kort presentation och statusbeskrivning av projekten ges nedan.

Sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg

I S:t Petersburg fortsätter färdigställandet av stadens sydvästra avloppsreningsverk. Då reningsverket är färdigt ansluts ca 700 000 invånares avlopp i stadens sydvästra delar till avloppsnätet. För närvarande rinner avloppsvattnet orenat ut i Finska viken. Under året ingick NIB avtal om ett lån på 45 miljoner EUR till det ryska projektbolaget Nordvod för projektet. Den totala projektkostnaden uppskattas till ca 190 miljoner EUR. Låneavtalet undertecknades i mars 2003 och låneutbetalningar har inletts. Byggarbetet pågår sedan början av 2003 och reningsverket beräknas stå färdigt 2005.

Projektet kommer att finansieras även med lån från EBRD, EIB, Finnfund och Swedfund samt genom eget kapital från Nordiska Miljöfinansieringsbolaget NEFCO, byggbolagen NCC, Skanska och YIT samt vattenverket i S:t Petersburg, Vodokanal. Biståndsmedlen till projektet uppgår planerat till totalt drygt 50 miljoner EUR från Finland och Sverige samt EU och NDEP. NIB är ledande finansär inom bankkonsortiet, och koordinerar uppföljningen av projektet.

Projektet genomförs som ett *public pri-*

vate partnership (PPP). I praktiken kommer projektbolaget Nordvod, NEFCO och S:t Petersburgs vattenbolag Vodokanal, att ansvara för implementeringen av projektet i samarbete med de lokala myndigheterna. Nordvod ägs av Vodokanal, NEFCO samt de nordiska byggbolagen YIT, Skanska och NCC. Då anläggningen står färdig kommer den att drivas av ett separat driftsbolag som har samma ägare som Nordvod.

Projektet för Sydvästra avloppsreningsverket tilldelades under året en utmärkelse för sin finansieringsstruktur av en av de ledande tidskrifterna inom projektfinansiering.

Slamförbränning i S:t Petersburg

NIB har beviljat 9 miljoner EUR för finansieringen av slamförbränningsanläggningen vid det norra avloppsreningsverket i S:t Petersburg. Totalkostnaden för projektet uppgår till ca 50 miljoner EUR. Projektet har beviljats bistånd från NDEP:s stödfond.

Övriga utsläpp

i S:t Petersburg

Även efter att Sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg färdigställts kommer en fjärdedel av stadens avloppsvatten att gå orenat ut i floden Neva via över 400 utsläppspunkter, som inte är förenade med avloppsnätet. Ledig kapacitet i redan befintliga reningsverk skapar möjlighet att behandla detta avloppsvatten. NIB har fått mandat att leda en studie i syfte att eliminera de återstående utsläppspunkterna.

Stormbarriären

i S:t Petersburg

Banken har under 2002 beviljat ett lån om 40 miljoner USD för att slutföra stormbarriären i S:t Petersburg. Projektet samfinansieras med bland annat EBRD och EIB. Projektet syftar till att förhindra de svåra och kostsamma översvämningar som staden drabbas av med jämna mellanrum. Projektkostnaderna förväntas uppgå till ca 420 miljoner USD. Ryska federationen kommer att garantera den planerade lånefinansieringen och säkerställa fullfinansiering av projektet. Projektet har beviljats bistånd från NDEP:s stödfond.

Fjärrvärme

i Murmansk

I Murmansk förbereds uppgradering av en tredjedel av stadens fjärrvärmenät i Leninskij-distriktet. I projektets första etapp beräknas investeringarna uppgå till 15–20 miljoner EUR. Projektstudier påbörjades under 2003.

Kommunalt miljöprojekt

i Novgorod

NIB har erhållit mandat av staden Novgorod att strukturera och leda ett projekt som omfattar investeringar i uppgradering och restaurering av stadens vatten- och avlopps-, fjärrvärme- och avfallshanteringssystem. Projektet skall inledas med en uppdatering av tidigare projektstudier.

Avfallshantering

i Kaliningrads län

NIB har erhållit mandat av Kaliningrads län att leda ett övergripande avfallsprojekt för länet. Projektet syftar till att finna en lösning för hela länet för avfallshantering som innefattar hämtning, sortering och slutförvaring, och att därmed reducera utsläpp av föroreningar till grundvattnet. En förstudie för projektet har genomförts och en omfattande detaljstudie har inletts.

Avloppsrening

i Leningrads län

I Leningrads län förbereds ett miljöinvesteringsprogram för vatten- och avloppshantering i inledningsvis fyra städer; Gattjina, Pikalevo, Tichvin och Kirovsk. Enligt planerna skall projektet finansieras med bistånd, lån och lokala medel. Projektkostnaderna uppgår till ca 20 miljoner EUR. NIB:s andel av lånefinansieringen uppgår till drygt 5 miljoner EUR, som skall allokeras via ett låneprogram med intermediärbanken Vneshtorgbank.

Ladogaprogrammet

NIB har introducerat ett miljöprogram för Ladoga- och Onegaområdet. Programmet syftar till att uppgradera industrin i området och att förbättra miljön i tillränningsområdet för sjöarna Ladoga och Onega. Se närmare faktarutan på s. 33.

ÖVRIGA PROJEKT I NORDVÄSTRA RYSSLAND

Förutom projekten inom NDEP bereder banken också andra projekt i nordvästra Ryssland. Projekten presenteras kort nedan.

Avloppsrening

i Sestroretsk

Ett projekt för att förbättra vattenförsörjningen och avloppsreningen i Sestroretsk ingår i utvecklingsprogrammet för S:t Petersburgs vattenverk Vodokanal. Projektets kostnader uppgår till 23,7 miljoner EUR och det samfinansieras med Sida och det finska miljöministeriet. NIB:s lån på 7,7 miljoner EUR är i sin helhet allokerat till avloppsrening och vattenförsörjning i Sestroretskområdet. Projektet genomförs parallellt med ett bilateralt finansierat institutionellt utvecklingsprogram för hela Vodokanal. Projektet är under implementering. Den första låneutbetalningen gjordes under året.

Vattenrening i Kaliningrad

NIB har sedan 2001 ett låneavtal med Ryska federationen om 13 miljoner USD för finansiering av ett investeringsprogram för Kaliningrads vattenverk Vodokanal gällande dricksvatten, avloppsrening och institutionell utveckling. Det finansierade projektets totalkostnad är 65 miljoner USD. Biståndsfinansieringen av projektet uppgår till drygt 20 miljoner USD, varav Sida står för 16 miljoner USD och danska miljöstyrelsen och NEFCO för den resterande delen.

Petjenga Nickel på Kolahalvön

NIB undertecknade under 2001 ett låneavtal om 30 miljoner USD med gruvbolaget Kola Mining Company som ingår i Norilsk Nickel-koncernen. Lånet är avsett för modernisering av bolagets smältverk och kulsinterverk i städerna Nickel och Zapoljarnyj på Kola-

halvön. Projektets totalvärde är 93,5 miljoner USD. Norges bistånd uppgår till 270 miljoner NOK och Sveriges till 32 miljoner SEK. Koncernen Norilsk Nickel står själv för en egen insats på omkring 30 miljoner USD. Biståndet allokteras till projektet genom NIB. Projektet är under implementering.

Låneprogram till ryska intermediärer

Under året ingicks ett avtal om ett låneprogram på 20 miljoner EUR med den ryska intermediärbanken Vneshtorgbank. Låneprogrammet är i första hand avsett för finansiering av miljöinvesteringar i nordvästra Ryssland.

Under året beviljade NIB ett låneprogram på 15 miljoner EUR till Industry and Construction Bank (ICB) i S:t Petersburg. ICB agerar som intermediär för lån till miljöinvesteringar främst inom den privata sektorn i nordvästra Ryssland.

FÖRVALTNING AV BISTÅNDSMEDEL

Bankens medlemsländer anlitar NIB som en av kanalerna för allokering av biståndsmedel till projekt inom Nordens närområden. I ett engagemang i Ryssland (Petjenga Nickel) med både låne- och gåvofinansiering har NIB åtagit sig att förvalta det norska och det svenska stödet till projektet.

Därtill har Finland och Sverige placerat separata fonder hos NIB avsedda för finansiering av konsultinsatser i beredningen och uppföljningen av projekt som är aktuella för länderna och banken. Dessa s.k. konsultfonder var under 2003 följande:

- **En finsk konsultfond vid NIB** avsedd för potentiella NIB- och/eller NEFCO-projekt i första hand inom infrastruktur, miljö, skogsbruk och skogsindustri i Central- och Östeuropa inklusive Ryssland och Ukraina. Den finska regeringen representeras av utrikesministeriet.
- **Två svenska konsultfonder vid NIB** avsedda för potentiella NIB-projekt inom miljö och energi i Östeuropa (Estland, Lettland, Litauen, Polen och nordvästra Ryssland, samt för den ena fonden även Ukraina). Den svenska regeringen representeras av Sida.
- **Två speciella svenska konsultfonder vid NIB** avsedda att användas för två miljöprojekt som banken bereder i Ryssland; Sydvästra reningsverket i S:t Petersburg och Petjenga Nickel på Kolahalvön. Den svenska regeringen representeras av Sida.
- **En finsk konsultfond vid NIB** avsedd för att stödja och underlätta finansieringen av små och medelstora företag som involverar kvinnliga entreprenörer i Litauen. Den finska regeringen representeras av utrikesministeriet. Fonden har etablerats i samarbete med CEB. Under 2003 betalades fondmedlen ut i sin helhet.

Bilderna uppfifrån:
Melanitta fusca
Anas clypeata
Bucephala clangula
Bucephala clangula
Anas penelope

NIB OCH MILJÖN

NIB:s strategi fastslår att banken skall spela en viktig roll i finansieringen av miljöförbättrande investeringar i Norden och i Östersjö- och Barentsregionerna. Projekt som leder till utsläppsminskningar eller som leder till miljömässigt hållbara lösningar i Norden eller närområdena har hög prioritet. En särskild ställning har projekt med en positiv miljöeffekt på Östersjön. NIB har finansierat över hundra projekt som haft en positiv inverkan på Östersjöns miljö.

NIB har en miljöpolicy som anger riktlinjerna för bankens miljöarbete. En av de mest centrala punkterna i miljöpolicyen är att miljöfrågor skall utredas i varje enskild låneansökan eftersom miljörisker och miljöansvar förekommer i alla investeringsprojekt. Utvärdering av miljöaspekterna är en väsentlig del av beredningen av alla projekt som prövas för eventuell finansiering.

En annan viktig punkt i policyen är att NIB skall verka aktivt för att gynna investeringar med positiva miljökonsekvenser och investeringar som direkt eller indirekt minskar utsläpp eller andra miljöproblem. Miljöinvesteringarna kan vara både utsläppsbehandlande eller utsläppsförebyggande. Typiska utsläppsbehandlande investeringar är avlopprensning och avfallshantering. Det finns också ett stort antal projekt som avser miljövänlig eller utsläppsförebyggande teknologi.

Vidare skall alla projekt som NIB finansierar följa nationell miljölagstiftning och internationella avtal på miljöområdet. Alla projekt som finansieras skall överensstämma med projektlandets miljölagstiftning och internationella miljökonventioner och -standarder samt ha alla nödvändiga miljötillstånd. Projekten skall även i övrigt fylla bankens krav på ett miljömässigt acceptabelt projekt. Banken kan vid behov kräva en miljökonsekvensbeskrivning av ett projekt i de fall då nationella regelverk är otillräckliga.

MILJÖLEDNINGSSYSTEM

NIB har ett miljöledningssystem som innefattar klara rutiner för utvärdering av potentiella projekt. Enligt en fastställd miljörutin skall alla relevanta miljörisker och miljökonsekvenser beaktas i

de projekt banken avser att finansiera. NIB följer samma klassificeringssystem som bl.a. EBRD och Världsbanksgruppen. Varje låneansökan klassificeras enligt omfattningen av de miljökonsekvenser som projektet orsakar. Om projektet har potentiellt omfattande miljökonsekvenser eller om projektlandets lagstiftning så kräver, skall projektet genomgå en fullständig miljökonsekvensbeskrivning, MKB (kategori A). Om projektet har potentiellt måttliga miljökonsekvenser skall projektet genomgå någon form av miljökonsekvensbeskrivning (B). Om projektet kan anses ha ringa eller svårligen mätbara miljökonsekvenser behöver projektet inte genomgå någon formell miljökonsekvensbeskrivning (C). Miljökonsekvensbeskrivningar utförs vanligen av oberoende konsultföretag och studierna publiceras i projektlandet enligt de krav som projektlandets lagstiftning ställer. Som en del av MKB:n konsulteras i regel allmänheten eller de grupper som berörs av projektet. I vissa fall kan NIB begära en MKB även om projektlandets lagstiftning inte kräver det. I samtliga låneärenden får bankens beslutande organ en skriftlig bedömning av projektets miljökonsekvenser.

I samband med miljökonsekvensbeskrivningen beaktas projektens sociala konsekvenser om de är av betydande omfattning eller av sådan art att de kraftigt inverkar på många människors livssituation i projektområdet. Projekt som

bör genomgå sociala bedömningar är t.ex. storskaliga projekt i tätbefolkade områden eller projekt som medför omfattande och bestående förändringar i lokalbefolkningens möjligheter till utkomst och egen försörjning.

Vid finansiering av företagsköp kan det vara nödvändigt att göra en miljörevision, som är en systematisk genomgång av ett företags potentiella miljörisker och miljöansvar. Miljörevisionen är obligatorisk i de projekt där det finns en uppenbar risk för miljöansvar för köparen i form av t.ex. kostnader för sanering av förorenad mark, förorenat grundvatten, läckande avfallsupplag eller kemikalielager.

I enlighet med NIB:s miljöledningssystem görs även en intern, självständig miljöanalys av varje låneansökan, baserad på de utförda miljökonsekvensbeskrivningarna, miljörevisionerna och annan tillgänglig dokumentation. Miljöanalysen bifogas det lånedokument som behandlas i bankens beslutande organ.

NIB avstår från att finansiera projekt om de är miljömässigt tveksamma eller om projekten uppenbart bryter mot regler på miljöområdet. Om projektuppslagen redan på ett tidigt idéstadium är miljömässigt tveksamma går de inte vidare för kreditberedning.

Om ett projekt i sin helhet bedöms vara miljömässigt acceptabelt men fortfarande har en del detaljfrågor olösta vid tidpunkten för kreditbeslutet skrivs vanligtvis krav på miljöåtgärder in i låne-

MILJÖLÅN

per 31/12 2003 i mn EUR

	Utestående lån	Avtalade, ej utbetalade	Beviljade, ej avtalade	Totalt	Antal lån
Norden	1 282,2	35,4	0,0	1 317,7	145
Estland	49,8	40,7	0,0	90,5	24
Lettland	39,5	7,6	0,0	47,1	50
Litauen	23,5	3,4	0,0	26,9	16
Polen	102,5	7,4	0,0	109,9	7
Ryssland	17,0	89,7	55,7	162,4	13
Övriga	93,9	68,6	96,8	259,3	38
Totalt	1 608,5	252,8	152,5	2 013,8	293

Värdejusteringar enligt LAS 39 ingår inte i segmentinformationen i detta avsnitt.

Miljöpolicy

- NIB utreder miljöfrågorna i varje enskild låneansökan.
- NIB verkar aktivt för att gynna investeringar med positiva miljökonsekvenser.
- Alla projekt som NIB finansierar bör följa nationell miljölagstiftning och internationella avtal på miljöområdet.
- NIB ser till att de anställda har en tillräckligt hög nivå av miljö-kunskaper för att kunna bedriva ett bra miljöarbete.
- NIB för en aktiv miljödialog med sina ägare, kunder och övriga affärskontakter.
- NIB tillhandahåller miljöinformation om sin verksamhet.
- NIB verkar för att bankens finansiella intermediärer beaktar miljöaspekterna i sin egen kreditgivning.
- NIB verkar för miljöanpassade inköp till sin egen verksamhet.
- NIB verkar för att kontinuerligt förbättra sitt miljöarbete.

Miljöpolicyen finns i sin helhet på internet:
http://www.nib.int/om/e_policy.html

avtalet. I vissa fall kräver NIB en miljö-mässig uppföljning av projekten. Upp-följningen utförs i regel av oberoende miljöexperter och kan avse t.ex. kontroll av vattenkvaliteten i vattendrag eller mätning av utsläpp från en industriell anläggning. I sällsynta fall kräver banken att projekten omarbetas miljömessigt, t.ex. att ett miljöledningssystem införs i kundföretaget eller att ett miljöförstörande ämne byts ut.

NIB har vidtagit miljöskyddsåtgärder i huvudkontoret i Helsingfors som innebär att kraven i nuvarande finsk miljölagstiftning uppfylls och på många områden har man gått längre än vad lagstiftningen förutsätter. Under år 2003 slutfördes arbetet med en intern miljöguide med riktlinjer för bl.a. kontorsverksamheten, fastighetsförvaltningen och inköp.

MILJÖLÅN

De investeringsprojekt som NIB finansierar medför vanligtvis positiva miljöeffekter genom t.ex. ny teknologi. Trots att miljökomponenter ingår i projekten klassificeras inte alla lån som miljö-lån. Med miljö-lån avser NIB lån till utpräg-lade miljöprojekt, dvs. investeringar som avsevärt minskar utsläpp (utsläpps-behandlande) eller investeringar som förhindrar spridning av utsläpp (utsläpps-

förebyggande). Utsläppsbehandlande miljöprojekt kan vara avloppsrening inom industri eller kommun, avfallshantering, återvinning och rökgasrening för industri och kraftverk. Till utsläppsförebyggande miljöinvesteringar med indirekta, positiva miljöeffekter hör satsningar på biobränsleddade kraftverk, vindkraft, jordvärme samt investeringar i ny, miljöanpassad produktionsteknologi inom industrin.

För att ett projekt skall beviljas ett miljö-lån krävs att investeringen medför positiva miljökonsekvenser. Miljö-lånen är, i likhet med alla bankens lån, konkur-renskraftiga och affärsmässigt prissatta och

innehåller inga element av subsidier. Miljö-lånen kan få en längre lånetid, upp till 20 år. Framför allt i länder som genomgår en kraftig utvecklingsfas bidrar långfristiga lån till projektens finansiella stabilitet och förhindrar plötsliga avgifts-höjningar för slutkonsumenterna. För t.ex. ett kommunalt vattenreningsverk med ett begränsat kassaflöde från den operativa verksamheten kan lånetiden vara avgörande för att genomföra en investering.

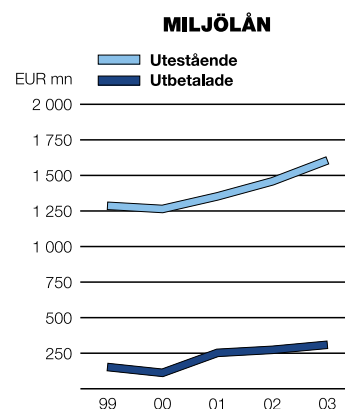
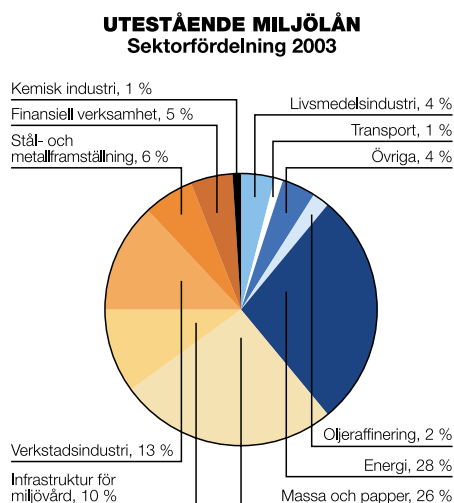
NIB har utestående miljö-lån i alla geografiska områden där banken är verk-sam. Andelen miljö-lån av den totala ut-låningen för respektive land eller geo-grafiskt område varierar. Av bankens totala utestående miljö-lån står Sverige och Finland för de största andelarna, följ-da av Baltikum, Polen och Norge. Cirka hälften av NIB:s utlåning i Central- och Östeuropa består av miljö-lån medan mot-svarande siffra för Baltikum och Polen är över en tredjedel.

Norden

Utestående nordiska miljö-lån uppgick i slutet av år 2003 till 1 282 miljoner EUR (2002: 1 175), en ökning med 9 % jämfört med år 2002. Andelen miljö-lån av den nordiska lånestocken uppgick i slutet av år 2003 till 15 % (15). Under de senaste åren har andelen miljö-lån av den nordiska lånestocken varierat mellan 14 % och 18 %.

Under år 2003 utbetalades samman-lagt 231 miljoner EUR (220) till 15 (14) miljöprojekt i Norden. De årliga utbetal-ningarna av miljö-lån har i flera år uppgått till ca 200 miljoner EUR.

Miljö-lån till nordiska låntagare under

2003 avsåg i fem fall investeringar inom massa- och pappersindustrin. Investeringarna avsåg extern avloppsrening, insamlingssystem för illaluktande gaser, ombyggnad av sodapannor, rökgasrening och processinterna investeringar för att minska skadliga utsläpp, som t.ex. ombyggnad av blekerier och barkning i massafabriker. Exempelvis gick ett lån till en svensk skogskoncerns investeringar i ett massa- och kartongbruk. Investeringarna minskar på utsläpp av syreförbrukande substans till en närliggande sjö med 40 % och på utsläpp av illaluktande gaser. Vidare leder investeringarna till utfasning av freoner samt till pellettering av aska för att underlätta återanvändning som gödsel.

Inom energisektorn avsåg ett miljölån investeringar i fjärrvärme där jordvärme används som värmekälla och ett annat miljölån avsåg utbyggnad av ett befintligt vattenkraftverk. Till ett energibolag utbetalades ett miljölån för att ersätta 3 000 km luftledningar med jordkablar. Genom att flytta ledningarna under markytan förbättras landskapsbilden och markområden frigörs.

Ett miljölån utbetalades till ett nordiskt oljeraffinaderi för investeringar i bl.a. en ny tankpark som leder till betydande minskningar av utsläpp av flyktiga kolväten. Raffinaderiet kommer att eldas med biobränsle, vilket leder till stora reduktioner i utsläppen av koldioxid (100 000 ton/år), svavel (91 ton/år) och kväveoxider (129 ton/år).

Ett miljölån avsåg forskning och utveckling av marina motorer. Den nya generationen av båtmotorer som utvecklas i projektet kommer att avge en bråkdel av de avgaser som dagens båtmotorer släpper ut vid drift. Då de nya motorerna tas i bruk och ersätter gamla motorer kan utsläppen av oförbrända kolväten och kväveoxider minska med upp till 70 %.

Vidare utbetalades ett miljölån till ett företag som tillverkar isoleringsmaterial där miljöeffekten är energieffektivisering, till investeringar i ett biobränsleeldat kraftverk, till en vindkraftspark och till miljöförbättrande investeringar i ett slakteri. Ett miljölån avsåg ett låneprogram till en finansiell intermediär för finansiering av vindkraftverk.

Utanför Norden

NIB:s miljölån utanför Norden omfattar dels Nordens närområden, dvs. Estland,

Lettland, Litauen och Polen samt nordvästra Ryssland inklusive Kaliningradregionen, dels övriga världen. Närområdena har hög prioritet i bankens miljöutlåning. I närområdena finns fortfarande stora punktutsläppskällor med utsläpp både till luft och till vatten. Energisektorn som är en stor utsläppskälla dominerar bankens miljöutlåning i Baltikum och Polen. Aktuella miljöinvesteringar i dessa länder avser bl.a. avsvavlingsanläggningar och rökgasrening. Satsningar görs också på energieffektivisering. I Lettland och Litauen har banken låneprogram för energieffektivisering av fjärrvärmesystem och offentliga byggnader.

I närområdena där många kommunala miljöprojekt är relativt små har NIB aktivt stött utvecklandet av nationella intermediärer. Intermediärerna bistår med projektens beredning och genomförande, vilket också leder till förbättrade möjligheter till samfinansiering med bl.a. andra multilaterala finansinstitutioner, EU:s fonder och nordiska bilaterala stöd. NIB kanalisera sina lån till närområdena främst via intermediärer.

Bankens utestående miljölån i närområdena uppgick i slutet av år 2003 till drygt 232 miljoner EUR (188), vilket är en ökning med 24 % jämfört med år 2002. Under 2003 utbetalades miljölån till 26 projekt i närområdena på totalt 63 miljoner EUR.

Åtta av projekten var investeringar i avloppsreningsverk där man uppnår positiva miljöeffekter genom reducerade utsläpp av närsalter och syreförbrukande substans i vattendrag som leder ut i Östersjön. Den miljömässigt mest betydande investeringen i avloppsrening är färdigställandet av Sydvästra reningsverket i S:t Petersburg. Då reningsverket är i drift kommer avloppsvattnet från nästan en fjärdedel av stadens invånare att renas till en nivå som

motsvarar Östersjökommissionen HELCOM:s rekommendationer och EU:s avloppsdirektiv. I dag går avloppsvattnet ut i Finska viken orenat eller med otillfredsställande rening.

Till investeringar i energieffektivisering utbetalades 17 lån under året. De flesta projekten avsåg lån till fjärrvärmeverk för installation av moderna fjärrvärmerör, utfasning av gamla, uttjänta pannor, bränslekonvertering från fossila bränslen till biobränslen och byggandet av nya pannor med hög verkningsgrad och låga utsläpp. Fyra lån avsåg ombyggnad och isolering av offentliga byggnader såsom skolor och sjukhus.

Med de statliga baltiska energibolagen Eesti Energia i Estland och Latven-ergo i Lettland avtalades om ytterligare lån för omfattande renoveringar i kraftverk och i bolagens respektive kraftöverföringsnät. Investeringarna medför stora utsläppsminskningar.

Banken har till sitt förfogande en särskild låneram för miljöinvesteringar i Nordens närområden (MIL), som garanteras av de nordiska länderna. MIL är främst avsedd för angelägna miljöprojekt i Barentsregionen i nordvästra Ryssland, Karelen, S:t Petersburgsområdet och Kaliningradregionen. MIL inrättades 1996 genom beslut av de nordiska statsministrarna för att möjliggöra finansiering av viktiga och prioriterade miljöprojekt i Nordens närområden vilka inte kan finansieras under bankens projektinvesteringslåneordning (PIL). MIL-låneordningen skall bidra till en minskning av gränsöverskridande föroreningar och till mindre miljöbelastning. Ramen för MIL höjdes 1/1 2003 från 100 miljoner EUR till 300 miljoner EUR.

I slutet av 2003 hade NIB beviljat lån på 192 miljoner EUR under MIL för åtta prioriterade miljöprojekt i nordvästra Ryssland. Utbetalningar har gjorts till två

Personalresurser för miljö

	2003	2002
Heltidsanställda miljöanalytiker	2	2
Lånehandläggare som arbetar med miljölån*)	5,9	5,6
Lånehandläggare	22	22
Antal anställda	147	144

*) Omräknat till heltidstjänster

Miljöprogram för Ladogaområdet

Under 2003 initierade banken ett miljöprogram, det s.k. Ladogaprogrammet, för sjöarna Ladoga och Onega, floden Neva norr om S:t Petersburg samt området kring dessa. Programmet omfattar gränsöverskridande utsläpp till luft och vatten. Ladogasjön är en av Europas största insjöar och är källa för Neva som är S:t Petersburgs dricks-vattentäkt.

Inom ramen för Ladogaprogrammet strävar NIB efter att finansiera miljörelaterade och produktivitetsökande investeringar i industriverksamheter inom den privata sektorn. Företagen i Ladogaområdet, som främst verkar inom massa- och pappersindustrin samt metallurgisk och kemisk industri, är i stort behov av uppgradering. Extern rening av avloppsvatten och rökgaser och uppgradering av processer och produktionsteknologi är prioriterade områden eftersom de förorsakar stora utsläpp av gränsöverskridande föroreningar.

Ladogasjöns tillstånd har stadigt försämrats och sjön är mottagare av ansenliga mängder föroreningar som via Nevafloden rinner vidare ut i Finska viken och Östersjön. Ryska miljömyndigheter har ett övervakningsprogram för området där man noggrant följer med miljötillståndet i sjön.

Finansiering av miljöförbättrande investeringar kan ske genom direkta lån från NIB och/eller genom finansiella intermediärer, främst lokala banker i området. Syftet med programmet är att underlätta för företagen att göra investeringar som både är lönsamma för verksamheten och medför positiva miljöeffekter. NIB har initierat kontakter med ett antal potentiella låntagare och påbörjat utvärdering av projektförslag. En industriell miljöexpert har anställts för programmet.

Ladogaprogrammet ingår i NDEP.

projekt, det ena lånet avser ett avloppsreningsprojekt i Sestroretsk nordväst om S:t Petersburg och det andra lånet färdigställandet av Sydvästra reningsverket i S:t Petersburg. Under året påbörjades ett omfattande miljölåneprogram för Ladogasjön.

Utanför Norden och närområdena har NIB under 2003 betalat ut miljölån till projekt i Kina, Vietnam och Colombia. Dessa miljölån avsåg miljöförbättrande investeringar i pappers- och massaindustri och i fjärrvärme samt modernisering av krafttransmissionsnät och vattenrening.

MILJÖSAMARBETE

NIB deltar i flera internationella och regionala forum för miljösamarbete där viktiga miljöfrågor dryftas:

HELCOM

Banken arbetar aktivt inom Helsingforskommissionen för Östersjöns miljöskydd, HELCOM. Sedan 1992 deltar NIB och systerorganisationen NEFCO i likhet med de internationella finansinstitutionerna EBRD, EIB och Världsbanken i HELCOM:s arbete.

HELCOM identifierade ursprung-

ligen 132 s.k. *hot spots*, stora utsläppskällor, kring Östersjön. Av de 18 kommunala och industriella punktutsläppskällorna i Danmark, Sverige och Finland har NIB bidragit med finansiering till 13. Flera av utsläppskällorna har kunnat strykas från den ursprungliga listan till följd av NIB:s finansiering till projekten.

Baltic Agenda 21

Inom ramen för samarbetet inom Östersjörådet, Council of Baltic Sea States, medverkar NIB i en internationell arbetsgrupp som arbetar med en regional handlingsplan för Agenda 21 för Östersjöområdet, Baltic Agenda 21.

MFI Environmental Working Group

NIB deltar i det globala forumet MFI Environmental Working Group som är ett gemensamt samarbetsorgan för multilaterala finansinstitutioner. Forumets syfte är att skapa gemensamma riktlinjer för vad miljökonsekvensbeskrivningar skall innehålla och hur de skall utföras.

NDEP

Nordliga dimensionens miljöpartnerskap,

NDEP, är ett samarbetsforum för miljöfrågor i nordvästra Ryssland kring vilket EBRD, EIB, NIB, Världsbanken, Europeiska kommissionen och Ryska federationen samarbetar. Se närmare kapitlet om Nordens närområden, s. 26–28.

GLOBALA UTVECKLINGSTRENDER

NIB kommer fortsatt att prioritera finansieringen av miljörelaterade projekt i sin verksamhet. Behoven och utmaningarna är stora. I många utvecklingsländer krävs investeringar i vatten- och avloppsrening samt avfallshantering, likaså i Central- och Östeuropa där EU:s miljödirektiv träder i kraft inom de närmaste åren. I Norden ökar investeringar med syfte att minska utsläpp av växthusgaser. Om och när Kyotoprotokollet ratificeras och träder i kraft ökar investeringarna för att minska utsläpp av växthusgaser dels genom direkta investeringar, dels genom handel med utsläppsrättigheter. NIB kommer att fortsätta finansiera direkta miljöinvesteringar genom sin utlåningsverksamhet och genom att utveckla nya miljölåneprogram, främst i Central- och Östeuropa.

Efter FN:s världskonferenser om miljö och hållbar utveckling i Rio de Janeiro 1992 och i Johannesburg 2002 betonas frågor om hållbar utveckling allt oftare. Den sociala dimensionen i och samhällsnyttan av företagsverksamhet kommer i framtiden att få allt större betydelse. Debatten om företags samhällsansvar och det ökade intresset för social rapportering har förskjutit uppmärksamheten från enbart renodlade miljöfrågor till ett helhetsperspektiv som inkluderar miljö, hållbar utveckling, samhällsansvar, allmännyttan, rättvisefrågor och människorättsfrågor. NIB avser att vidareutveckla rapporteringen om sitt arbete för hållbar utveckling.

Sociala konsekvenser får allt större betydelse vid utvärdering av projekt, särskilt i storskaliga projekt i utvecklingsländer där många människor med begränsade försörjningsmöjligheter kan beröras av projekten. Sociala studier och åtgärdsprogram blir därför allt vanligare till exempel vid kraftverks- och dammbyggen. Detta avspeglas i att man inom NIB i större utsträckning än tidigare arbetar med sociala frågor i projektutvärderingen.

FINANSIELLA RIKTLINJER OCH RISKSTYRNING

NIB:s riktlinjer för finansförvaltning och riskstyrning kännetecknas av försiktighet. Överenskommelsen om banken mellan ägarländerna förutsätter att långivningen sker på bankmässiga villkor. Bankens stadgar förutsätter bl.a. betryggande säkerheter för beviljande av lån samt säkring av valutarisker. Användningen av olika finansiella instrument, däribland derivatinstrument, i verksamheten kräver fortlöpande över- syn av finans- och riskstyrningen.

MARKNADSRISKER

Bankens finansiella riktlinjer slår fast att alla former av riskexponering, inklusive ränte-, valuta- och motpartsrisk, bör hållas under strikt kontroll. Finansverksamhetens huvudkomponent – en global investerarorienterad upplåningsstrategi, enligt vilken upplåningen ofta sker i andra valutor och med en annan räntestruktur än utlåningen – kräver att derivatinstrument används för att täcka eventuella ränte- och valutarisker. Dessa ger i sin tur upphov till motparts- risker, som även de kontrolleras omsorgs- fullt inom ett system av limiter och över- gripande portföljtillsyn.

VALUTARISK

Enligt stadgarna skall banken, i den utsträckning som praktiskt är möjlig, säkra sig mot valutarisk. Valutariskerna kontrolleras dagligen och hålls innanför de mycket snäva gränser som fastställts av styrelsen. NIB har inga valutakursrisker i balansräkningen som annat än marginellt kan påverka dess ställning och resultat.

Utlåningen sker främst i euro och amerikanska dollar. Ränteintäkter i ame- rikanska dollar kan förorsaka en viss fluk- tuation i bankens framtida nettointjäning i euro. Dessa potentiella fluktuationer i framtida flöden är dock obetydliga jäm- fört med bankens balans och eget kapital.

RÄNTERISK

Styrelsen fastställer maximigränserna för den ränterisk banken kan ta. Ränterisken, eller bankens känslighet för ändringar i räntenivån, beräknas genom att man mäter hur mycket en ränteförändring på 1 procentenhet inverkar på räntenettot över tiden (*gap*-analys). Limiterna fastställs både för varje enskild valuta och för ban-

ken som helhet. Gränserna justeras årligen med utgångspunkt i bankens eget kapital. Den totala limiten är för tillfället 30 miljoner EUR, vilket motsvarar ca 2 % av bankens eget kapital. Den totala ränteriskexponeringen vid årsskiftet 2003–2004 var ca 2,7 miljoner EUR eller 9 % av limiten.

Utöver *gap*-analysen har banken ett limitsystem som skall säkra en ändamåls- enlig styrning av maturitetsfördelningen mellan balansräkningens tillgångar och skulder. Stora skillnader i maturiteterna kan ge anledning till refinansierings- och återinvesteringsrisk. Dessa risker upp- kommer då tillgångarnas och skuldernas marginal förändras vid refinansierings- och återinvesteringstidpunkten. Expo- neringen beräknas genom att man mäter hur mycket en förändring på 0,1 procent- enhet i en tillgångs eller skulds marginal inverkar på bankens räntenetto över tiden. Beräkningen utförs enligt mot- svarande principer som i ovan nämnda *gap*-analys. Limiten fastställs för NIB som helhet och utgör för tillfället 15 miljoner EUR, vilket motsvarar ca 1 % av bankens eget kapital. Den totala exponeringen vid årsskiftet var ca 93 % av den totala limiten. Förutom denna sensitivitets- beräkning har man fastställt en limit på 1 miljard EUR som begränsar skillnaden i kassaflöden mellan tillgångar och skul- der under ett enskilt år. Detta hindrar en stor koncentration av refinansierings- eller återplaceringsbehov på kapitalmark- naden under ett enskilt år.

Placeringar till ett belopp motsvaran- de det egna kapitalet styrs som en separat portfölj och inkluderas inte i den norma- la beräkningen av bankens ränterisk- limiter och -exponeringar. Enligt beslut av styrelsen kan upp till 35 % av dessa pla- ceringar tillhöra den marknadsvärderade tradingportföljen, som förvaltas mer aktivt. För att förbättra placeringen och styrningen av dessa placeringar på kapi- talmarknaden, både med hänsyn till risk och avkastning, har banken också etable- rat benchmarkportföljer.

NIB kompletterar den ovannämnda kontrollen av valutarisk och *gap*-analysen för mätning av ränterisk med *value-at-risk*-metoden för bedömning av allsidig marknadsrisk i bankens finansiella port- följer.

Value-at-risk-analysen täcker bankens alla finansiella portföljer. För att bedöma *value-at-risk* används både en parametrisk metod och Monte Carlo-metoden, som innebär att portföljernas och de enstaka transaktionernas sensitivitet för föränd- ringar i olika faktorer som t.ex. ränte- kurva eller valutakurs, estimeras genom simuleringar.

KREDIT- OCH MOTPARTSRISK

NIB:s inställning till kredit- och mot- partsrisk är försiktig. Kredit- och mot- partsrisk uppstår i samband med utlå- ningen men också genom bankens finansverksamhet. För att underlätta styr- ningen av kreditriskerna som en samlad portfölj har banken ett gemensamt och enhetligt riskklassificeringssystem för de olika verksamhetsområdena. Systemet består av klasser från 1 till 10, varav 1 är den bästa och 10 den sämsta klassen. Den ordinarie utlåningen sker vanligen i riskklasserna 1 till 6, vilka ungefär mot- svarar *investment grade*. Banken har också strikta portföljregler vad gäller individu- ella exponeringar och portföljens sam- mansättning.

Banken har fortsatt arbetet med kre- ditriskmodellering och inlett ett projekt med syfte att utveckla en hela banken täckande kreditriskmodell, speciellt för hantering av kreditrisker. Modellen byggs inom den nuvarande riskarkitekturen och väntas vara färdig hösten 2004.

Utlåning

NIB:s styrelse beviljar alla lån med en viss delegering av beslutsfattandet till bankens VD vid mindre utlåningsbeslut. Bankens styrelse och kreditkommitté får regel- bundna rapporter om kundernas och garanternas ekonomiska ställning. Ban- kens alla utlåningstransaktioner får en riskklassificering utgående från både kun- dens kreditvärdighet och säkerhetens kvalitet. Fig. 1 visar kvaliteten på ut- låningsportföljen per säkerhetskategori.

Finansverksamhet

I sin finansiella placeringsverksamhet accepterar NIB endast motparter av hög kvalitet, och såväl existerande som poten- tiella motparter kreditvärdighet utvärde- ras kontinuerligt. Bankens styrelse fast- ställer limiter för varje enskild motpart.

Styrelsen justerar årligen limiterna på basis av storleken på bankens eget kapital och godkänner också kontinuerligt de ändringar som görs utgående från ändringar i motparternas kreditvärdighet och ekonomiska ställning.

Banken tillämpar ett system för hantering av derivatinstrument, speciellt swappar, som möjliggör en noggrann uppföljning av marknadsvärdet för varje enskild swap och därmed exponeringen på swapmotparter. Utöver marknadsvärdet beräknas också en potentiell risk för ingångna avtal. Beräkningen av denna potentiella risk görs på det sätt som BIS-regelverket kräver. Banken tillämpar dock mycket strängare kriterier än vad BIS-regelverket förutsätter.

KREDITKVALITET

Den genomsnittliga kvaliteten på bankens totala kreditexponering har förbättrats marginellt under året och är därmed fortsatt på hög nivå. Två tredjedelar av exponeringen ligger per 31/12 2003 i riskklasserna 3 till 5 i bankens riskklassificeringssystem. I fig. 2 jämförs kvaliteten på bankens kreditrisker enligt den gemensamma kreditriskklassificeringen i slutet av år 2002 och i slutet av 2003.

Nordisk utlåning

Kvaliteten på den nordiska portföljen har förbättrats marginellt under året. De tre

svagaste riskklassernas andel av portföljen sjönk ytterligare och är drygt 2 %. Största delen av portföljen, drygt 75 %, hör fortfarande till riskklasserna 4 och 5. En fortsatt förstärkning av nordiska avdelningens räntemarginal kan noteras och den nordiska portföljen är fortfarande väl balanserad vad gäller geografisk fördelning, industrisektorfördelning och grad av koncentration till stora engagemang.

Internationell utlåning

Kvaliteten på den internationella portföljen förbättrades marginellt under året. De senaste årens minskning av andelen i de tre svagaste riskklasserna fortsatte, och andelen uppgick vid slutet av året till drygt 7 % (2002: 12). Andelen engagemang i de bättre riskklasserna 3 till 5 bibehölls. Den genomsnittliga räntemarginalen för internationella lån bibehölls under året.

Finansiella motparter

Kvaliteten på bankens finansiella exponering bibehölls på en mycket hög nivå. De tre bästa riskklassernas andel är drygt 75 %.

Hela banken

Som helhet förbättrades den genomsnittliga kreditkvaliteten på bankens portföljer något under året, och är fortfarande mycket stark. Drygt 65 % av den totala exponeringen finns i klasserna 3 till 5. Andelen i de tre svagaste riskklasserna 8

till 10 sjönk ytterligare och uppgick vid slutet av året till 2,3 % (3,4).

OPERATIVA RISKER – INTERN KONTROLL

NIB motverkar juridiska och andra operativa risker genom att upprätthålla ett system för interna kontrollfunktioner och genom klara regler om arbets- och ansvarsfördelning mellan och inom bankens alla avdelningar. Den interna kontrollen omfattar system och procedurer för uppföljning av transaktioner, positioner och dokumentering med klar åtskillnad mellan registrering, riskstyrning och affärsskapande funktioner.

Bankens internrevision, som utgör en del av den interna kontrollen i banken, har genomgått en extern kvalitetsgranskning under året. Genom granskningen bekräftades att internrevisionen i sitt arbete följer de internationella yrkesstandarder som utfärdats av The Institute of Internal Auditors.

UTESTÅENDE LÅN OCH GARANTIER Enligt säkerhetskategori 31/12 2003

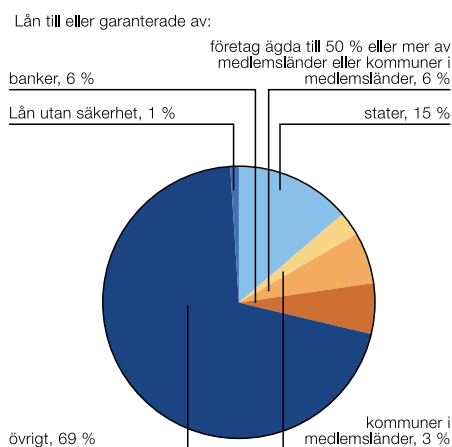

Fig. 1

TOTAL EXPONERING PER NIB-RATING

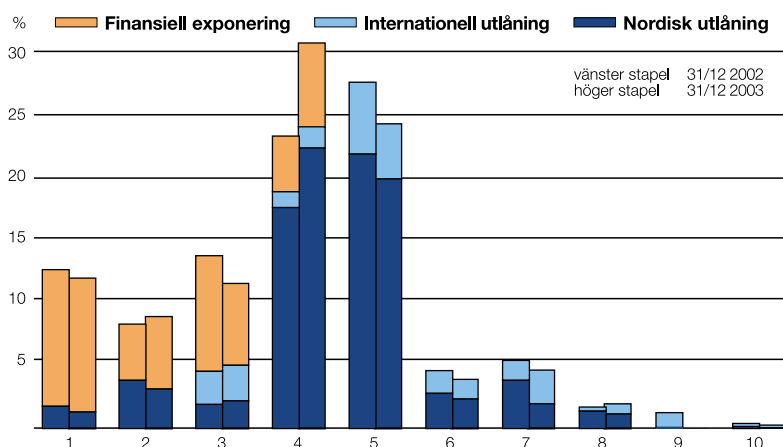

Fig. 2

Bilderna uppfifrån:
 Mergus merganser
 Somateria mollissima
 Anas querquedula
 Anas platyrhynchos
 Anas acuta
 Anas penelope

INNEHÅLL

Styrelsens förvaltningsberättelse	38
Styrelsens förslag till Nordiska ministerrådet	43
Resultaträkning 1/1–31/12	44
Balansräkning per 31/12	45
Förändringar i eget kapital	46
Kassaflödesanalys 1/1–31/12	47
Noter till bokslutet	48
Revisionsberättelser	66

NIB:s verksamhet år 2003 präglades av balanserad tillväxt i kreditvolymen trots en allmänt svag konjunkturutveckling. Viktiga strategiska frågor på styrelsens agenda var framför allt främjandet av miljöinvesteringar samt bankens engagemang i Nordens närområden. Särskild uppmärksamhet ägnades åt arbetet inom Nordliga dimensionens miljöpartnerskap. Styrelsen tog initiativ till en förhöjning av bankens särskilda låneordning för projektinvesteringar utanför Norden. Dessutom följde styrelsen aktivt upp det interna arbetet med att förnya bankens IT-system och utveckla kreditstyrningen. Förberedelserna för de baltiska ländernas förestående medlemskap i banken präglade styrelsearbetet särskilt under det andra halvåret.

FÖRHÖJNING AV PIL-RAMEN

NIB:s ägare fäster stor vikt vid utåtriktad verksamhet som stärker internationaliseringen av nordiskt näringsliv. Banken finansierar investeringsprojekt som är av ömsesidigt intresse för Norden och låntagarländerna och är viktiga för ekonomisk tillväxt. NIB kan ge lån och garantier för projekt utanför Norden under en särskild låneordning, projektinvesteringslåneordningen PIL, med särskilda garantier från bankens ägare.

De nordiska finans- och ekonomiministrarna godkände vid sitt möte i Oslo den 27 oktober ett förslag från bankens styrelse om att höja ramen för PIL-ordningen från 3 300 miljoner euro till 4 000 miljoner euro utan att ändra taket för ägarnas PIL-garantier som fortsatt blir 1 800 miljoner euro. Riktlinjerna för åberopande av garantierna för denna låneordning, som hittills inte gett förluster, ändras så att banken själv kommer att bära ansvaret för eventuella kreditförluster under PIL upp till det belopp som finns avsatt i bankens särskilda reserv-

fond för PIL. Först därefter kan ägarnas garanti tas i anspråk. I anledning av dessa ändringar avser styrelsen att föreslå betydande extra avsättningar till den särskilda PIL-reservfonden. Styrelsen lägger ett förslag till ägarna om en dylik avsättning i bokslutet för år 2003 om 90 miljoner euro.

Den nya PIL-ramen och de nya riktlinjerna för tillämpningen av PIL-garantierna träder i kraft den 1 juli 2004.

BALTISKA LÄNDERNAS MEDLEMSKAP I NIB

Bankens ägare har fattat beslut om att bredda ägarbasen i NIB. Vid statsministermötet i Oslo den 26 oktober 2003, där de baltiska ländernas statsministrar sammanträdde med sina nordiska kolleger, kom de åtta regeringscheferna överens om de allmänna villkoren för en utvidgning av ägarkretsen i NIB. De gav i uppdrag åt sina finans- och ekonomiministrar att förhandla fram en mellanstatlig överenskommelse för att förverkliga baltiskt medlemskap på lika villkor. Detta innebär att Estland, Lettland och Litauen blir medlemmar i banken med samma rättigheter och skyldigheter som definieras i den nuvarande överenskommelsen om NIB.

Förhandlingarna slutfördes vid årsskiftet. Den nya överenskommelsen om NIB undertecknades den 11 februari 2004. Avsikten är att den nationella ratificeringsprocessen kan slutföras inom år 2004 och att den nya överenskommelsen kan träda i kraft i början av år 2005. De baltiska ländernas medlemskap i NIB är en viktig milstolpe i bankens historia.

ÅRET I KORTHET

Den internationella lågkonjunkturen och en fortsatt dämpad ekonomisk aktivitet i de nordiska länderna till trots utvecklades NIB:s verksamhet väl under 2003 och efterfrågan på finansiering från NIB

var relativt god. Den ekonomiska tillväxten i Norden uppskattas till drygt 1 % under 2003. Denna blygsamma tillväxt berodde främst på en svag efterfrågan på de internationella exportmarknaderna. Investeringsviljan var låg och i genomsnitt minskade investeringsvolymen i Norden med omkring 2 % under år 2003.

NIB:s resultat för år 2003 var gott. Överskottet uppgick till 151 miljoner euro jämfört med 142 miljoner euro år 2002. Räntenettot ökade under året till 155 miljoner euro jämfört med 150 miljoner euro året innan.

Nyutlåningen uppgick till 1 841 miljoner euro jämfört med 1 648 miljoner euro året innan. Avtalade lån under året uppgick till 1 859 miljoner euro (2002: 1 807). Det totala utestående lånebeloppet uppgick vid årets slut till 10 522 miljoner euro (10 110).

Kvaliteten på bankens låneportföljer och finansiella motparter har fortsatt hållits på den tidigare solida och stabila nivån. Under perioden har banken kostnadsfört nya specifika reserveringar för befarade kreditförluster om sammanlagt 1 miljon euro. Med beaktande av återföringar av tidigare gjorda reserveringar blir nettoeffekten 0,3 miljoner euro som positivt bidrag till resultatet.

Nyupplåningen uppgick till 3 258 miljoner euro (3 320). Den utestående upplåningen vid årets slut uppgick till 13 087 miljoner euro (13 150). NIB genomförde sin andra globala emission på 1 miljard amerikanska dollar under sitt globala upplåningsprogram.

Bankens balansomslutning uppgick vid årets slut till 16,7 miljarder euro (15,9). Nettolikviditeten uppgick till 2 744 miljoner euro (2 947). Till bankens ägare, de nordiska länderna, föreslår styrelsen en utdelning på 41,3 miljoner euro (40,3) för verksamhetsåret 2003.

UTLÅNING

Norden

Utlåningen i Norden var i nivå med föregående år trots konjunktursvackan. Speciellt energi och miljö utgjorde områden där NIB kunde generera mervärde

åt sina kunder genom att som en kompletterande finansiär erbjuda långfristig finansiering för stora och långsiktiga investeringar.

Utbetalningar av nya lån under året uppgick till 1 277 miljoner euro (1 268).

Denna stabila efterfrågan på NIB:s lån kan bl.a. förklaras av att affärsbankerna i ett osäkert konjunkturläge tenderar att visa återhållsamhet i att bevilja långfristiga lån, vilket i sin tur stärker NIB:s kompletterande roll.

Den utestående lånestocken uppgick vid slutet av året till 8 350 miljoner euro (7 975). Låneavtal ingicks för 1 302 miljoner euro (1 289). Valutakurseffekter har påverkat beloppen i lånestocken. Dollarkursens försvagning har medfört en sänkning av lånestocken räknat i euro, eftersom knappt en femtedel av de nordiska lånen är denominerad i dollar.

Finansieringen av energiinvesteringar med positiva effekter för miljön var av betydande omfång för tredje året i följd. Denna sektors andel utgjorde 31 % (31) av de nordiska lånen. Banken gjorde utbetalningar till energiinvesteringar i Norden; dessa utgjorde en betydande andel av årets utbetalningar i Finland, Danmark och särskilt Norge.

Tillverkningsindustrin är som helhet sett fortsatt den viktigaste sektorn inom bankens utlåning i Norden med en andel på 42 % (42) av nyutlåningen. Inom tillverkningsindustrin dominerade utbetalningarna till massa- och pappersindustrin samt livsmedels- och dryckesvaruindustrin. Nyutlåningen till finansiella intermediärer för vidareutlåning till små och medelstora företag uppgick till 9 % (9). Den andel av nyutlåningen som denomineras i euro uppgick till 61 % (62). Andelen nya lån i amerikanska dollar minskade till 7 % jämfört med 11 % föregående år. Utlåningen i danska kronor ökade från 5 % föregående år till 13 % medan utlåningen i norska kronor precis som i fjol utgjorde 5 %. Den svenska kronans andel minskade från 14 % till 13 %.

Av alla utbetalade lån avsåg 24 % (33) finansiering av infrastrukturprojekt. Av utlåningen gick 25 % (28) till finansiering av gränsöverskridande investeringar med främst finska och svenska företag som investerare. Miljöinvesteringar svarade för 18 % (17) av utbetalningarna och investeringar i forskning och utveckling för 12 % (8).

Internationell utlåning

Efterfrågan på bankens internationella lån var god under 2003. Totalt beviljades nya lån för 741 miljoner euro (789); 359 miljoner euro till 18 enskilda projekt och 382 miljoner euro till 17 låneprogram i samarbete med finansiella och andra intermediärer. Banken har för närvarande utestående lån i 31 länder utanför Norden.

Totalt ingick banken avtal om lån motsvarande 557 miljoner euro (518) under året. Låneutbetalningarna uppgick till 564 miljoner euro (380). De största låntagarregionerna under perioden var Latinamerika, Asien samt Baltikum. Den utestående lånestocken uppgick vid årsskiftet till 2 172 miljoner euro (2 135). Avtalade, icke utbetalade lån uppgick vid årsskiftet till 764 miljoner euro (920). Årets utbetalningar dominerades av lån till infrastrukturinvesteringar, främst energisektorn med en andel på 16 % samt transport och telekommunikation på 40 %. Andelen utbetalningar till miljöprojekt samt hälso- och sjukvårdssektorn utgjorde 14 % respektive 5 % av de utbetalade lånen.

Utlåningen utanför Norden visar en stor geografisk spridning. Av de utestående lånen utgör andelen till Central- och Östeuropa 32 % (varav mer än hälften till Baltikum), 17 % avser Mellanöstern och Afrika, 33 % Asien, samt 18 % Latinamerika.

Bankens internationella utlåning sker i stor utsträckning till stater eller mot statsgaranti för viktiga offentliga projekt. En ökande andel lån ges numera också för projekt inom privatsektorn. Oftast gäller detta projekt inom privatiserad infrastruktur, exempelvis telekommunikation eller energi.

Banken har också ett omfattande samarbete med finansiella intermediärer i de flesta av sina samarbetsländer utanför Norden. Utlåning via intermediärer utgör en ökande andel av den internationella verksamheten. Denna andel uppgick till 23 % av utbetalningarna under året. I den totala internationella lånestocken svarar de finansiella intermediärerna för 24 %.

Nordens närområden

NIB bidrar, i enlighet med sin strategi, till finansiering för en hållbar ekonomisk utveckling i Nordens närområden, dvs. Estland, Lettland, Litauen, Polen och nordvästra Ryssland. Aktiviteterna i närområdena utgör en viktig del av utlåningsverksamheten. Banken allokerar betydande resurser till denna del av verksamheten, som främst fokuseras på miljö-, transport- och energiinvesteringar.

Utlåningen till Baltikum ökade kraftigt under året. Framför allt ökade finansieringen av infrastrukturinvesteringar inom energi- och transportsektorn samt den kommunala sektorn. I Baltikum och Polen ökade banken ytterligare sitt engagemang inom energisektorn bl.a. genom ett lån till det statsägda lettiska kraftbolaget. NIB har under senare år varit en betydande finansiär av den baltiska energisektorn och har därmed bidragit till energieffektivisering samt säkrare och mera miljövänlig energiförsörjning.

Miljösektorns andel av utlåningen i Baltikum och Polen är fortsättningsvis stor. NIB fortsatte att aktivt stöda utvecklandet av nationella baltiska miljöfinansiärer som agerar som intermediärer för projekt inom miljöområdet. Ett program för energieffektivisering i Litauen omfattade närmare 60 statliga och kommunala administrationsbyggnader. Därtill beviljades lån till ett trettiotal estniska, lettiska och polska kommunala miljöprojekt. Ett av de viktigaste projekten inom ramen för bankens miljölåneordning är moderniseringen av nickel-smältverket Petjenga Nickel på Kolahalvön. Projektet kommer att leda till en mycket betydande reduktion av svaveldioxidutsläpp i Norden då verkets modernisering enligt planerna är färdigställd år 2007.

MILJÖFINANSIERING

Finansiering av miljöinvesteringar är en av hörnstenarna i NIB:s långivning. Under året beviljades 22 nya miljölån på totalt 379 miljoner euro. Av de under året utbetalade lånen var 17 % miljölån. I Norden beviljades lån till bl.a. fem bolag inom pappers- och massatillverkning för olika miljöförbättrande investeringar som medför renare produktionsprocesser. Miljölån beviljades också till bl.a. ett oljeraffinaderi för biobränsleeldning, en vindkraftspark, investeringar i ett jordvärmekraftverk samt energibesparande åtgärder i fjärrvärmesystem.

Ökningen av NIB:s miljölåneordning för närområdena (MIL) från 100 miljoner euro till 300 miljoner euro, som trädde i kraft i början av året, innebär att banken har fått ökade möjligheter för finansiering av angelägna miljöprojekt i närområdena. Den nya ramen kan dess-

utom användas inom ett vidare geografiskt område än tidigare.

I Nordens närområden har banken deltagit i finansieringen av ett flertal miljöprojekt där byggnadsarbetena inletts eller är i slutfasen.

Nordliga dimensionens miljöpartnerskap

NIB prioriterar både miljöprojekt och projekt i närområdena, och har därför en mycket aktiv roll inom Nordliga dimensionens miljöpartnerskap (NDEP), som syftar till att koordinera och effektivisera finansieringen av miljöprojekt med gränsöverskridande effekter inom den nordliga dimensionens område.

NDEP består av en styrgrupp och en biståndsfond (*support fund*) som skall utnyttjas för finansiering av NDEP-projekt i kombination med långfristiga lån från internationella finansinstitutioner och lokala medel. Verksamheten leds av styrgruppen som prioriterar projekt och väljer en ledande bank för varje enskilt projekt. Fasta medlemmar i styrgruppen är EBRD, EIB, NIB, Världsbanken, EU-kommissionen och Ryssland.

Inledningsvis har ett program omfattande tolv traditionella miljöprojekt i Ryssland beretts inom miljöpartnerskapet. NIB ansvarar för beredningen och samordningen av sju av de tolv projekten. NDEP:s arbetsprogram omfattar även investeringar för att bemöta miljörisker förknippade med radioaktivt avfall på Kolahalvön. En ram på 500 miljoner euro har definierats för inledande åtgärder på detta kritiska område.

Under 2003 har NIB inom NDEP lanserat ett särskilt miljöinvesteringsprogram för uppgradering och effektivisering av industrin runt insjöarna Lado-ga och Onega samt floden Neva i nordvästra Ryssland. Programmet förväntas leda till en reduktion av de omfattande utsläppen från industriverksamheten i regionen och därigenom medföra positiva miljöeffekter för Östersjön. Bankens har förberett en låneram med en rysk intermediärbank för finansiering av de enskilda projekten.

I mars 2003 undertecknade banken efter tre års förarbete och förhandlingar

ett låneavtal med ett ryskt projektbolag för färdigställandet av det sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg. Investeringen minskar avsevärt utsläppen av förorenande avloppsvatten i Finska viken och Östersjön. Byggnadsarbetet har påbörjats och reningsverket skall stå färdigt år 2005. Utbetalningarna av lån till projektet har inletts. NIB har sedan år 2000 verkat som ledande bank inom konsortiet för finansieringen, samt koordinerat projektets biståndsfinansiering. Under året beviljade NIB även ett lån för finansiering av en slamförbränningsanläggning vid det norra reningsverket i S:t Petersburg. Byggnad av avloppsreningsverket i Sestroretsk, nordväst om S:t Petersburg, påbörjades också under 2003. Projektet samfinansieras av NIB samt finska miljöministeriet och Sida.

För att underlätta finansieringen av små miljöprojekt i nordvästra Ryssland etablerades under året ett låneprogram med en rysk intermediärbank. Avsikten är att allokera krediter för bl.a. utvecklingen av vattenförsörjning och avloppsrening i ett antal kommuner inom Leningrads län. Dessa miljöprojekt kommer också att finansieras med bilateralt bistånd från Finland och Sverige samt med medel från NDEP:s stödfond.

FINANSAKTIVITETER

NIB:s upplåning på kapitalmarknaderna uppgick under året till 3 258 miljoner euro (3 320). Återbetalningar av tidigare upptagna lån motsvarade 1 870 miljoner euro (1 787). Den utestående upplåningen utgjorde vid utgången av året 13 087 miljoner euro (13 150). Under året genomfördes 82 (83) upplåningstransaktioner i 13 (12) olika valutor.

NIB genomförde under året sin andra globala benchmark-emission på 1 miljard amerikanska dollar. Den första globala benchmark-emissionen gjordes i december 2002. Årets emission, som hade en maturitet på fem år, fick ett mycket gott mottagande på marknaden. Av obligationerna gick 35 % till investerare i Nordamerika, 28 % till investerare i Asien, 22 % till investerare i Europa och 15 % till investerare i Mellanöstern och Afrika.

Den amerikanska dollarn var, med en andel på 57 % av nyupplåningen, NIB:s viktigaste upplåningsvaluta under år 2003. Bankens emitterade obligationer denominerade i amerikanska dollar motsvarande 1 860 miljoner euro fördelade på 27 transaktioner.

Upplåningen på de asiatiska kapitalmarknaderna utgjorde sammanlagt 21 % av årets nyupplåning, där japanska yen med 35 transaktioner stod för 10 %, Taiwan-dollar för 9 % och Hongkong-dollar för 2 %.

Efterfrågan på s.k. uridashi-emissioner, som är riktade till privata japanska investerare, har fortsatt varit god och banken har emitterat av dessa lån i flera olika valutor. Under året har NIB dessutom lånat upp i euro, svenska och norska kronor, nyzeeländska dollar, polska zloty och lettiska lati. NIB lånar således upp i många olika valutor som sedan swappas med pålitliga motparter till de valutor som efterfrågas av bankens kunder.

Bankens eget kapital uppgick till 1 650 miljoner euro vid utgången av 2003. Bankens investerar ett belopp motsvarande det egna kapitalet i portföljer med räntebärande värdepapper denominerade i euro. Dessa placeringar är räkningsmässigt uppdelade på en portfölj med värdepapper som är avsedda att innehållas till förfall (*held-to-maturity*) och en marknadsvärderad tradingportfölj, som kan köpas och säljas på basis av en värdering av marknadsutvecklingen. Den marknadsvärderade portföljen utgjorde 32 % av det egna kapitalet vid utgången av året.

Nettolikviditeten uppgick till 2 744 miljoner euro vid utgången av 2003, vilket ligger i linje med bankens långsiktiga målsättning att upprätthålla en nettolikviditet som motsvarar behovet för de närmaste 12 månaderna. Denna nettolikviditet ger banken möjlighet att uppta lån vid de tidpunkter då förhållandena på kapitalmarknaderna värderas som gynnsamma.

SAMARBETE MED FINANSINSTITUTIONER

NIB lägger stor vikt vid samarbete med affärsbanker i och utanför Norden samt med internationella finansinstitutioner

för att skapa mervärde genom en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan banken och andra finansiärer. Under året fördjupades samarbetet med andra finansiärer på ett antal områden.

NIB har ett nära samarbete med de övriga finansinstitutionerna inom den nordiska finansgruppen (Nordiska Utvecklingsfonden NDF, Nordiska Miljöfinansieringsbolaget NEFCO och Nordiska Projektexportfonden Nopef) bl.a. genom samlokaliseringen i Helsingfors. Under år 2003 intensifierades samarbetet med NEFCO ytterligare genom deltagandet i NDEP-projekt i nordvästra Ryssland.

NIB har samarbetsavtal med internationella och regionala utvecklingsbanker, såsom Asiatiska utvecklingsbanken ADB, Afrikanska utvecklingsbanken AfDB, Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken EBRD, Interamerikanska utvecklingsbanken IDB, samt IBRD, IDA och IFC inom Världsbanksgruppen.

Bankens samarbete inom miljöpartnerskapet NDEP med EBRD, EIB, Världsbanksgruppen och EU-kommissionen har ytterligare utvecklats under året.

Samarbetet med nordiska affärsbanker och sparbanker fortsatte att utvecklas på ett positivt sätt. NIB har i växande grad deltagit i medelfristiga obligationsprogram arrangerade av de nordiska affärsbankerna för finansiering av betydande nordiska industriföretags investeringar.

Att kanalisera en del av utlåningen via intermediärer är ett effektivt sätt för banken att delta framför allt i finansiering av små och medelstora företags investeringar. Detta är viktigt inom Norden men även i närområdet. NIB har avtal med över 30 nordiska banker och finansinstitutioner som agerar som intermediärer för långivning till små och medelstora företag i Norden. Banken har också ett omfattande samarbete med finansiella intermediärer i de flesta av sina samarbetsländer utanför Norden. Antalet intermediärer utanför Norden är i dag över 30, av vilka 20 är finansiella intermediärer, oftast statsägda utvecklingsbanker eller lokala kommersiella banker.

RISKSTYRNING OCH INTERREVISION

NIB:s riktlinjer för riskstyrning kännetecknas av försiktighet, bl.a. förutsätter stadgarna betryggande säkerheter i kreditgivning samt undvikande av valutarisken. Dessa allmänna riktlinjer följs i praktiken genom ett omfattande system av limiter och övervakning.

Banken fortsatte under året arbetet med att utveckla och förbättra sina riskstyrningsmetoder, som förenar traditionell limitstyrning och användande av benchmarks med modellbaserad uppföljning av portföljrisk. Dessa två olika tillvägagångssätt kompletterar varandra och gäller både hantering av marknadsrisk och kreditrisk.

Målsättningen för den finansiella portföljförvaltningen är att säkra en betryggande finansiell beredskap för bankens verksamhet och upprätthålla dess status som upplånare samtidigt som man bidrar till intjänningen genom aktiv förvaltning. Den finansiella exponeringens höga kvalitet bibehölls under året.

Styrelsen har beslutat att under 2004 införa ett system för transaktionsbaserade avsättningar, i vilket behovet av avsättningar för att täcka riskerna för eventuella kreditförluster knyts till enskilda lån. Systemet kommer att effektivisera bankens kapitalutnyttjande i enlighet med ägarnas målsättningar och allokeringen av kapital, såväl mellan enskilda krediter som mellan bankens portföljer. För detta ändamål utvecklas system och modeller som redan finns i banken, alternativt införskaffas eller utvecklas nya redskap.

I sin helhet är bankens alla portföljer fortsatt av mycket hög kvalitet. De är väl balanserade såväl avseende geografisk och sektormässig spridning som graden av koncentration. Under året resultatfördes specifika reserveringar för befärade kreditförluster på 1 miljon euro för nordiska lån. Bankens tillgångar hade vid årets slut i stort samma höga kvalitet som vid årets början.

Bankens internrevision, som utgör en del av den interna kontrollen i banken, har genomgått en extern kvalitetsgranskning under året. Genom granskningen bekräftades att internrevisionen i sitt

arbete följer de internationella yrkesstandarder som utfärdats av *The Institute of Internal Auditors*.

ADMINISTRATIVA ÄRENDEN

Personalstyrkan uppgick vid slutet av året till 147 (144) personer. Personalutbildningen fortsatte aktivt under året, bl.a. med arbetsledarutbildning kring temat kommunikation och ledarskap samt språkundervisning.

NIB fortsatte sitt utvecklingsprogram från 2002 för förnyandet av de viktigaste datasystemen med val av nytt system för hantering av bankens låneportfölj. Valprocessen omfattade även en anpassning av systemet till affärsverksamheten och integrering med den övriga IT-omgivningen. Implementeringen av det nya lånesystemet inleddes tillsammans med den nordiska systemleverantören under hösten 2003.

Förnyandet av bankens redovisningssystem förbereddes med en kartläggning av omfattning och behov på systemområdet. Val av system och leverantör är under beredning.

RESULTAT

NIB har sedan 1994 uppgjort sitt bokslut i enlighet med *International Financial Reporting Standards* (IFRS). Banken visar för verksamhetsåret 2003 ett överskott på 151 miljoner euro, mot 142 miljoner euro året innan, vilket motsvarar en ökning på 6,9 %. Räntenettot ökade till 155 miljoner euro (150). Resultatet påverkas positivt av bättre räntenetto, högre resultat av finansiella transaktioner och lägre reserveringar för kreditförluster. År 2003 är resultatet av finansiella transaktioner 14,6 miljoner euro, en ökning med 1,6 miljoner euro. Ökningen kan delvis härledas till resultateffekten från realiserade värdeförändringar från poster som värderas till verkligt värde enligt IAS 39. Nettot av reserveringar för befärade kreditförluster och återföringar inverkade på resultatet med +0,3 miljoner euro (-3,5). Nya befärade kreditförluster bokfördes brutto till ett belopp om 1 miljon euro.

Överskottet i relation till det genomsnittliga egna kapitalet var 9,5 % (9,5).

Som jämförelse kan nämnas de senaste fem årens glidande medeltal för den 5-åriga euroräntan som var 4,5 % (4,7). Motsvarande årsmedeltal för 2003 var 3,5 % (4,5).

NIB:s eget kapital, som består av kapital inbetalt av ägarna jämte bankens ackumulerade reserver, uppgick per 31/12 2003 till 1 650 miljoner euro (1 540), vilket motsvarar 9,9 % (9,7) av balansomslutningen.

FRAMTIDSUTSIKTER

Utsikterna för världsekonomin under 2004 kännetecknas av osäkerhet, men ger dock hopp om en konjunkturvändning efter den utdragna svacka som präglat industriländernas ekonomi de senaste åren. Tecken på en uppgång kan skönjas i USA:s ekonomi; också inom EU kan en återhämtning vara på väg, fastän i en långsammare takt. För Norden väntas en ekonomisk tillväxt på något över 2 % i genomsnitt för år 2004, vilket är mer än genomsnittet för EU. Tillväxttakten i de länder som är viktiga för NIB:s låneverksamhet utanför Norden väntas vara god och avsevärt högre än för EU, en fortsättning på trenden från år 2003. Trots återhämtning i ekonomin förväntas inte någon kraftig ökning i investeringsvolymen i Norden under år 2004. Efterfrågan på långsiktiga lån från NIB inom Norden förväntas bli ungefär på samma nivå som under 2003.

Banken kommer att fortsätta sitt samarbete med nordiska finansieringsinstitut både genom låneramar till finansiella intermediärer för finansiering av små och medelstora företags projekt och genom direktfinansiering av större företags projekt inom Nordens basindustrier. Här kan NIB bidra med långfristiga lån som kompletterar affärsbankernas finansiering. Finansiering av miljö- och infrastrukturprojekt samt nordiska företags projekt i

Nordens närområden prioriteras. Det förestående medlemskapet i NIB för Estland, Lettland och Litauen skärper ännu mer bankens fokus på projekt i dessa länder.

EU-utvidgningen den 1 maj 2004 är en vattendelare i de central- och östeuropeiska ländernas ekonomiska utveckling. Utvidgningen kommer att påverka bankens framtida verksamhet. Under de kommande åren har NIB för avsikt att fördjupa sitt samarbete med de nya EU-länderna, och då särskilt med bankens tre nya medlemsländer samt Polen. I detta samarbete kommer NIB att fästa stor vikt vid energi- och miljöinvesteringar. Projekten i Baltikum kommer i stor utsträckning att genomföras i samarbete med EU-relaterade finansieringskällor, såsom EU:s struktur- och kohesionsfonder.

I NIB:s utlåning utanför Norden och Baltikum fortsätter beredningen av viktiga projekt inom Nordliga dimensionens miljöpartnerskap med fokus på nordvästra Ryssland. Inom NDEP har NIB en viktig och växande roll. I övriga delar av världen förbereds projekt inom infrastruktur, framför allt energi, transport och kommunikation, men även inom resursindustrier som bygger på nordisk expertis. Brasilien är från och med 2003 för banken en ny tillväxtmarknad som kommer att öka i betydelse under kommande år.

Den internationella utlåningen kommer även i fortsättningen att inriktas på företrädesvis statliga eller statsgaranterade motparter. Men i valda fall kommer finansiering av infrastruktur och industri med deltagande från privatsektorn (t.ex. *public private partnership*) att beredas.

Ägarna prioriterar starkt en utåtriktad verksamhet för att stödja det nordiska näringslivets internationalisering som är en viktig källa till ekonomisk tillväxt. Detta har fortsatt att prägla verksamheten. I ljuset av de goda erfarenheterna av

PIL-ordningen under två årtionden utan förluster och med hänsyn till bankens starka finansiella ställning, beslöts utvidgningen av låneramen till 4 000 miljoner euro kunna ske utan en höjning av ägarnas specifika garantier för PIL-lån som fortsatt uppgår till 1 800 miljoner euro. Utvidgningen av PIL-ramen kommer att ge utrymme för fortsatt utveckling av NIB:s internationella låneverksamhet under kommande år.

De nya riktlinjerna för återopande av PIL-garantierna som träder i kraft i mitten av 2004 innebär att banken själv bär ansvaret för de första kreditförlusterna under PIL-ordningen upp till det belopp som finns avsatt i den särskilda reservfonden för PIL. För detta ändamål avser styrelsen att under de närmaste åren föreslå att banken gör betydande avsättningar till den särskilda PIL-reservfonden. Det är styrelsens bedömning att dessa ändringar i tillämpningen av garantierna för PIL-faciliteten kan göras på en riskmässigt säker grund med hänsyn till bankens goda erfarenheter av PIL under en lång tid och med hänsyn till den försiktighet som iaktas i bankens risktagning och som präglar dess låneverksamhet överlag.

NIB kommer år 2004 att fortsätta sin flexibla och globala upplåningsstrategi genom vilken man eftersträvar att tillmötesgå investerarnas behov av attraktiva investeringsmöjligheter och samtidigt uppnå kostnadseffektivitet i bankens finansiering. NIB kommer att förstärka och fortsatt utveckla ramarna för förvaltningen av sina finansiella tillgångar under det kommande året.

Bankens underliggande resultat för år 2004 förväntas bli i linje med fjolårets, även om en viss osäkerhet oundvikligen råder om utvecklingen på världens finansmarknader, inte minst gällande utvecklingen av dollar/euro-kursen.

Styrelsens förslag till Nordiska ministerrådet

Styrelsens förslag till disposition av överskottet för verksamhetsåret 2003 beaktar att man i verksamheten eftersträvar skälig förräntning av bankens kapital och en tillfredsställande utdelning till ägarna. Förslaget möjliggör en fortsatt uppbyggnad av bankens eget kapital och en betryggande nivå på bankens soliditet, vilka är förutsättningar för en bibehållen god kreditvärdighet.

Styrelsen föreslår för Nordiska ministerrådet att verksamhetens överskott för år 2003 på 151 334 450,72 EUR fördelas enligt följande:

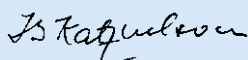
- till den stadgeenliga reservfonden görs ingen reservering. Reservfonden uppgår till 644 982 835,99 EUR eller 16,1 % av grundkapitalet om 4 000 000 000,00 EUR.
- till den stadgeenliga kreditriskfonden för projektinvesteringslån överförs 90 000 000,00 EUR.
- till den allmänna kreditriskfonden överförs 20 000 000,00 EUR inom eget kapital.
- till ägarna utdelas 41 334 450,72 EUR.

Resultaträkning, balansräkning, förändringar i eget kapital och kassaflödesanalys samt noter till bokslutet ingår på sidorna 44 till 65.

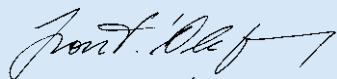
Helsingfors den 4 mars 2004

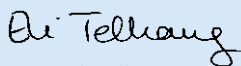
Claes de Neergaard

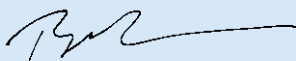
Ib Katznelson

Thorsteinn Ólafsson

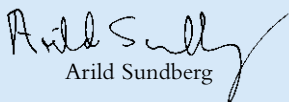
Eli Telhaug

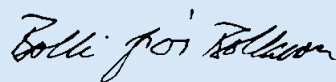
Bo Göran Eriksson

Bo Marking

Arild Sundberg

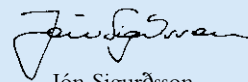
Bolli Thór Bollason

Lars Kolte

Kristina Sarjo

Jón Sigurðsson

RESULTATRÄKNING 1/1 – 31/12

	Not	2003 1 000 EUR	2002 1 000 EUR
Ränteintäkter		469 341	528 496
Räntekostnader		-313 912	-378 775
Räntenetto	(1), (2)	155 429	149 721
Provisionsintäkter och erhållna avgifter	(3)	4 876	5 621
Provisionskostnader och erlagda avgifter		-1 470	-1 204
Resultat av finansiella transaktioner	(4)	14 569	13 003
Valutakursdifferenser		-23	-44
Summa intäkter		173 381	167 098
Kostnader			
Administrationskostnader	(5)	19 753	19 693
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	(10)	2 600	2 300
Reservering (-återföring) för befarade kreditförluster	(6), (8)	-307	3 475
Summa kostnader		22 047	25 468
ÅRETS RESULTAT		151 334	141 631

Nordiska Investeringsbankens räkenskaper förs i euro.

BALANSRÄKNING PER 31/12

	Not	2003 1 000 EUR	2002 1 000 EUR
TILLGÅNGAR	(1), (19), (20)		
Likvida medel	(18), (21)	2 996 669	3 227 307
Finansiella placeringar	(7), (18)		
Placeringar hos kreditinstitut		124 364	100 389
Fordringsbevis		1 254 377	970 335
Övrigt		8 152	5 933
		1 386 893	1 076 657
Utestående lån, netto efter reserveringar för kreditförluster	(8), (18)	10 522 411	10 110 258
Immateriella tillgångar	(9)	2 570	1 986
Materiella tillgångar	(9)	34 631	34 007
Övriga tillgångar	(11), (18)		
Derivatinstrument		1 387 480	1 160 977
Övriga tillgångar		5 083	5 140
		1 392 563	1 166 117
Upplupna räntor och provisioner		330 519	331 670
Summa tillgångar		16 666 256	15 948 001
SKULDER OCH EGET KAPITAL	(19), (20)		
Skulder			
Upplåning från kreditinstitut	(18)		
Kortfristig upplåning från kreditinstitut	(21)	252 373	280 749
Långfristig upplåning från kreditinstitut		114 364	100 340
		366 738	381 089
Upplåning mot skuldbevis	(12), (18)		
Emissionslån		12 822 379	12 850 484
Övrig upplåning		264 300	299 301
		13 086 679	13 149 784
Övriga skulder	(13), (18)		
Derivatinstrument		1 266 571	582 238
Övriga skulder		15 066	3 679
		1 281 638	585 917
Upplupna räntor och provisioner		281 592	291 161
Summa skulder		15 016 646	14 407 951
Eget kapital			
Grundkapital		4 000 000	
varav garantikapital		-3 595 740	
Inbetalat grundkapital	(14)	404 260	404 260
Reservfond och kreditriskfonder	(15), (16)		
Reservfond		644 983	553 952
Allmän kreditriskfond		337 000	327 000
Kreditriskfond PIL		98 200	98 200
Fond för HIPC-programmet		4 300	4 000
Andra värdejusteringar		9 532	11 007
Årets resultat		151 334	141 631
Summa eget kapital		1 649 610	1 540 050
Summa skulder och eget kapital		16 666 256	15 948 001
Garantiåtaganden	(8), (17)	28 572	31 981
Ansvarsförbindelser och åtaganden	(17)		

Nordiska Investeringsbankens räkenskaper förs i euro.

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

(BELOPPEN I MILJONER EUR)

	<i>Inbetalat grundkapital</i>	<i>Reservfond</i>	<i>Allmän kreditriskfond</i>	<i>Kreditriskfond PIL</i>	<i>Fond för HIPC- programmet</i>	<i>Andra värdejusteringar</i>	<i>Årets resultat</i>	<i>Totalt</i>
Utgående balans 31/12 2001	404,3	529,4	276,0	84,0	2,0	14,1	130,7	1 440,5
Överföringar mellan reserver		24,5	51,0	14,2	2,0		-91,7	0,0
Utdelning							-39,0	-39,0
Available-for-sale-portföljen						-2,0		-2,0
Säkringsredovisning						-1,1		-1,1
Årets resultat							141,6	141,6
UTGÅENDE BALANS 31/12 2002	404,3	554,0	327,0	98,2	4,0	11,0	141,6	1 540,1
Överföringar mellan reserver		91,0	10,0		0,3		-101,3	0,0
Utdelning							-40,3	-40,3
Available-for-sale-portföljen						1,7		1,7
Säkringsredovisning						-3,1		-3,1
Årets resultat							151,3	151,3
UTGÅENDE BALANS 31/12 2003	404,3	645,0	337,0	98,2	4,3	9,5	151,3	1 649,6

Förslag till disposition av överskottet:

	2003	2002
Avsättning till reservfond	-	91,0
Avsättningar för kreditrisker		
Allmän kreditriskfond	20,0	10,0
Kreditriskfond PIL	90,0	-
Fond för HIPC-programmet	-	0,3
Reservering för utdelning	41,3	40,3
ÅRETS RESULTAT	151,3	141,6

Nordiska Investeringsbankens räkenskaper förs i euro.

KASSAFLÖDESANALYS 1/1 – 31/12

		2003 1 000 EUR	2002 1 000 EUR
	<i>Not</i>		
Kassaflöde från rörelsen	(21)	152 211	137 300
Investeringar			
<i>Utlåning</i>			
Utbetalningar		-1 842 064	-1 649 533
Amorteringar		749 739	1 014 066
Kursjusteringar		666 094	622 897
<i>Placeringar och fordringsbevis</i>			
Inköp av värdepapper		-606 556	-323 459
Försäljning av värdepapper		311 156	183 796
Placeringar hos kreditinstitut		-28 127	-29 430
Övriga finansiella placeringar		-549	453
Kursjusteringar m.m.		9 224	15 118
<i>Övrigt</i>			
Förändring i övriga tillgångar		46 565	4 609
Förändring i materiella och immateriella tillgångar		-3 809	-1 862
Investeringar totalt		-698 328	-163 345
Finansiering			
<i>Upplåning mot skuldbevis</i>			
Nyupplåning		3 257 711	3 320 139
Amorteringar		-1 870 382	-1 786 745
Kursjusteringar		-1 322 162	-1 022 040
Upplåningsutgifter		-3 137	-2 283
<i>Övrigt</i>			
Upplåning från kreditinstitut		14 025	26 059
Förändring i övriga skulder		308 101	-164 565
Utbetalning av dividend		-40 300	-39 000
Finansiering totalt		343 855	331 565
FÖRÄNDRING I NETTOLIKVIDITET	(21)	-202 262	305 521
Ingående balans av nettolikviditet		2 946 558	2 641 036
Utgående balans av nettolikviditet		2 744 295	2 946 558

Nordiska Investeringsbankens räkenskaper förs i euro.

Allmänna verksamhetsprinciper

Nordiska Investeringsbankens verksamhet grundar sig på en överenskommelse mellan Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar och därtill anslutna stadgar. En ny överenskommelse, som ersatte den tidigare överenskommelsen från den 4 december 1975, undertecknades den 23 oktober 1998 och trädde i kraft den 18 juli 1999. Den nya överenskommelsen stärker bankens status som multilateral finansieringsinstitution samt dess rättsliga ställning.

Banken har ställning som internationell juridisk person med full rättshandlingsförmåga och är i ägarländerna undantagen från betalningsrestriktioner och kreditpolitiska åtgärder. Överenskommelsen innehåller immunitetsbestämmelser och bestämmelser om att bankens tillgångar och intäkter är fria från all beskattning.

Banken har till uppgift att ge lån och ställa garantier på bankmässiga villkor och i överensstämmelse med samhällsekonomiska hänsyn för genomförandet av investeringsprojekt av intresse för såväl Norden som för länder utanför Norden som erhåller lån eller garantier från banken.

Bankens huvudsäte är i Helsingfors.

Sammanfattning av väsentliga redovisningsprinciper

GRUND FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Bankens redovisning har upprättats i överensstämmelse med *International Financial Reporting Standards* (IFRS) utfärdade av *International Accounting Standards Board* (IASB). Sedan den 1 januari 1999 förs bankens räkenskaper i euro. Bankens bokslut presenteras i miljoner eller tusen euro och grundas på historisk anskaffningskostnad med de undantag som beskrivs i det följande.

BEDÖMNINGAR VID UPPRÄTTANDE AV BOKSLUT

Upprättande av bokslut kräver att ledningen gör uppskattningar som påverkar redovisat resultat, finansiell ställning och upplysningar. Dessa uppskattningar grundas på tillgänglig information och ledningens bedömningar. Framtida utfall kan avvika från gjorda bedömningar, och avvikelserna kan vara väsentliga i relation till bokslutet.

VALUTAOMRÄKNING

Monetära tillgångar och skulder i andra valutor än euro omräknas till balansdagens kurs. Icke-monetära tillgångar och skulder omräknas till transaktionsdagens kurs. Intäkter och kostnader i andra valutor omräknas månatligen till euro enligt kursen vid respektive månads utgång.

Realiserade och orealiserade kursdifferenser redovisas i resultaträkningen.

Banken använder i bokslutet de officiella växelkurser som Europeiska centralbanken noterar för euro enligt not 22.

LIKVIDA MEDEL OCH NETTOLIKVIDITET

Begreppet likvida medel avser monetära tillgångar och placeringar med ursprunglig maturitet på högst 6 månader räknat från anskaffningstidpunkt, och därtill placeringar i likvida fordringsbevis med rörlig ränta oberoende av ursprunglig maturitet.

Begreppet nettolikviditet avser nettot av monetära tillgångar, placeringar och skulder med ursprunglig maturitet på högst 6 månader räknat från anskaffningstidpunkt, och därtill placeringar i likvida fordringsbevis med rörlig ränta oberoende av ursprunglig maturitet. Detta motsvarar i substans bankens operativa nettolikviditet.

FINANSIELLA PLACERINGAR

Som finansiella placeringar redovisas fordringar på kreditinstitut och fordringsbevis i form av t.ex. obligationer och andra massskuldebrev samt vissa placeringar av eget kapital-karaktär. Placeringarna redovisas initialt på likviddag. Redovisningen under innehavstiden är beroende av syftet med innehavet.

Fordringsbevis i tradingportföljen redovisas till verkligt värde med värdeförändringar löpande redovisade i resultaträkningen. Fordringsbevis i *held-to-maturity*-portföljen, som är avsedda att innehas till förfallodagen, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Dessa fordringsbevis provas löpande med avseende på bestående värdeminskning.

Finansiella placeringar tillgängliga för försäljning (*available-for-sale*) redovisas till verkligt värde. Den orealiserade värdeförändringen redovisas i eget kapital under posten "Andra värdejusteringar" tills försäljning sker eller orealiserad förlust anses vara varaktig. Vid försäljning eller nedskrivning överförs den ackumulerade orealiserade vinsten eller förlusten till årets resultat och ingår i posten "Resultat av finansiella transaktioner".

UTLÅNING

Banken kan ge lån och ställa garantier under bankens ordinarie utlåningsram eller under olika särskilda låneordningar. De särskilda låneordningarna omfattar projektinvesteringsslån (PIL-lån), miljöinvesteringsslån (MIL-lån) och baltiska investeringsslån (BIL-lån).

Ordinarie lån omfattar lån och garantier i och utanför Norden samt regionallån i Norden. Utlåningsramen för ordinarie lån motsvarar 250 % av grundkapitalet och ackumulerade allmänna reserver. Bankens ordinarie utlåningsram uppgår efter överföringar av årets resultat i enlighet med styrelsens förslag till 12 505 miljoner EUR.

Projektinvesteringsslån lämnas för finansiering av kreditvärdiga projekt på tillväxtmarknaderna i Asien, Mellanöstern, Central- och Östeuropa, Baltikum och Polen, Latinamerika samt Afrika. Bankens stadgar medger att dylika lån kan lämnas och garantier ställas till ett belopp motsvarande 3 300 miljoner EUR. Medlemsländerna garanterar bankens PIL-lån till högst 90 % för varje enskilt lån upp till ett sammanlagt belopp av 1 800 miljoner EUR. Inbetalning av medlemsländernas garanti sker på anmodan av styrelsen i enlighet med avtal som ingåtts mellan banken och vart och ett av medlemsländerna. En ökning av låneramen för PIL från 3 300 miljoner EUR till 4 000 miljoner EUR, med oförändrad garantiram på 1 800 miljoner EUR, godkändes av Nordiska ministerrådet under året. Ökningen träder i kraft den 1 juli 2004. I samband med ökningen och med verkan från samma datum har banken beslutat att ändra riktlinjerna för återopande av med-

lemsländernas garantier, så att banken själv svarar för 100 % av uppkomna förluster under enskilda PIL-lån upp till det belopp som vid envar tidpunkt finns avsatt i den särskilda kreditriskfonden för PIL. Först därefter kommer banken att återropa medlemsländernas garantier enligt ovanstående nu gällande risktäckning. För detta ändamål avser styrelsen att under de närmaste åren föreslå att banken gör betydande avsättningar från bankens överskott till den särskilda kreditriskfonden för PIL inom eget kapital.

För finansiering av miljöprojekt i Nordens närområden kan banken bevilja speciella miljöinvesteringar upp till ett belopp om 300 miljoner EUR. Ökningen av bankens miljölåneordning från 100 miljoner EUR till 300 miljoner EUR trädde i kraft den 1 januari 2003. Medlemsländerna garanterar 100 % av denna låne- och garantiordning.

Fram till den 31 december 1999 beviljade banken baltiska investeringslån för investeringar i de baltiska länderna inom den baltiska låneordningen på totalt 60 miljoner EUR. Medlemsländerna garanterar 100 % av denna låneordning.

Bankens utlåning redovisas i balansräkningen när överföring av likvida medel sker till låntagaren. Lånen redovisas initialt till anskaffningskostnad vilket motsvarar det verkliga värdet på överförda likvida medel inklusive transaktionskostnader. Under löptiden redovisas lånen till upplupet anskaffningsvärde. Om lånen är säkrade mot förändringar i verkligt värde genom derivatinstrument, redovisas de i balansräkningen till verkligt värde med värdeförändringen i resultaträkningen.

RESERVERINGAR FÖR KREDITFÖRLUSTER

Fordringar upptas högst till det värde till vilket de beräknas inflyta. I balansräkningen redovisas lånefordringar netto efter avdrag för gjorda nedskrivningar för såväl konstaterade som befarade kreditförluster. På skuldsidan redovisas befarade kreditförluster avseende garantiåtaganden. Rörelseresultatet belastas med konstaterade och befarade kreditförluster med avdrag för återvinningar samt med nettokostnaden för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser.

Reservering för befarade kreditförluster sker efter individuell prövning av krediter och garantiåtaganden. Reserveringen baserar sig på en bedömning av låntagarens återstående betalningsförmåga och värdering av erhållna säkerheter med beaktande av eventuella hanterings- och realisationskostnader.

Då ett ordinarie lån har en betalningsförsening som överskrider 90 dagar, medför detta att låntagarens samtliga lån förklaras som oreglerade fordringar.

Då ett PIL-lån med statlig risk har en betalningsförsening som överskrider 180 dagar medför detta att låntagarens samtliga lån förklaras som oreglerade fordringar. Då ett PIL-lån med icke-statlig risk har en betalningsförsening som överskrider 90 dagar leder detta till att låntagarens samtliga lån förklaras vara oreglerade fordringar. Reservering sker av den del av lånekapital, ränta och avgifter som svarar mot bankens egen risk i denna låneordning vid envar tidpunkt.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar avser främst investeringar i programvara, ADB-licenser och pågående investeringar i nya IT-system. Inve-

steringarna redovisas till anskaffningsvärde och avskrivs över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod som uppgår till 3-10 år. Avskrivningarna fördelas linjärt över tillgångarnas nyttjandeperiod.

MATERIELLA TILLGÅNGAR

Som materiella tillgångar redovisas investeringar i mark, byggnader, inventarier, aktier och annan lös egendom i bankens ägo. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar beräknade efter tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Mark är inte föremål för avskrivning. Bankens kontorsbyggnad i Helsingfors avskrivs över 40 år, och övriga byggnader över 30 år. Avskrivningstiden för inventarier och andra materiella tillgångar fastställs genom individuell prövning och utgör i normala fall 3-5 år.

NEDSKRIVNINGAR

Bankens tillgångar provas årligen med avseende på bestående värdenedgång. Om indikationer på bestående värdenedgång föreligger beräknas tillgångarnas återvinningsvärde som grund för eventuell nedskrivning.

UPPLÅNING

Bankens upplåning redovisas i balansräkningen när överföring av likvida medel sker till banken. Lånen redovisas initialt till anskaffningskostnad vilket motsvarar det verkliga värdet på överförda likvida medel med avdrag för transaktionskostnader. Under löptiden redovisas lånen till upplupet anskaffningsvärde. Banken använder derivatinstrument för att säkra verkligt värde av så gott som samtliga upplåningstransaktioner. I dessa fall redovisas upplåningen i balansräkningen till verkligt värde med värdeförändringen i resultaträkningen.

DERIVATINSTRUMENT

Bankens innehav av derivatinstrument redovisas till verkligt värde i balansräkningen som övriga tillgångar eller övriga skulder.

Värdeförändringen på derivatinstrumenten under innehavstiden redovisas antingen löpande i resultaträkningen eller direkt mot eget kapital under posten "Andra värdejusteringar" beroende på i vilket syfte de har ingåtts. Värdeförändringen på derivatinstrument som ej ingåtts i säkringssyfte redovisas löpande i resultaträkningen, medan redovisningen av derivatinstrument som ingåtts i säkringssyfte är beroende av om säkringen avser kassaflöden eller verkliga värden.

När säkringen avser framtida kassaflöden redovisas den effektiva delen av säkringens värdeförändring direkt i eget kapital under posten "Andra värdejusteringar" under derivatets löptid. Vid förfall överförs det under eget kapital ackumulerade beloppet till resultaträkningen samtidigt med den säkrade posten.

När säkringen avser det verkliga värdet av en finansiell tillgång eller skuld, redovisas värdeförändringen på derivatinstrumentet löpande i resultaträkningen tillsammans med löpande omvärdering av den säkrade posten under "Anpassning till säkringsredovisning".

I vissa fall förekommer derivatinstrument som en del i ett annat självständigt kontrakt (s.k. inbyggda derivatinstrument). Sådana inbyggda derivatinstrument är en del av strukturerad finansiering som säkras mot förändringar i verkligt värde genom swapkontrakt med matchande villkor. I dessa fall värderas både

den säkrade upplåningen och det säkrande derivatinstrumentet till verkliga värden med värdeförändringarna i resultaträkningen.

Säkringsredovisning grundas på ett tydligt dokumenterat säkringsförhållande mellan den säkrade posten och det säkrande instrumentet. Då det finns en hög (negativ) korrelation mellan det säkrande instrumentet och antingen värdeförändringen på den säkrade posten eller kassaflöden genererade av den säkrade posten anses säkringen vara effektiv. Säkringsförhållandet dokumenteras vid säkrings ingående och effektiviteten av säkringen provas löpande.

VERKLIGT VÄRDE

Verkligt värde på finansiella instrument inklusive derivatinstrument där en aktiv handel föreligger är köp- respektive säljkurser på balansdagen. För finansiella instrument utan aktiv handel uppskattas det verkliga värdet genom diskontering av framtida kassaflöden till marknadsräntor som motsvarar aktuella löptider. För bankens strukturerade upplåning med inbyggda derivatinstrument inklusive motsvarande swapkontrakt uppskattas verkligt värde genom värderingsmodeller.

EGET KAPITAL

Bankens grundkapital uppgår till 4 000 miljoner EUR, varav inbetalt kapital uppgår till 404,3 miljoner EUR. Inbetalning av tecknat, ej inbetalt grundkapital sker efter anmodan från bankens styrelse i den mån styrelsen finner det nödvändigt för att uppfylla bankens skuldförpliktelser.

Bankens reserver har byggts upp genom avsättningar av uppkomna överskott och består av en reservfond samt fonder för allmänna kreditrisker, projektinvesteringslån och HIPC-programmet (*Debt Initiative for Heavily Indebted Poor Countries*).

Bankens överskott överförs till en reservfond tills denna uppgår till ett belopp som motsvarar 10 % av grundkapitalet. Därefter beslutar Nordiska ministerrådet efter förslag av styrelsen om fördelning av överskottet mellan reservfonden och medel för utdelning på grundkapitalet.

Reservering för kreditrisker omfattar en allmän kreditriskfond, en särskild kreditriskfond för PIL och fonden för HIPC-programmet.

Den allmänna kreditriskfonden är av generell karaktär och avser icke identifierade, exceptionella risker i bankens verksamhet. Avsättningar till PIL-reservfonden görs för att i första hand täcka bankens egen risk vid uppkomna kreditförluster vid PIL-lån.

År 2000 fattade banken beslut om att delta i HIPC-programmet, som initierats av Världsbanken och Internationella valutafonden. För bankens del omfattar programmet endast ett låntagarland.

REDOVISNING AV RÄNTOR

I bankens räntenetto ingår upplupna räntor på lånefordringar som inte förklarats vara oreglerade och amortering av över- respektive underkurser på finansiella instrument. I räntenettot ingår även intäkter och kostnader på swapkontrakt som periodiseras över sin löptid.

Kostnader i samband med upptagande av lån balanseras och amorteras över respektive låns löptid och ingår i räntenettot.

REDOVISNING AV PROVISIONER

Uppburna avgifter vid utbetalning av lån intäktsförs vid utbetalningstidpunkten vilket innebär att intäktsföring av provisioner sker samtidigt som kostnaderna uppstår. Reserveringsprovisioner löper på lån som är avtalade men inte utbetalade och periodiseras i resultaträkningen över löftesperioden.

Årliga löpande kostnader som uppkommer till följd av bankens upplånings-, placerings-, och betalningsverksamhet redovisas som provisionskostnader och avgifter.

REDOVISNING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

I bankens resultat av finansiella transaktioner ingår både realiserade och orealiserade vinster och förluster av fordringsbevis och övriga finansiella instrument. Här ingår även anpassning till säkringsredovisning.

ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Banken tillhandahåller tjänster och service åt Nordiska Utvecklingsfonden (NDF) och Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO). Erhållna ersättningar som beräknas till självkostnad redovisas som en reduktion av bankens administrationskostnader.

Från finska staten erhålls en världlandsersättning i form av den skatt som innehållits på personalens löner. Denna ersättning framgår av not 5 och redovisas som en reduktion av bankens administrationskostnader.

LEASINGAVTAL

Leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal om de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt förblir hos leasegivaren. För operationella leasingavtal fördelas leasingavgiften linjärt över leasingperioden. Bankens hyresavtal klassificeras som operationella leasingavtal.

PENSIONER OCH PERSONALFÖRSÄKRINGAR

Banken ansvarar för personalens pensionsskydd. Enligt världlandsöverenskommelsen mellan banken och finska staten tillämpar NIB för sina anställda den finska pensionsordningen för statsanställda. Bankens pensionsansvar är till fullo täckt. Pensionsavgifterna, vilka betalas till finska statens pensionsfond, fastställs som en procentuell andel av lönesumman. Statsrådet i Finland beslutar om grunderna för avgiften och statskontoret fastställer avgiftens storlek. Den allmänna pensionsåldern enligt det finska pensionssystemet är för närvarande 65 år.

NIB har även infört ett tilläggspensionssystem för fast anställd personal. Tilläggspensionsförsäkringen är en kollektiv grupp-pensionsförsäkring som baserar sig på en premiebaserad pensionsplan (*defined contribution plan*).

NIB har för sina anställda, utöver det lokala socialförsäkringssystemet, tecknat en utvidgad olycksfallsförsäkring, en livförsäkring och en sjukkostnadsförsäkring.

Riskstyrning

Bankens riktlinjer för riskstyrning kännetecknas av försiktighet. Riktlinjerna kräver löpande uppföljning av riskexponering i form

av ränte-, valuta- och motpartsrisker. Styrelsen fastställer limiter för dessa risker. Marknadsriskerna följs upp genom en kombination av *value-at-risk*- (VaR), löptids- och *gap*-analyser.

Banken använder derivatinstrument i form av ränte- och valuta-swappar, terminskontrakt, futurer, ränteterminsavtal och optioner för att säkra sig mot de marknadsrisker som uppkommer i bankens upplåning och utlåning. Banken strävar genom sin säkringspolicy efter att eliminera dessa marknadsrisker, oftast på *back-to-back*-basis.

VALUTARISK

Banken skall i all den utsträckning som är praktiskt möjlig säkra sig mot valutakursrisk. Valutarisker kan uppkomma i bankens verksamhet huvudsakligen genom att utlåning finansieras i annan valuta än utlåningsvalutan. Dessa valutarisker motverkas genom att banken omvandlar valutaexponeringen i upplåningen genom swapkontrakt. Swapkontrakten eliminerar dock inte valutarisken i bankens framtida räntemarginal som främst hänför sig till kursrörelser mellan euro och amerikanska dollar. Denna valutarisk är dock begränsad.

RÄNTERISK

Ränterisken är den möjliga påverkan som förändringar i marknadsräntorna har på värdet av räntebärande tillgångar och skulder, och på de ränteflöden som redovisas i resultaträkningen. Ränterisken är knuten dels till räntebindningstider, dels till förfalloprofilen för fordringar och skulder. Skillnader i räntebindningstider kan medföra känslighet för ändringar i räntenivån (generell ränterisk). Skillnader i förfalloprofil kan medföra en refinansierings- eller återinvesteringsrisk då fordringarnas och skuldernas marginal förändras. Banken har ett etablerat system av limiter dels för att styra generella ränterisker, dels för att styra refinansierings- och återinvesteringsrisker. Systemen mäter skillnader dels i räntebindningstider, dels i förfalloprofiler och beräknar deras estimateffekt på bankens räntenetto.

Banken investerar ett belopp motsvarande det egna kapitalet i räntebärande instrument med hög kreditvärdighet. Ungefär en tredjedel av bankens eget kapital har placerats i en marknadsvärderad obligationsportfölj med en duration på högst 5,5 år och ett dagligt VaR-tal som inte överstiger 0,4 % av portföljens värde vid 95 % konfidensnivå. Återstående två tredjedelar av det egna kapitalet har placerats i en portfölj som avses att innehas till förfall och som har en duration på mellan 3,0 år och 5,5 år. Fluktuationer i tradingportföljens värde påverkar bankens resultat. Fluktuationer i räntor påverkar också räntenettet i portföljen som avses att innehas till förfall då förfallna räntor och kapital reinvesteras.

KREDITRISK

Kreditrisken realiserar sig ifall bankens motparter inte fullföljer sina kontraktssenliga åtaganden gentemot banken. Kreditrisken är en integrerad del av bankverksamheten och förekommer i bankens olika produkter såsom lån, garantier, derivatinstrument m.m.

Kreditrisken följs upp genom ett gemensamt och enhetligt

riskklassificeringssystem, där bankens motparter indelas i kreditklasser enligt en skala från 1 till 10. Banken har även regler för koncentration av kreditrisker mot såväl enskilda motparter som branscher, länder m.m.

Not 8 redovisar utlåningens och de ställda garantiernas geografiska spridning samt utlåningens och de ställda garantiernas fördelning på olika typer av säkerheter.

LIKVIDITETSRISK

Bankens policy är att ha en likviditet som motsvarar 12 månaders nettolikviditetsbehov. Dessa medel investeras dels på interbankmarknaden, dels i olika former av fordringsbevis med rörlig ränta. En mindre del investeras i instrument med fast ränta. Likviditetsportföljens genomsnittliga duration begränsas av limiten för ränterisken.

OPERATIV RISK

Banken motverkar juridiska och andra risker genom att upprätthålla ett system för interna kontrollfunktioner och genom klara regler om arbets- och ansvarsfördelningar mellan och inom bankens alla avdelningar. Den interna kontrollen omfattar system och procedurer för uppföljning av transaktioner, positioner och dokumentering med klar åtskillnad mellan registrering, riskstyrning och affärsskapande funktioner.

Internrevision

Internrevisionen är en del av internkontrollen i banken. Effektiviteten och tillförlitligheten i verksamhetens enskilda processer och system samt efterlevnaden av stadgar och andra centrala direktiv och regelverk utgör viktiga delområden i internrevisionens arbete. Internrevisionen följer i sitt arbete de internationella yrkesstandarder som utfärdats av *The Institute of Internal Auditors*. Internrevisionens årliga granskningsplan godkänns av styrelsen, och internrevisionen avger regelbundna rapporter till styrelsen och bankens kontrollkommitté.

Segmentinformation

Segmentinformation och valutafördelningar i noterna presenteras i nominella belopp, och anpassning till säkringsredovisning presenteras som en separat post.

Omgrupperingar

Vissa mindre omklassificeringar har gjorts. Jämförelsetalen har omarbetats i enlighet med detta.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys

(1) SEGMENTINFORMATION

(Beloppen i 1 000 EUR)

Primärt rapporteringssegment – affärsverksamhet

I segmentrapporteringen indelar NIB sin verksamhet i två huvudsegment; utlåning och finansverksamhet. Utlåningsverksamheten består av kreditgivning till marknadsmissiga villkor inom och utanför Norden för projekt som är av ömsesidigt intresse för Norden och låntagarlandet. Finansverksamheten består av likviditetsförvaltning och förvaltning av placeringar i finansiella investeringsportföljer.

	Utlåning	Likviditet	Placeringar	Totalt	Utlåning	Likviditet	Placeringar	Totalt
			i finansiella				i finansiella	
			investerings-				investerings-	
			portföljer				portföljer	
	2003	2003	2003	2003	2002	2002	2002	2002
Räntenetto	69 523	15 354	70 552	155 429	62 371	10 920	76 430	149 721
Provisionsintäkter och								
erhållna avgifter	4 753	123	-	4 876	5 347	274	-	5 621
Provisionskostnader och								
erlagda avgifter	-76	-1 394	-	-1 470	-14	-1 190	-	-1 204
Resultat av finansiella								
transaktioner	396	12 628	1 545	14 569	901	889	11 213	13 003
Valutakursdifferenser	-	-23	-	-23	-	-44	-	-44
Administrationskostnader,								
av- och nedskrivningar	-19 274	-941	-2 139	-22 354	-18 739	-1 082	-2 172	-21 993
Reservering för befarade								
kreditförluster	307	-	-	307	-3 475	-	-	-3 475
Årets överskott	55 629	25 747	69 958	151 334	46 392	9 767	85 472	141 631
Tillgångar	10 588 906	4 427 740	1 649 610	16 666 256	10 192 059	4 215 892	1 540 050	15 948 001

Sekundärt rapporteringssegment – geografiskt segment

(Beloppen i 1 000 EUR)

Inom Norden deltar banken i finansieringen av gränsöverskridande investeringar och av projekt inom näringslivet som berör flera nordiska länder. Kärnan i NIB:s utlåning utanför Norden är lån under bankens projektinvesteringslåneordning för projekt på tillväxtmarknaderna. NIB beviljar även lån till projekt inom OECD-området och Baltikum.

I tabellen nedan redovisas för låntagarnas regiontillhörighet.¹⁾

	2003	2002
	Räntenetto	Räntenetto
Nordiska lån		
Danmark	4 880	4 853
Finland	14 233	12 199
Island	2 205	2 607
Norge	5 336	4 791
Sverige	19 678	14 493
Nordiska lån totalt	46 332	38 943

	2003	2002
	<i>Räntenetto</i>	<i>Räntenetto</i>
Internationella lån		
Afrika	2 049	1 694
Asien	7 518	8 932
Baltikum och Polen	3 965	3 861
Central- och Östeuropa	2 523	3 303
Latinamerika	5 217	4 039
Mellanöstern	1 442	1 578
Västeuropa	477	21
Internationella lån totalt	23 191	23 428
Räntenetto för utlåningen totalt	69 523	62 371

1) Enligt låntagarkoncernens hemland.

(2) RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER

(Beloppen i 1 000 EUR)

<i>Ränteintäkter</i>	2003	2002
Likvida medel	81 353	82 202
Placeringar hos kreditinstitut över 6 mån.	1 677	2 516
Fordringsbevis över 6 mån.	54 851	49 354
Utestående lån	331 005	394 359
Övriga ränteintäkter	454	64
Ränteintäkter totalt	469 341	528 496
Räntekostnader		
Kortfristig upplåning från kreditinstitut	5 498	5 289
Långfristig upplåning från kreditinstitut	2 339	2 304
Upplåning mot skuldbevis	653 899	679 771
Swapkontrakt och övrigt, netto	-356 623	-317 844
Upplåningskostnader	8 798	9 254
Räntekostnader totalt	313 912	378 775

(3) PROVISIONSINTÄKTER OCH ERHÅLLNA AVGIFTER

(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Reserveringsprovisioner	1 997	1 795
Uppburna avgifter vid utbetalning av lån	2 114	3 057
Garantiprovisioner	172	180
Överkurser vid i förtid återbetalade lån	470	423
Provisioner för utlåning av fordringsbevis	123	166
Provisionsintäkter och erhållna avgifter totalt	4 876	5 621

(4) RESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Fordringsbevis i tradingportföljen, realiserade vinster och förluster	7 443	216
Fordringsbevis i tradingportföljen, orealiserade vinster och förluster	-3 976	12 264
Anpassning till säkringsredovisning av verkligt värde, orealiserade vinster och förluster	5 427	1 396
Värdeförändringar av icke-säkrande derivatinstrument, orealiserade vinster och förluster	2 794	-1 400
Återköp av egna obligationer, övrigt	2 880	526
Resultat av finansiella transaktioner totalt	14 569	13 003

NOTER TILL BOKSLUTET

(5) ADMINISTRATIONSKOSTNADER

(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Personalkostnader	13 845	13 454
Pensionspremier för finsk statspension	2 786	2 612
Övriga pensionspremier	678	654
Kostnader för verksamhetslokaler	900	760
Övriga administrationskostnader	7 076	7 174
Kostnadstäckning, NDF, NEFCO	-879	-754
Kostnadstäckning, hyresintäkter och övriga administrativa intäkter	-991	-707
Totalt	23 415	23 193
Värdlandsersättning enligt överenskommelse med finska staten	-3 662	-3 500
Netto	19 753	19 693
Medelantalet anställda	147	143

Personalens genomsnittsålder var 43 år och den genomsnittliga anställningstiden var 9 år.

Ersättningar till styrelse, kontrollkommitté och ledande befattningshavare

Ersättning till styrelse och kontrollkommitté fastställs av Nordiska ministerrådet. Ersättning till bankens ledande befattningshavare fastställs av styrelsen och ges i form av fast lön samt sedvanliga löneför-
måner.

Ersättning till styrelsens ordförande, styrelsen, verkställande direktören och kontrollkommittén framgår av nedanstående tabell:

(Beloppen i EUR)

	2003	2002
	Ersättning/arvode	Ersättning/arvode
Styrelsens ordförande	12 089	12 030
Övriga styrelseledamöter	78 163	75 544
Verkställande direktören	364 907	330 191
Kontrollkommittén	18 792	18 144

Ledande befattningshavare har möjlighet till lån från banken på räntevillkor som är lika för samtliga anställda i banken och som följer grundräntan som fastställs av finska finansministeriet.

Pensionsförmånerna till ledande befattningshavare utgår enligt villkor för finsk statspension med vissa tillägg.

Hyresavtal

NIB verkar i egen kontorsfastighet i Helsingfors. Av lokalernas totalareal på 18 500 m² är 1 000 m² uthyrda. Därutöver hyr banken 837 m² kontorsutrymmen.

(6) BEFARADE KREDITFÖRLUSTER OCH KONSTATERADE KREDITFÖRLUSTER

(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Konstaterade förluster täckta med tidigare avsatta medel	2 857	-
Återförda tidigare gjorda reserveringar som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-3 500	-
Årets reservering avseende befarade kreditförluster	988	3 711
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för befarade kreditförluster	-652	-237
Reservering för befarade kreditförluster, netto	-307	3 475

Se även not 8.

(7) FINANSIELLA PLACERINGAR

Fordringsbevisen hade följande motparter:
(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Stater	569	570
Offentliga samfund	52	35
Övriga	633	365
Fordringsbevis totalt	1 254	970

Dessa fordringsbevis löper med fast ränta.

Bankens innehav av fordringsbevis fördelade sig enligt följande:
(Beloppen i miljoner EUR)

	Bokfört värde		Verkligt värde	
	2003	2002	2003	2002
Tradingportföljen	361	279	361	279
Held-to-maturity-portföljen	893	691	936	740
Fordringsbevis totalt	1 254	970	1 297	1 019

(8) UTESTÅENDE LÅN OCH GARANTIÅTAGANDEN

Utestående lån redovisas netto efter avdrag för befarade och konstaterade kreditförluster.

Utestående lån fördelar sig enligt följande på bankens fyra låneordningar:
(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Ordinarie lån		
Investeringslån i Norden	8 219	7 819
Regionallån i Norden	87	100
Investeringslån utanför Norden	130	65
Anpassning till säkringsredovisning	45	56
Totalt	8 481	8 040
Projektinvesteringslån (PIL)		
Afrika	247	242
Asien	701	815
Baltikum och Polen	402	355
Central- och Östeuropa	135	144
Latinamerika	389	336
Mellanöstern	126	147
Anpassning till säkringsredovisning	6	9
Totalt	2 006	2 048
Miljöinvesteringslån (MIL)	17	1
Baltiska investeringslån (BIL)	18	21
Utestående lån totalt	10 522	10 110

Utestående lån med rörlig ränta uppgår till 9 081 miljoner EUR (8 612) medan 1 391 miljoner EUR (1 433) är bundet till fast ränta. Utställda garantier inom den ordinarie låneramen uppgick den 31 december 2003 till 28,6 miljoner EUR (32,0).

NOTER TILL BOKSLUTET

Reserveringar för kreditförluster

Från bankens utestående lån har avdragits sammanlagt 4,8 miljoner EUR (8,4) i reserveringar för kreditförluster. 1,8 miljoner EUR (2,9) utgjorde reserveringar för projektinvesteringslån. I balansräkningen har ändringarna i reserveringar för kreditförluster varit följande:

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Reservering 1/1	8,4	5,3
Årets reservering för befarade kreditförluster	1,0	3,7
Återförd, ej längre erforderlig reservering	-1,3	-0,2
Konstaterade förluster täckta med tidigare avsatta reserveringar	-2,9	-
Valutakursomräkningar	-0,4	-0,4
Reservering 31/12	4,8	8,4

Se även not 6.

Reservering för kreditförluster fördelar sig enligt följande:

(Beloppen i miljoner EUR)

<i>Fördelning per låneordning:</i>	2003	2002
Ordinarie lån i Norden		
Investeringslån i Norden	3,0	5,5
Projektinvesteringslån		
Asien	0,2	0,4
Central- och Östeuropa	0,2	0,9
Latinamerika	1,3	1,6
Reservering totalt	4,8	8,4

Per 31 december 2003 hade banken inga oreglerade fordringar inom ordinarie lån i Norden (dvs. fordringar inom ordinarie lån med en betalningsförsening som överskrider 90 dagar). År 2002 uppgick siffran till 3,7 miljoner EUR. Per 31 december 2003 hade banken oreglerade fordringar om 17,8 miljoner EUR (21,6) inom projektinvesteringslån.

Den 31 december 2003 uppgick avtalade, ej utbetalade lån till följande belopp:

(Beloppen i miljoner EUR)

<i>Avtalade, ej utbetalade lån</i>	2003	2002
Ordinarie lån	254	184
Projektinvesteringslån	633	862
Miljöinvesteringslån	90	48
Avtalade, ej utbetalade lån totalt	978	1 093

I de angivna beloppen av avtalade, ej utbetalade lån ingår lån till betydande belopp där vissa villkor, främst räntevillkor, ännu kan vara föremål för slutligt godkännande och kan därmed inte betraktas som bindande utfästelser för banken.

Utlåningen fördelad på valutaslag

(Nominella belopp i miljoner EUR)

Valuta	Ordinarie lån		PIL-lån		Totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Nordiska valutor	2 716	2 504	3	4	2 719	2 508
EUR	4 093	3 517	435	321	4 558	3 853
USD	1 517	1 831	1 522	1 669	3 041	3 503
Övriga valutor	110	132	40	46	154	182
Totalt	8 436	7 983	2 001	2 040	10 472	10 045
<i>Anpassning till säkringsredovisning</i>	45	56	6	9	51	65
Utestående lån totalt	8 481	8 040	2 006	2 048	10 522	10 110

I totalbeloppet ingår även miljöinvesteringsslån (MIL) för 17 miljoner EUR (0,7) och baltiska investeringsslån (BIL) för 18 miljoner EUR (21).

Sektorfördelning

(Beloppen i miljoner EUR)

Utestående lån per 31/12 2003	2003		2002	
Tillverkning	4 317	41 %	4 204	42 %
Energi	2 494	24 %	2 334	23 %
Transport och kommunikation	1 526	15 %	1 592	16 %
Handel och tjänster	719	7 %	656	6 %
Bank och finans ¹⁾	682	6 %	647	6 %
Regionallån	87	1 %	100	1 %
Övrigt	647	6 %	513	5 %
<i>Anpassning till säkringsredovisning</i>	51	0 %	65	1 %
Totalt	10 522	100 %	10 110	100 %
Utbetalade lån	2003		2002	
Tillverkning	637	34 %	550	33 %
Energi	491	27 %	492	30 %
Transport och kommunikation	290	16 %	267	16 %
Handel och tjänster	183	10 %	120	7 %
Bank och finans ¹⁾	123	7 %	116	7 %
Regionallån	-	0 %	11	1 %
Övrigt	117	6 %	92	6 %
Totalt	1 841	100 %	1 648	100 %

¹⁾ Bankens finansiella intermediärer.

NOTER TILL BOKSLUTET

Utlån timers och utställda garantiers fördelning på olika typer av säkerhet

I följande tabell visas utlåningen inklusive utestående garantiåtaganden fördelad enligt säkerhet:
(Beloppen i miljoner EUR)

<i>Per 31/12 2003</i>	<i>Belopp</i>	<i>%-andel</i>
Lån till eller garanterade av stater		
lån till eller garanterade av medlemsländer	189	1,8
lån till eller garanterade av övriga länder	1 421	13,5
Lån till eller garanterade av kommuner i medlemsländer	294	2,8
Lån till eller garanterade av företag ägda till 50 % eller mer av medlemsländer eller kommuner i medlemsländer	628	6,0
Lån till eller garanterade av bank	618	5,9
Övriga lån		
mot pant eller annan realsäkerhet	460	
mot negativ klausul och andra åtaganden	4 992	
mot moderbolagsgaranti och andra garantier	1 855	69,6
Lån utan säkerhet	43	0,4
Totalt	10 500	100,0

Anpassning till säkringsredovisning

51

Utestående lån (inklusive garantier) totalt

10 551

<i>Per 31/12 2002</i>	<i>Belopp</i>	<i>%-andel</i>
Lån till eller garanterade av stater		
lån till eller garanterade av medlemsländer	222	2,2
lån till eller garanterade av övriga länder	1 529	15,2
Lån till eller garanterade av kommuner i medlemsländer	322	3,2
Lån till eller garanterade av företag ägda till 50 % eller mer av medlemsländer eller kommuner i medlemsländer	742	7,4
Lån till eller garanterade av bank	546	5,4
Övriga lån		
mot pant eller annan realsäkerhet	516	
mot negativ klausul och andra åtaganden	4 518	
mot moderbolagsgaranti och andra garantier	1 626	66,1
Lån utan säkerhet	58	0,6
Totalt	10 077	100,0

Anpassning till säkringsredovisning

65

Utestående lån (inklusive garantier) totalt

10 142

Medlemsländerna garanterar projektinvesteringsslån (PIL) upp till följande belopp per 31 december 2003:

(Beloppen i 1 000 EUR)

<i>Medlemsland</i>	<i>Garantibelopp</i>	<i>%-andel</i>
Danmark	391 225	21,7
Finland	357 094	19,8
Island	16 139	0,9
Norge	340 991	19,0
Sverige	694 551	38,6
Totalt	1 800 000	100,0

Medlemsländerna garanterar miljöinvesteringsslån (MIL) upp till följande belopp per 31 december 2003:
(Beloppen i 1 000 EUR)

<i>Medlemsland</i>	<i>2003</i>		<i>2002</i>	
	<i>Garantibelopp</i>	<i>%-andel</i>	<i>Garantibelopp</i>	<i>%-andel</i>
Danmark	72 600	24,2	24 000	24,0
Finland	53 200	17,7	16 600	16,6
Island	3 300	1,1	1 100	1,1
Norge	63 500	21,2	19 500	19,5
Sverige	107 400	35,8	38 800	38,8
Totalt	300 000	100,0	100 000	100,0

Medlemsländerna garanterar baltiska investeringslån (BIL) upp till följande belopp per 31 december 2003:
(Beloppen i 1 000 EUR)

<i>Medlemsland</i>	<i>Garantibelopp</i>	<i>%-andel</i>
Danmark	13 380	22,3
Finland	11 700	19,5
Island	630	1,0
Norge	11 340	18,9
Sverige	22 950	38,3
Totalt	60 000	100,0

(9) IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR

Bankens immateriella tillgångar uppgick till 2,6 miljoner EUR (2,0).

Per bokslutsdatum, den 31 december 2003, uppgick anskaffningsvärdet för byggnader och jordområden i eget bruk efter planenliga avskrivningar på byggnader i balansräkningen till 30,3 miljoner EUR (31,0). Bostads- och andra aktier och andelar har i balansräkningen ett värde om 1,1 miljon EUR (1,1). Inventarier och andra materiella tillgångar har i balansräkningen ett värde om 3,2 miljoner EUR (1,9).

(10) AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

(Beloppen i 1 000 EUR)

	<i>2003</i>	<i>2002</i>
Immateriella tillgångar	761	438
Materiella tillgångar		
Byggnader	670	670
Maskiner och inventarier	1 169	1 192
Totalt	2 600	2 300

NOTER TILL BOKSLUTET

(11) ÖVRIGA TILLGÅNGAR

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Derivatkontrakt ingår i övriga tillgångar:		
Rörlig ränta, nominellt belopp	6 511	5 928
Fast ränta, nominellt belopp	11 032	11 013
Nominellt belopp totalt	17 543	16 941
Nettoredovisning av nominellt belopp per derivatkontrakt	-16 987	-16 593
Derivatfordringar, netto¹⁾	556	348
<i>Anpassning till såringsredovisning och värdeförändringar av icke-sårande derivatinstrument</i>	831	813
Derivatinstrument	1 387	1 161
Övrigt	5	5
Totalt	1 393	1 166

¹⁾ Inklusive aktiverade swaparvoden.

Derivatkontrakten upptas i balansen till verkligt värde netto per swapkontrakt, så att de swapkontrakt som har ett positivt verkligt värde netto utgör en swapfordran, medan de swapkontrakt som har ett negativt verkligt värde netto utgör en swapskuld i balansräkningen.

(12) UTESTÅENDE UPPLÅNING MOT SKULDBEVIS JÄMTE SWAPKONTRAKT

Bankens upplåning var vid utgången av året fördelad på valutorna i tabellen nedan. Tabellen beskriver även upplåningens valutafördelning efter ingångna swapkontrakt.

(Beloppen i miljoner EUR)

Valuta	Upplåning		Swapkontrakt skuld/fordran		Nettovaluta	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Nordiska valutor	1 246	1 492	1 544	1 102	2 790	2 593
EUR	928	1 276	5 112	3 799	6 040	5 075
USD	3 695	2 925	130	1 658	3 825	4 582
JPY	1 839	2 139	-1 796	-2 080	43	59
GBP	2 379	2 615	-2 364	-2 597	15	18
HKD	535	796	-535	-796	-	-
Övriga valutor	1 584	893	-1 541	-850	43	43
Totalt	12 205	12 134	550	235	12 755	12 370
<i>Anpassning till såringsredovisning och värdeförändringar av icke-sårande derivatinstrument</i>	882	1 016	-844	-959	37	57
Swaparvoden	-	-	174	144	174	144
Utestående upplåning totalt	13 087	13 150	-121	-580	12 966	12 570

Tabellen ovan inkluderar 249 (224) lånetransaktioner till ett värde om 8 934 miljoner EUR (8 877) under bankens *euro medium term note*-program, 4 (8) lånetransaktioner till ett värde om 176 miljoner EUR (234) under bankens svenska *medium term note*-program och 2 (1) lånetransaktioner till ett värde om 1 584 miljoner EUR (954) under bankens amerikanska *medium term note*-program. Banken har etablerade *commercial paper*-program i Europa på 600 miljoner USD och i USA på likaså 600 miljoner USD.

Av emissionslånen har 1 571 miljoner EUR (1 869) upptagits med rörlig ränta medan 10 375 miljoner EUR (9 984) upptagits till fast ränta. Övrig upplåning 259 miljoner EUR (281) löper med fast ränta. Banken hade per balansdatum ingått avtal om framtida upplåning av 20,0 miljoner EUR (272,6) i form av 2 (9) upplåningstransaktioner i euro, vilkas genomsnittliga löptid uppgår till 25,0 år (10,4).

(13) ÖVRIGA SKULDER

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Derivatkontrakt ingår i övriga skulder:		
Rörlig ränta, nominellt belopp	16 740	15 758
Fast ränta, nominellt belopp	1 352	1 419
Nominellt belopp totalt	18 092	17 177
Nettoredovisning av nominellt belopp per derivatkontrakt	-16 812	-16 451
Derivatskulder, netto ¹⁾	1 280	726
Anpassning till säkringsredovisning och värdeförändringar av icke-säkrande derivatinstrument	-13	-144
Derivatinstrument	1 267	582
Övrigt	15	4
Totalt	1 282	586

¹⁾ Inklusive swaparvoden.

Derivatkontrakten upptas i balansen till verkligt värde netto per swapkontrakt, så att de swapkontrakt som har ett positivt verkligt värde netto utgör en swapfordran, medan de swapkontrakt som har ett negativt verkligt värde netto utgör en swapskuld i balansräkningen.

(14) GRUNDKAPITAL – INBETALAT GRUNDKAPITAL

Av grundkapitalet har medlemsländerna tecknat följande belopp:

(Beloppen i miljoner EUR)

Medlemsland	2003	%-andel
Danmark	881,1	22,0
Finland	765,8	19,2
Island	38,6	1,0
Norge	793,1	19,8
Sverige	1 521,4	38,0
Totalt	4 000,0	100,0

Medlemsländernas andel av inbetalat kapital är följande:

(Beloppen i miljoner EUR)

Medlemsland	2003	%-andel
Danmark	89,2	22,1
Finland	74,4	18,4
Island	3,9	1,0
Norge	77,1	19,1
Sverige	159,5	39,5
Totalt	404,3	100,0

(15) RESERVFOND

Vid utgången av år 2002 uppgick reservfonden till 554,0 miljoner EUR. Av räkenskapsårets överskott för år 2002 överfördes till reservfonden 91,0 miljoner EUR. Vid utgången av år 2003 uppgår reservfonden till 645,0 miljoner EUR eller 16,1 % av grundkapitalet.

NOTER TILL BOKSLUTET

(16) KREDITRISKFONDER

Den allmänna kreditriskfonden som redovisas under eget kapital och som uppbyggts med avsättningar av tidigare räkenskapsperioders överskott är avsedd att täcka icke identifierade, exceptionella kreditförluster. Den allmänna kreditriskfonden utgör tillsammans med reservfonden bankens allmänna reserver.

Den allmänna kreditriskfonden uppgick år 2003 till 337,0 miljoner EUR. Av räkenskapsårets överskott föreslår styrelsen en överföring om 20,0 miljoner EUR till denna fond.

I enlighet med bankens stadgar § 6A, har banken etablerat en särskild kreditriskfond för projekt-investeringslåneordningen för att i första hand täcka bankens egen risk vid denna låneordning. År 2003 uppgår denna fond till 98,2 miljoner EUR.

De nya riktlinjerna för återopandhet av medlemsländernas garantier, som träder i kraft den 1 juli 2004, innebär att banken själv svarar för 100 % av uppkomna förluster under enskilda PIL-lån upp till det belopp som vid envar tidpunkt finns avsatt i den särskilda kreditriskfonden för PIL. Först därefter kommer styrelsen att återropa medlemsländernas garantier. Bankens styrelse har beslutat föreslå betydande årliga avsättningar till kreditriskfonden PIL under de närmaste 3–5 åren. Av räkenskapsårets överskott föreslår styrelsen en överföring om 90,0 miljoner EUR till denna fond.

Utöver detta har banken under eget kapital byggt upp en fond på 4,3 miljoner EUR för HIPC-programmet, *Debt Initiative for Heavily Indebted Poor Countries*.

Sammanlagt utgör dessa kreditriskfonder 439,5 miljoner EUR per 31 december 2003.

(17) ANSVARSFÖRBINDELSER OCH ÅTAGANDEN

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Utställda garantier (not 8)	29	32
Avtalade, icke utbetalade lån (not 8)	978	1 093
Upplåningsåtaganden	20	273
Aktieteckning i <i>European Investment Fund</i> , icke betalad del	4	4
Erhållna och utställda panter för exponering av derivatkontrakt		
Erhållna panter ¹⁾	162	161
Utslällda panter ²⁾	255	1

¹⁾ Verkligt värde.

²⁾ Bokföringsvärde.

(18) VERKLIGT VÄRDE FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003		2002	
	Verkligt värde		Verkligt värde	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Likvida medel	2 997	2 997	-	-
Långfristiga placeringar				
hos kreditinstitut	124	124	-	1
Fordringsbevis	1 254	1 297	43	49
Övriga placeringar i				
finansiella instrument	8	8	-	-
Utestående lån	10 522	10 526	4	23
Derivatinstrument, netto	1 387	1 387	-	-
			47	73
Skulder				
Kortfristig upplåning från				
kreditinstitut	252	252	-	-
Långfristig upplåning från				
kreditinstitut	114	114	-	1
Emissionslån	12 822	12 826	4	3
Övrig upplåning	264	264	-	-
Derivatinstrument, netto	1 267	1 267	-	-
			4	4
Netto			43	69

(19) FÖRFALLOPROFIL

(Beloppen i miljoner EUR)

I tabellen nedan presenteras tillgångarna och skulderna enligt kvarvarande löptid uträknat från balansdagen till maturitet. Möjlighet till förtida återbetalning beaktas i fråga om derivatkontrakt och upplåningstransaktioner. Utestående lån däremot rapporteras enligt den sista möjliga amorteringsdagen. Tillgångar och skulder som inte har en avtalad förfallodag samt alla värdejusteringar redovisas under posten odefinierat. Se även noterna 11 och 13.

	0-6 månader	6-12 månader	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Odefi- nierat	Totalt
Tillgångar							
Likvida medel	717	147	1 956	71	105	1	2 997
Finansiella placeringar							
Placeringar hos kreditinstitut	67	57	-	-	-	-	124
Fordringsbevis	69	12	693	395	82	5	1 254
Övrigt	-	-	-	-	-	8	8
	136	69	693	395	82	13	1 387
Utlåning							
Utestående lån	436	508	4 806	4 057	664	51	10 522
Immateriella tillgångar	-	-	-	-	-	3	3
Materiella tillgångar	-	-	-	-	-	35	35
Övriga tillgångar							
Derivatinstrument							
Kapitalfordran ¹⁾	770	767	3 797	1 265	1 111	831	8 542
Kapitalskuld	-698	-709	-3 624	-1 234	-889	-	-7 155
	72	58	173	32	222	831	1 387
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	5	5
Upplupna räntor och provisioner	-	-	-	-	-	331	331
Summa tillgångar	1 361	782	7 628	4 554	1 073	1 268	16 666

	0-6 månader	6-12 månader	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Odefi- nierat	Totalt
Skulder och eget kapital							
Skulder							
Upplåning från kreditinstitut							
Kortfristig	252	-	-	-	-	-	252
Långfristig	57	57	-	-	-	-	114
	309	57	-	-	-	-	367
Upplåning mot skuldbevis	1 009	1 206	6 653	1 425	1 912	882	13 087
Övriga skulder							
Derivatinstrument							
Kapitalfordran	-392	-843	-5 961	-1 302	-1 160	-13	-9 671
Kapitalskuld	407	929	6 655	1 538	1 408	-	10 938
	15	87	694	236	248	-13	1 267
Övriga skulder	-	-	-	-	-	15	15
Upplupna räntor och provisioner	-	-	-	-	-	282	282
Summa skulder	1 334	1 350	7 347	1 660	2 160	1 165	15 017
Eget kapital	-	-	-	-	-	1 650	1 650
Summa skulder och eget kapital	1 334	1 350	7 347	1 660	2 160	2 815	16 666
Netto under perioden	27	-568	280	2 894	-1 087	-1 546	-
Kumulativt netto under perioden	27	-541	-261	2 634	1 546	-	-

¹⁾ Inklusive swaparvoden.

NOTER TILL BOKSLUTET

(20) DEN GENOMSNITTLIGA BALANSRÄKNINGEN

(Beloppen i miljoner EUR)

	2003	2002
Tillgångar		
Likvida medel	3 578	2 896
Finansiella placeringar		
Placeringar hos kreditinstitut	123	83
Fordringsbevis	1 101	872
Övrigt	2	6
	1 226	961
Utlåning		
Utestående lån, netto efter reserveringar för kreditförluster	10 197	10 021
Immateriella tillgångar	2	2
Materiella tillgångar	34	35
Övriga tillgångar		
Derivatinstrument	1 202	919
Övriga tillgångar	13	22
	1 215	941
Upplupna räntor och provisioner	341	369
Summa tillgångar	16 594	15 225
Skulder och eget kapital		
<i>Skulder</i>		
Upplåning från kreditinstitut		
Kortfristig upplåning från kreditinstitut	280	242
Långfristig upplåning från kreditinstitut	121	83
	401	325
Upplåning mot skuldbevis		
Emissionslån	13 145	12 213
Övrig upplåning	269	282
	13 413	12 495
Övriga skulder		
Derivatinstrument	877	573
Övriga skulder	6	8
	883	582
Upplupna räntor och provisioner	301	331
Summa skulder	14 999	13 733
<i>Eget kapital</i>	1 594	1 492
Summa skulder och eget kapital	16 594	15 225

Den genomsnittliga balansräkningen är uträknad på månatlig basis.

(21) KASSAFLÖDESANALYS

(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Årets överskott	151 334	141 631
Periodiserade upplåningskostnader	8 798	9 254
Marknadsvärdejustering, tradingportföljen	6 364	-12 315
Av- och nedskrivningar på immateriella och materiella tillgångar	2 600	2 300
Förändring i upplupna räntor och provisioner (tillgångar)	23 805	44 633
Förändring i upplupna räntor och provisioner (skulder)	-32 219	-52 346
Reservering för befarade kreditförluster	-307	3 475
Anpassning till säkringsredovisning och värdeförändringar av icke-säkrande derivatinstrument	-8 221	4
Övriga justeringar av årets överskott	57	665
Kassaflöde från rörelsen	152 211	137 300

Specifikation av förändringen i nettolikviditet per 31/12:
(Beloppen i 1 000 EUR)

	2003	2002
Kassa och banktillgodohavanden	10 430	5 651
Kortfristiga placeringar hos kreditinstitut	575 337	1 387 804
Likvida fordringsbevis med rörlig ränta	2 410 902	1 833 851
Likvida medel	2 996 669	3 227 307
Kortfristig upplåning från kreditinstitut	-252 373	-280 749
Nettolikviditet	2 744 295	2 946 558
Förändring i nettolikviditet	-202 262	305 521

(22) VALUTAKURSER

	EUR-kurs per 31/12 2003	EUR-kurs per 31/12 2002
DKK Danska kronor	7,4450	7,4288
ISK Isländska kronor	89,46	84,74
NOK Norska kronor	8,4141	7,2756
SEK Svenska kronor	9,0800	9,1528
AUD Australiska dollar	1,6802	1,8556
CAD Kanadensiska dollar	1,6234	1,6550
CHF Schweiziska franc	1,5579	1,4524
CZK Tjeckiska kronor	32,410	31,577
EEK Estniska kronor	15,6466*	15,6466*
GBP Brittiska pund	0,7048	0,6505
HKD Hongkong-dollar	9,8049	8,1781
JPY Japanska yen	135,05	124,39
LVL Lettiska lati	0,6725	0,6140
NZD Nyzeeländska dollar	1,9244	1,9975
PLN Polska zloty	4,7019	4,0210
SDR Särskilda dragningsrätter	0,84823**	0,77408**
SGD Singapore-dollar	2,1450	1,8199
SKK Slovakiska kronor	41,170	41,503
TWD Taiwan-dollar	42,82379**	36,33226**
USD Amerikanska dollar	1,2630	1,0487
ZAR Sydafrikanska rand	8,3276	9,0094

* Fast växelkurs till euro.

** Kursen uträknad så att marknadskursen i USD/valutan givit EUR/valutan.

Till Kontrollkommittén för Nordiska Investeringsbanken

I egenskap av revisorer utsedda av Kontrollkommittén för Nordiska Investeringsbanken har vi granskat bankens årsredovisning, räkenskaper och förvaltning för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med internationella revisionsrekommendationer utfärdade av *International Federation of Accountants*. Detta innebär att vi har pla-

nerat och utfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i årsredovisningen. I en revision ingår även att pröva tillämpade redovisningsprinciper och väsentliga bedömningar samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vår revision innefattar även en bedömning av om styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av banken utförts i enlighet med dess stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Enligt vår uppfattning ger årsredovisningen en rättvisande bild av Nordiska Investeringsbankens finansiella ställning den 31 december 2003 och resul-

tatet och kassaflödet av dess verksamhet för år 2003 i enlighet med internationella redovisningsprinciper som antagits av *International Accounting Standards Board*. Vi anser även att styrelsen och verkställande direktören förvaltat Bankens angelägenheter i enlighet med dess stadgar.

Helsingfors den 5 mars 2004

Kristian Hallbäck

CGR-revisor

Ernst & Young, Helsingfors

Torbjörn Hanson

Auktoriserad revisor

Ernst & Young, Stockholm

Till Nordiska ministerrådet

Kontrollkommitténs för Nordiska Investeringsbanken berättelse över revisionen av bankens förvaltning och räkenskaper.

I enlighet med § 13 i stadgarna för Nordiska Investeringsbanken utsedda att kontrollera bankens verksamhet och svara för revisionen av banken, avger vi efter att ha slutfört vårt uppdrag för år 2003 följande berättelse:

Kontrollkommittén har sammanträtt under räkenskapsåret och efter att bankens årsredovisning upprättats, varvid erforderliga kontroll- och granskningsåtgärder vidtagits. Bankens årsredovisning

har genomgått vid möte i Helsingfors den 5 mars 2004. I sitt arbete har kontrollkommittén erhållit den information och vidtagit de granskningsåtgärder, som kommittén ansett erforderliga för att bedöma bankens risksituation. Vi har tagit del av den revisionsberättelse, som avgivits av de av kontrollkommittén utsedda fackrevisorerna den 5 mars 2004.

På basis av vår revision konstaterar vi,

- att bankens verksamhet under räkenskapsåret bedrivits i överensstämmelse med stadgarna och
- att årsredovisningen ger en rättvisande bild av bankens ställning 31/12 2003 samt av resultatet av

bankens verksamhet och av finansieringen under år 2003. Räkenskapsårets överskott enligt resultaträkningen uppgår till 151 334 450,72 EUR.

Vi tillstyrker för Nordiska ministerrådet,

- att den av styrelsen föreslagna disponeringen av räkenskapsårets överskott godkänns,
- att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,
- att styrelsens förslag till utdelning till ägarna godkänns samt,
- att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen av bankens angelägenheter under det av oss granskade räkenskapsåret.

Helsingfors den 5 mars 2004

Bill Fransson

Jónína Bjartmarz

Olavi Ala-Nissilä

Trond Helleland

Per Kaalund

Riitta Prusti

Gitte Seeberg

Tuve Skånberg

Guðmundur Snorrason

Anders Talleraas

KONTROLLKOMMITTÉN

Kontrollkommittén kontrollerar att bankens verksamhet bedrivs i överensstämmelse med stadgarna. Kommittén svarar för revisionen och avger årligen revisionsberättelse till Nordiska ministerrådet.

Kommittén består av tio ledamöter, som utses för en period av

högst två år. En representant för varje nordiskt land utses av Nordiska ministerrådet och fem representanter utses av Nordiska rådet.

Kontrollkommittén sammanträder i regel två gånger årligen i anslutning till att delårs- och årsboksluten görs upp.

DANMARK **Gitte Seeberg** folketingsmedlem
Per Kaalund folketingsmedlem

FINLAND **Olavi Ala-Nissilä** riksdagsledamot
Riitta Prusti f.d. riksdagsledamot

ISLAND **Guðmundur Snorrason** auktoriserad revisor (ordförande 04/05)
Jónína Bjartmarz alltingsledamot

NORGE **Anders Talleraas** dagligleder, sivilingenior
Trond Helleland stortingsrepresentant

SVERIGE **Bill Fransson** verkställande direktör (ordförande 03/04)
Tuve Skånberg riksdagsledamot

FACKREVISORER UTSEDDA AV KONTROLLKOMMITTÉN

Kristian Hallbäck CGR, Ernst & Young, Helsingfors
Torbjörn Hanson auktoriserad revisor, Ernst & Young, Stockholm

Per-Olof Johansson CGR, Ernst & Young, Helsingfors
kontrollkommitténs sekreterare

STYRELSEN

Styrelsen utövar bankens samtliga befogenheter, men kan i den utsträckning som anses ändamålsenlig delegera dem till verkställande direktören. Styrelsen fattar beslut i utlånings- och finansärenden samt i administrativa frågor.

Styrelsen består av tio ledamöter. Varje medlemsland utser två

ledamöter för en period av högst fyra år. Därutöver utses två suppleanter. Ordförande- och vice ordförandeposterna växlar mellan representanter för staterna för en period av två år.

Styrelsen sammanträder ca åtta gånger årligen.

DANMARK

Ib Katznelson
från 1/6 1996,
administrationschef,
Økonomi- og
Ehrvervsministeriet

Lars Kolte
från 1/8 2002,
direktør, Eksport
Kredit Fonden

Suppleanter:
Hans Denkov
afdelingschef, Danmarks
Nationalbank
William Friis-Møller
ambassadør

FINLAND

Bo Göran Eriksson
från 1/4 1998,
överdirektör,
Handels- och
industriministeriet

Kristina Sarjo
från 1/7 2003,
finansråd,
Finansministeriet
(Seppo Suokko
till 30/6 2003,
finansråd)

Suppleanter:
Risto Paaermaa
industriråd, bitr. avd. chef,
Handels- och industriministeriet
Seppo Suokko
från 1/7 2003, finansråd
(Tytti Noras
till 30/6 2003, lagstiftningsråd,
Finansministeriet)

ISLAND

Bolli Thor Bollason
från 1/6 2002,
avdelningschef,
Finansministeriet
(styrelsens vice
ordförande)

Thorsteinn Ólafsson
från 1/7 1996,
direktör

Suppleanter:
Páll Magnússon
politisk rådgivare,
Handels- och industri-
ministeriet
Ragnheiður E. Árnadóttir
politisk rådgivare,
Finansministeriet

NORGE

Eli Telhaug
från 1/6 1998,
ekspedisjonssjef,
Finansdepartementet

Arild Sundberg
från 1/6 1996,
tryggedirektør,
Rikstrygdeverket

Suppleanter:
Kari Gjesteby
direktør, Norges Bank
Peter Reine
avdelingsdirektør,
Finansdepartementet

SVERIGE

Claes de Neergaard
från 1/2 2003,
direktör
(styrelsens ordförande)
(Sven Hegelund
till 31/1 2003,
statssekreterare,
Finansdepartementet)

Bo Marking
från 1/6 1996,
direktör

Suppleanter:
Jan Landahl
överdirektör,
Ansvarskommittén,
Finansdepartementet
Lena Rooth
chef, Internationell
Affärsfinansiering,
Exportrådet

LEDNINGSGRUPPEN

Jón Sigurðsson

Verkställande direktör sedan 1994.
Fil.kand., Stockholms universitet;
M. Sc. Econ., London School of
Economics and Political Science.

Carl Löwenhielm

Vice verkställande direktör sedan 1996.
Chef för avdelningen för nordiska lån.
Civilekonom, Handelshögskolan
i Stockholm.

Erkki Karmila

Vice verkställande direktör sedan 1993.
Chef för avdelningen för internationella
lån. Vicehäradshövding, jur.lic., Åbo
universitet; Master of Laws (Harvard).

Bo Heide-Ottosen

Vice verkställande direktör sedan 1998.
Chef för finansavdelningen. Ansvarar
inom ledningsgruppen även för stabs-
funktionerna redovisning och budge-
tering samt IT. Cand.oecon., Århus
universitet; SEP, Stanford University;
PED, IMD.

Siv Hellén

Direktör sedan 1985.
Chefsjurist. Vicehäradshövding, jur. kand.,
Helsingfors universitet; eMBA, Helsingfors
Handelshögskola.

Oddvar Sten Rønsen

Direktör sedan 1993.
Chef för analysavdelningen. Ansvarar
inom ledningsgruppen även för finansiell
administration och planering samt leder
projektorganisationen för miljöfinansier-
ing inom den nordliga dimensionen.
B.A. (Econ.) Hon., Manchester Uni-
versity; M. Sc., Warwick University
Graduate Business School, England.

Juha Kotajoki

Direktör sedan 1996.
Chef för avdelningen för riskstyrning.
Ansvarar inom ledningsgruppen även
för bankens stabsfunktion personal och
kontor. Fil.kand., Åbo universitet.

NIBs ORGANISATION

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Jón Sigurðsson

STABSFUNKTIONER

Allmän juridik	Siv Hellén (medlem av ledningsgruppen)
Analysavdelningen och projektorganisationen för Nordliga dimensionen	Oddvar Sten Ronsen (medlem av ledningsgruppen)
Finansiell administration och planering	Christer Björklund
Information och PR	Jamima Löfström
Intern revision	Martin Gardberg
IT	Seija Hallavo
Personal och kontor	Christer Boije
Redovisning och budgetering	Stina Kontro
Riskstyrning	Juha Kotajoki (medlem av ledningsgruppen)

NORDISKA AVDELNINGEN

	Carl Löwenhielm (medlem av ledningsgruppen)
Danmark	Per Klaumann
Finland	Lars Selenius
Island	Guðmundur Ólason
Norge	Lars Fuglesang
Sverige	Lars Norén
Juridik	Ann Damström
Kreditenhets	Kenneth Grönholm

INTERNATIONELLA AVDELNINGEN

	Erkki Karmila (medlem av ledningsgruppen)
	Lars-Åke Olsson (ställf. för avdelningschefen)
Afrika och Mellanöstern	Jørgen D. Ilsoe
Asien	Søren Kjær Mortensen
Baltikum och Polen	Lauri Johnson
Central- och Östeuropa	Martin Relander
Latinamerika	Lars-Åke Olsson
Privatsektorprojekt	Tarja Kylänpää
Juridik	Mirja Koskimäki, Klaus Stubkjær, Ebbe Thalin
Kreditenhets	Liisa Niemelä

FINANSAVDELNINGEN

	Bo Heide-Ottosen (medlem av ledningsgruppen)
	Torben Nielsen (ställf. för avdelningschefen)
Upplåning	Kari Kukka
Kapitalförvaltning	Torben Nielsen
Finansanalys	Kaare Guttorm Andersen
Juridik	Sten Holmberg, Pernelle Skytte

Uppdaterade och närmare uppgifter om NIB:s personal finns på adressen www.nib.int

PERSONAL

NIB gör stora satsningar på personalens utveckling och välbefinnande. Personalpolitiken befäster det faktum att en motiverad personal utgör en viktig resurs för organisationens utveckling och goda resultat. Syftet med personalpolitiken är att skapa en attraktiv och professionellt stimulerande arbetsmiljö.

I slutet av år 2003 uppgick NIB:s personalstyrka till 147 personer jämfört med 144 året innan. Av personalen var 73 kvinnor och 74 män. Nationalitetsfördelningen framgår av figuren bredvid. Personalens genomsnittsålder var 43,2 år och den genomsnittliga anställningstiden var 8,9 år.

Utbildningsverksamheten var fortsättningsvis aktiv under år 2003. Antalet utbildningsdagar uppgick i genomsnitt till 6,8 per person. Denna siffra inkluderar såväl extern som intern utbildning. Den interna arbetsledarutbildningen kring temat kommunikation och ledarskap fortsatte under året. Kurser i presentations- och förhandlingsteknik samt företagsanalys arrangerades också. I språkundervisningen, som omfattade ett tiotal språk, deltog ca 90 personer. Undervisningen skedde främst i grupp. Den ökade satsningen på miljöinvesteringsprojekt i Ryssland bidrog till att antalet lektioner i ryska ökade. Utbildning i informationsteknologi gällde främst användning av mjukvaruprogram. Personalen deltog även i extern utbildning i form av kurser och seminarier kring aktuella teman i anslutning till de egna

arbetsuppgifterna, samt i individuella utbildningsprogram. De anställda deltog i internationella konferenser för att upprätthålla sin expertis och sina kontakter till kolleger runtom i världen.

Temat för NIB:s årligen återkommande personalseminarium var Estlands, Lettlands och Litauens förestående medlemskap i NIB och utmaningar förknippade med medlemskapet. Vid seminariet, där 127 personer deltog, presenterades konsekvenserna av medlemskapet för bankens verksamhet. Dessutom diskuterades bl.a. nya utbildningsbehov.

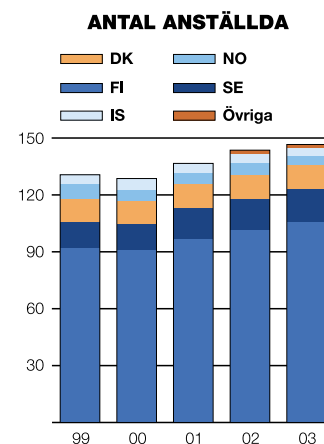
Under året gjordes en uppföljning av den arbetsklimatundersökning som gjordes 1999 av Institutet för arbetshygien. Resultatet uppvisade en förbättring på många områden jämfört med 1999. Aktuella utvecklingsområden uppmärksammades vid den avdelningsvisa genomgång av resultatet som gjordes tillsammans med en representant från institutet.

NIB värnar om personalens välbefinnande bl.a. genom förebyggande hälsovård och åtgärder för att främja arbetarskydd och ergonomi. Inom ramen för den förebyggande hälsovården subventioneras olika motionsaktiviteter. Under året togs en ny motionssal i bruk i bankens fastighet i Helsingfors. I samband med detta hade personalen möjlighet att få personlig handledning av en arbetsfysioterapeut och lägga upp individuella träningsprogram. Personalen har möjlighet att vid behov använda privata hälsovårds-

och läkartjänster inom ramen för en sjukkostnadsförsäkring som NIB tecknat. Målet är också att öka trivselen på arbetsplatsen genom olika sociala aktiviteter. För personalen med familjer ordnas kulturevenemang och fritidsaktiviteter vilket möjliggör social samvaro över språk- och kulturgränserna.

Under året infördes flextid på NIB. Behovet av flexibla arbetstid har ökat märkbart under de senaste åren och en förfrågan visade att majoriteten av personalen önskade att banken övergår till flextid.

Bankens samarbetsnämnd har som uppgift att utveckla arbetsförhållandena och effektivisera växelverkan mellan arbetsgivare och personal. Nämnden sammanträdde fyra gånger under år 2003. Aktuella ärenden var bl.a. flextid, interna utrymmesfrågor, bemannings- och utbildningsplaner samt bankens personalregelverk.

LÅNGFRISTIG UPPLÅNING 2003

Valuta	Belopp mn	Belopp mn EUR	Emissionskurs	Nominell ränta %	Maturitet år	Ledande/Arrangerande bank
BÖRSNOTERADE SYNDIKERADE OBLIGATIONSLÅN						
TWD	4 000	107	100,000 %	FRN	4) 2008/2010	Citibank Securities (Taiwan) Ltd
TWD	3 000	79	100,000 %	FRN	4) 2010	Citibank Securities (Taiwan) Ltd
NZD	100	52	101,955 %	6,00 %	2008	Deutsche Bank AG/ Fortis Bank nv sa
USD	1 000	898	99,963 %	3,125 %	2008	BNP Paribas/HSBC/Morgan Stanley
LVL	5	8	100,200 %	4,250 %	2007	Nordea Bank Finland Plc
TWD	4 000	101	100,000 %	FRN	4) 2008/2010	Citibank Securities (Taiwan) Ltd

ÖVRIGA BÖRSNOTERADE LÅN

NOK	500	67	101,860 %	6,125 %		2007	Fortis Bank nv sa
USD	48	44	71,500 %	0,50 %		2013	Mizuho International Plc
USD	20	19	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Merrill Lynch International
USD	62	58	70,430 %	0,500 %		2013	UFJ International Plc
EUR	14	14	72,670 %	0,500 %		2013	UFJ International Plc
AUD	20	11	100,000 %	4,182 %		2007	Dresdner Bank AG London Branch
EUR	50	50	100,000 %	FRN	4)	2008	Morgan Stanley & Co International Ltd
AUD	512	287	100,000 %	4,680 %		2008	Citigroup Global Markets Ltd
AUD	52	29	100,000 %	4,320 %		2008	Mizuho International Plc
USD	20	18	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Morgan Stanley & Co International Ltd
USD	11	10	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Morgan Stanley & Co International Ltd
NZD	73	37	100,000 %	4,560 %		2006	Mizuho International Plc
CAD	60	38	100,000 %	3,950 %		2010	Mizuho International Plc
AUD	58	33	100,000 %	4,530 %		2009	Mizuho International Plc
USD	20	18	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	HSBC Bank Plc
USD	30	27	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Deutsche Bank AG London
USD	100	92	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
USD	50	46	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	UBS Limited
USD	100	92	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	BNP Paribas
USD	150	129	63,720 %	0,500 %		2014	Daiwa Securities SMBC Europe Ltd
HKD	376	44	99,000 %	5,630 %		2017	HSBC Banking Corporation Ltd
USD	100	79	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Citigroup Global Markets
GBP	21	30	99,980 %	4,300 %		2007	Nomura International Plc

ÖVRIGA LÅN

JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Mizuho International Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Mizuho International Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Nomura International Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	UFJ International Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Salomon Brothers International Ltd
USD	5	5	100,000 %	2,3/5,6 %	1)	2013	Mitsubishi Trust International Ltd
JPY	1 000	8	100,500 %	PRDC	2)	2023	Daiwa Securities SMBC Europe Ltd
JPY	3 000	24	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Nomura International Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Merrill Lynch International
USD	20	19	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Salomon Brothers International Ltd
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Nomura International Plc
USD	25	23	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Salomon Brothers International Ltd
HKD	100	12	100,000 %	4,930 %		2013	HSBC Bank Plc
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	Goldman Sachs International
USD	70	17	28,380 %	0,000 %	1)	2023	Salomon Brothers International Ltd
JPY	1 000	8	100,000 %	FRN	4) 6)	2018	JP Morgan Securities Ltd
USD	100	17	19,307 %	0,000 %	1)	2028	Citigroup Global Markets Ltd
JPY	1 300	9	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Citigroup Global Markets Ltd

JPY	2 000	14	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	Morgan Stanley & Co International Ltd
JPY	1 050	7	100,500 %	PRDC	1) 5)	2033	Daiwa Securities SMBC Europe Ltd
JPY	2 200	16	100,500 %	PRDC	1) 2)	2033	Daiwa Securities SMBC Europe Ltd
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	2 000	14	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	1 200	9	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Merrill Lynch International
JPY	2 000	14	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	Nomura International
USD	100	24	28,385 %	0,000 %	1)	2024	Citigroup Global Markets Ltd
JPY	1 100	8	100,000 %	PRDC	1) 7)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	JP Morgan Securities Ltd
SEK	50	5	110,000 %	0,000 %	8)	2008	Credit Suisse First Boston Int
USD	100	21	24,426 %	0,000 %	1)	2028	Merrill Lynch International
USD	105	17	18,322 %	0,000 %	1)	2033	Credit Suisse First Boston (Europe) Ltd
JPY	1 100	8	100,000 %	PRDC	1) 5)	2028	Tokyo-Mitsubishi International Plc
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Mizuho International Plc
USD	100	19	21,766 %	0,000 %	1)	2030	Merrill Lynch International
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	Nomura International Plc
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 7)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
JPY	1 000	7	100,500 %	PRDC	1) 7)	2033	Daiwa Securities SMBC Europe Ltd
JPY	1 300	10	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
JPY	1 700	13	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Tokyo-Mitsubishi International Plc
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 2)	2023	Mizuho International Plc
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	Nomura International Plc
USD	75	18	26,900 %	0,000 %	1)	2025	ABN AMRO Bank N.V.
USD	20	18	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	1 000	7	100,000 %	PRDC	1) 5)	2033	JP Morgan Securities Ltd
JPY	1 300	10	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
HKD	130	15	100,000 %	5,300 %		2016	Bank of America Asia Ltd
JPY	1 000	8	100,000 %	PRDC	1) 2)	2033	JP Morgan Securities Ltd
USD	40	34	100,000 %	4,000 %		2009	Nomura International Plc
USD	25	21	100,000 %	0,000 %	1) 3)	2033	Citigroup Global Markets Ltd
PLN	70	15	100,000 %	CMS	4)	2013	Merrill Lynch Int/Bank Przemyslowo-Handlowy PBK SA.
USD	100	79	100,000 %	3,880 %		2009	Tokyo-Mitsubishi International Plc

1) Kan förtidsinlösas.

2) Knutet till JPY/USD-växelkursen.

3) Återbetalas till överkurs.

4) Rörlig ränta.

5) Knutet till JPY/AUD-växelkursen.

6) Räntebetalning i EUR eller USD.

7) Knutet till JPY/EUR-växelkursen.

8) Knutet till aktieindex.

NORDISKA LÅN 2003

AVTALADE OCH UTBETALADE LÅN PER SEKTOR

Avtalade, inte utbetalade lån ingår i kundförteckningen men har inte beloppberäknats.
I förteckningen ingår kunder vars godkännande till publicering erhållits.

Sektor/Kund	Projekt	Utbetalat mn EUR	% av totala utbetalningar
TILLVERKNINGSINDUSTRIN		533,5	42 %
Livsmedel och dryckesvaror		108,8	9 %
Arla Foods AB (publ), Sverige	Investeringar i ett nytt mejeri i Vimmerby. Med investeringarna koncentrerar bolaget en stor del av sin mjölkpulverproduktion till Sverige.		
Cerealia AB, Sverige	Förvärv av danska bagerikoncernen Schulstad som är en viktig leverantör av färskt bröd i Skandinavien.		
Danish Crown A.m.b.a., Danmark	Miljöinvesteringar i befintliga slakterier samt i ett nytt slakteri i Horsens, Danmark.		
Trä, massa och papper		156,0	12 %
Biko-Lat Inc., Lettland	Ombyggnad av träförädlingsfabrik i Lettland.		
Ahlström Abp, Finland	Förvärv av företag som tillverkar fibertyg i Sverige. Köpet är en del av ett större förvärv av den amerikanska Dexter-koncernens fiberduksproduktion.		
Billerud AB (publ), Sverige	Investeringar i miljöförbättrande åtgärder under åren 2004–2006, främst i Gruvöns bruk i Sverige där det största enskilda projektet omfattar förbättrad externrening.		
M-real Oyj, Finland	Miljöinvestering vid pappersbruk i Husum, Sverige. Ett nytt biologiskt reningsverk uppförs i anslutning till brukets avfallsdeponi.		
SCA Coordination Center N.V., Belgien	Investeringar i miljöförbättrande åtgärder, bl.a. vattenrening i en massafabrik, ett nytt blekeri i ett pappersbruk och en slampanna i ett tissuebruk varigenom slam från papperstillverkningen omvandlas till energi.		
Sveaskog AB (publ), Sverige	Investeringar vid ett integrerat massa- och kartongbruk i Frövi, Sverige, som medför väsentliga miljöförbättringar, såväl genom ökad effektivisering och ökat kapacitetsutnyttjande som genom minskade utsläpp till luft och vatten.		
UPM-Kymmene Oyj, Finland	Miljöinvesteringar i massafabrik i Jakobstad, Finland.		
Kemi och mineral		136,9	11 %
Nynäs Petroleum AB (publ), Sverige	Investeringar i nya cisterner och ett helautomatiskt rörledningssystem för oljeprodukter i Nynäshamn. Investeringarna medför lägre energiförbrukning, reducerade utsläpp och höjd säkerhet.		
Kemira Oyj, Finland	Förvärv av den amerikanska Viningskoncernen som är verksam inom produktion av kemikalier för pappersindustrin.		
Heidelberg Cement Financial Services AB, Sverige	Investeringar med syfte att utveckla och effektivisera anläggningar i norra Europa och att minska miljöbelastningen. Miljöinvesteringarna omfattar rökgasfilter, bränslehantering och avfallsanläggningar.		
Paroc Group Holding Oy, Finland	Parockoncernen, som tillverkar stenullsbaseade isoleringsmaterial, moderniserar och utvidgar en fabrik i Polen. Investeringen leder till större produktionsvolym och positiva miljöeffekter.		
Metall		40,0	3 %
Elkem ASA, Norge	Förvärv av majoritetsandel av aktierna i det svenska aluminiumbolaget Sapa AB. Elkem, som bl.a. producerar primäraluminium, engagerar sig med förvärvet i vidareförädling av aluminium.		

Verkstadsvarutillverkning**91,9****7 %**

Autoliv AB (publ), Sverige	Finansiering av forskning och utveckling inom fem huvud-områden: säkerhetsbältesystem, frontalkrockkuddesystem, sidokrockskydd, pisksnärtsskydd och roll-over-skydd.
Systemair AB, Sverige	Förvärv av bolag i Schweiz som ger Systemair större marknadsandelar och leder till att de nordiska tillverknings-enheterna får ökad avsättning för sin produktion.
Volvo Treasury AB (publ), Sverige	Finansiering av forskning och utveckling, dels av nya lastbilsmodeller, dels av nya, miljövänliga dieselmotorer för marint bruk. Utvecklingsarbetet har inriktats på bl.a. för-bättrad bränsleekonomi och motorerna uppfyller skärpta avgaskrav i Europa och USA.
Wärtsilä Oyj Abp, Finland	Företagsförvärv i Danmark, Norge och Sverige samt investeringar inom service och underhåll av stora diesel-motorer och fartyg.

ENERGI OCH MINERALUTVINNING**446,2****35 %**

Arctic Wind AS, Norge	Uppförande av vindmöllepark på Havøygavlen i Norge. Parken, som är världens nordligaste, ligger på 71 breddgraden.
Dong A/S, Danmark	Finansiering av företagsköp i Norge samt investering i andel av vindkraftspark i Nysted.
E-Co Energi AS, Norge	Utbyggnad av kraftproduktion i Øvre Otta i Norge.
Elkraft System A.m.b.a., Danmark	Etablering av nätförbindelser och nätförstärkning mellan vindkraftsparken till havs vid Rødsand och eltransmissions-nätet på Sydsjælland.
Fingrid Oyj, Finland	Investeringar i stamnätet för kraftöverföring i Finland. Investeringarna omfattar dels nya anläggningar, dels uppgradering av det befintliga nätet.
Fortum Oyj, Finland	Till Fortum har utbetalats två lån under året: ett lån för förvärv av aktiepost i svenska Birka Energi AB och ett lån för investeringar i el- och fjärrvärmeverk i Högdalen, Sverige.
Hafslund ASA, Norge	Investeringar i bolagets distributionsnät för elektrisk kraft i sydöstra Norge.
Kokkolan Voima Oy, Finland	Uppförande av ett biokraftverk i Karleby, Finland. Kraftverkets hela värme- och elproduktion används av Karleby stad.
Norðurorka, Island	Investeringar i fjärrvärmeledningar i Hjalteyri samt i fördelnings-nätverk mellan Akureyri och den närliggande kommunen Svalbardsstrandahreppur. Fjärrvärme utnyttjas både för el- och värmeproduktion.
Nova Naturgas AB, Sverige	Utbyggnad av naturgasnätet i västra Sverige från Göteborg till Stenungsund och en anslutning till Bohus med syfte att förse energikrävande petrokemiska anläggningar på dessa orter med naturgas.
NVE Netvirksomhed A/S, Danmark	Kabelläggning av 3 000 km luftledning. Investeringen leder till säkrare distribution vid hårda stormar och ökar kvaliteten på den visuella miljön då luftledningar läggs under markytan.
Orkuveita Reykjavíkur, Island	Finansiering av utbyggnad av det geotermiska kraftverket på Nesjavellir som förser Reykjavikområdet med både el- och fjärrvärme.
Rafmagnsveitur ríkisins (RARÍK), Island	Investeringar i eldistribution, bl.a. förnyas äldre högspännings-ledningar och luftledningar byts ut till jordkablar.
Skagerak Energi AS, Norge	Investeringar i distributionsnät, kraftproduktion och fjärrvärme. Kraftbolaget förser den viktiga industriregionen Grenland södra Norge med elektrisk kraft.
Statkraft SF, Norge	Investeringar i utbyggnad och förbättring av vattenkrafts-anläggning i södra Norge.
Suomen Hyötytuuli Oy, Finland	Uppbyggnad av en ny vindkraftspark utanför Brahestad, Finland.

BYGGVERKSAMHET		5,0	0 %
Orkdalsvegen AS, Norge	Delutbyggnad av Europaväg 39 i Trøndelag i Norge. Projektet är det första som utförs som ett offentligt-privat samarbete i Norge.		
Tønsberg hovedvegfinans AS, Norge	Utbyggnad av vägnätet i Tønsberg.		
YIT-Yhtymä Oyj, Finland	Förvärv av ABB:s byggsystemdivision med verksamhet i Norden, Baltikum och Ryssland.		
HANDEL OCH TJÄNSTER		114,7	9 %
Gambro AB (publ), Sverige	Forskning och utveckling av dialysbehandling. Målet är att garantera en säker och högkvalitativ behandling, optimera behandlingstiden och lindra bieffekterna av behandlingen.		
Kesko Oyj, Finland	Etablering av livsmedelsbutiker samt järn- och byggmaterials-affärer i Lettland.		
TRANSPORT OCH KOMMUNIKATION		64,7	5 %
Telia Sonera AB (publ), Sverige	Investeringar via dotterbolag i Norge som avser basstationer, kontroller, antenner, master, växelcentraler samt nätverk för transmission och service.		
BANK OCH FINANSFÖRMEDLING		112,5	9 %
Fonden för industriellt samarbete Ab, Finland	Finansiering av nordiska projekt.		
Kaupthing Búnaðarbanki hf, Island	Finansiering av isländska små och medelstora företags projekt med nordiskt intresse.		
Landsbanki Íslands hf, Island	Finansiering av isländska små och medelstora företags projekt med nordiskt intresse.		
Ringkjøbing Landbobank A/S, Danmark	Finansiering av danska små och medelstora företags investeringar i främst vindmøller samt miljöinvesteringar i lantbruk.		
Sparebanken Sogn og Fjordane, Norge	Finansiering av norska små och medelstora företags projekt med nordiskt intresse.		
Sparebanken Vest, Norge	Finansiering av norska små och medelstora företags projekt med nordiskt intresse.		
Vestjysk Bank A/S, Danmark	Finansiering av danska små och medelstora företags investeringar i främst vindmøller samt miljöinvesteringar i lantbruk.		
REGIONALLÅN		0,2	0 %
Ålands landskapsstyrelse, Finland	Regionallån.		
TOTALT NORDISKA LÅN 2003		1 276, 8	100 %

P.g.a. avrundning kan totalbeloppet avvika från summan av de enskilda beloppen.

INTERNATIONELLA LÅN 2003

AVTALADE LÅN PER REGION

			Avtalat mn EUR
Afrika och Mellanöstern			
Egypten	Al Quseir Hotel Company S.A.E.	Lån för utbyggnad och drift av hotell vid Röda Havets kust	4,1
Jordanien	Hashemitiska konungariket Jordanien	Tre tilläggs lån för flygsäkerhetsprojekt	3,2
Tunisien	Tunisie Telecom	Låneprogram för fortsatta investeringar inom telekommunikation	50,0
Turkiet	Republiken Turkiet	Lån för vattenförsörjningsprojekt	9,2
Asien			
Indien	Bharti Cellular Limited	Lån för investeringar i mobiltelefonnätverk	28,4
Kina	Folkrepubliken Kina	Låneprogram för investeringar inom hälsosektorn	37,3
Kina	Folkrepubliken Kina	Låneprogram för investeringar inom miljösektorn	46,7
Vietnam	Socialistiska republiken Vietnam	Uttökning av låneprogram för investeringar hos Electricity of Vietnam	4,2
Baltikum och Polen			
Estland	Krenholm Holding, AS	Tilläggs lån för investeringar i textilindustriföretag	0,5
Estland	Tallinns stad	Lån för kommunala infrastrukturprojekt	20,0
Estland	Viru Center, AS	Lån för investeringar i ett köpcentrum i Tallinn	6,0
Lettland	Latvenergo, SJSC	Lån för investeringsprogram inom energisektorn	51,5
Lettland	Riga stad	Lån för kommunala infrastrukturprojekt	38,8
Litauen	Šiaulių Bankas, AB	Låneprogram för befrämjande av kvinnligt företagande	0,5
Central- och Östeuropa			
Rumänien	Transelectrica S.A.	Lån för uppgradering av transformatorstation i Rosiori	13,3
Rumänien	Transelectrica S.A.	Lån för uppgradering av transformatorstation i Slatina	17,4
Ryssland	Nordvod, LLC	Lån för färdigställandet av Sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg	45,0
Ryssland	Vneshtorgbank, JSC	Låneprogram för finansiering av miljöprojekt	20,0
Latinamerika			
Brasilien	Banco Itaú BBA S.A.	Låneprogram för investeringar inom olika sektorer	16,9
Brasilien	Unibanco – União de Bancos Brasileiros S.A.	Låneprogram för investeringar inom olika sektorer	16,9
Brasilien	Veracel Celulose S.A.	Lån för investeringar i en massafabrik	56,7
Mexico	Sercotel, S.A. de C.V.	Lån för investeringar i mobiltelefonnätverk	14,1
Peru	Corporación Financiera de Desarrollo S.A. (COFIDE)	Låneprogram för investeringar inom olika sektorer	27,8
Venezuela	Bolivarianska republiken Venezuela	Lån för gränsövervakningsprojekt	2,2
Regionalt	Central American Bank for Economic Integration (CABEI)	Låneprogram för investeringar inom olika sektorer i flera länder	26,5

TOTALT INTERNATIONELLA LÅN 2003

557,1

P.g.a. avrundning kan totalbeloppet avvika från summan av de enskilda beloppen.

Bilderna uppfifrån:
Anas clypeata
Mergus serrator
Aythya fuligula
Aythya ferina
Anas crecca

FÖRKORTNINGAR

CEB	Europarådets utvecklingsbank (<i>Council of Europe Development Bank</i>)
EBRD	Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (<i>European Bank for Reconstruction and Development</i>)
ECB	Europeiska centralbanken (<i>European Central Bank</i>)
EIB	Europeiska investeringsbanken (<i>European Investment Bank</i>)
HIPC-programmet	Program för de mest skuldyngda länderna i världen (<i>Heavily Indebted Poor Countries</i>). Programmet verkställs i nära samarbete med andra multilaterala finansinstitutioner, och Världsbanken ansvarar för programmets koordinering och organisation.
IAS 39	Standard för redovisning av finansiella instrument (<i>Financial Instruments: Recognition and Measurement</i>). I huvudsak innebär IAS 39 att samtliga derivatavtal upptas i balansräkningen och att allt fler balansposter redovisas till verkligt värde.
IFC	<i>International Finance Corporation</i> . Organisation inom Världsbanksgruppen som finansierar privatsektorprojekt.
IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i> . Internationella redovisningsprinciper antagna av <i>International Accounting Standards Board</i> (IASB). Se närmare Noter till bokslutet, s. 48.
mn	miljon(er)
NDEP	Nordliga dimensionens miljöpartnerskap (<i>Northern Dimension Environmental Partnership</i>). Se närmare avsnittet om Nordens närområden, s. 26–28.
NDF	Nordiska Utvecklingsfonden (<i>Nordic Development Fund</i>)
NEFCO	Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (<i>Nordic Environment Finance Corporation</i>)
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (<i>Swedish International Development Cooperation Agency</i>). Svensk myndighet för bilateralt internationellt utvecklingssamarbete samt för merparten av Sveriges samarbete med Central- och Östeuropa.

NIB:s årsredovisning publiceras på svenska och engelska. En delårsrapport som belyser NIB:s verksamhet under perioden 1/1–31/8 2004 utkommer i oktober.

Denna årsredovisning är tryckt på finska Galerie Art Silk. Pappret är miljövänligt.

Personfotografier VD:s översikt: Ari Magg, Reykjavik.

Övriga: Matias Uusikylä, Helsingfors.

Naturfotografier Luonnonkuva-arkisto.

Layout Lowe & Partners, Helsingfors.

Tryck Nomini, Helsingfors 2004.

HUVUDKONTOR

Fabiansgatan 34
PB 249
FIN-00171 Helsingfors
Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

ÖVRIGA KONTOR

Köpenhamn

Landgreven 4
DK-1301 København K
Danmark
Telefon +45 33 144 242
Telefax +45 33 322 676

Oslo

Dronning Mauds gate 15
(hos Eksportfinans)
N-0119 Oslo
Norge
Telefon +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

Reykjavík

Kalkofnsvegur 1
(i Seðlabanki Íslands byggnad)
IS-150 Reykjavík
Island
Telefon +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

Stockholm

Kungsträdgårdsgatan 10
(i Jernkontorets fastighet)
Box 1721
S-111 87 Stockholm
Sverige
Telefon +46 8 5662 6590
Telefax +46 8 5662 6591

Singapore

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Telefon +65 6227 6355
Telefax +65 6227 6455

Internet

www.nib.int
annual.nib.int